

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Prima Duo Sæcula Complectens

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1758

VD18 13322648

Liber I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66002](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-66002)

HISTORIA
ECCLESIASTICA
LIBER I.

S. PETRUS, CHRISTI VICARIUS.
TIBERIUS IMPERATOR.

§. I.

Scopus Libri I.

Historiæ meæ Lectorem sufficien- Sæculum I.
ter edictum esse oportet de JE- A. C. 34.
su Christi Mysteriis, nempe de
eiusdem generatione æterna, nativitate
prodigiosa in tempore, de ejus vita, mi-
raculis, doctrina, passione, morte, resur-
rectione, & glorioſa ascensione. Qui-

Hist. Eccles. Tom. I. A cunque

Sæculum I.
A. C. 34.S. Petrus
Christi Vi-
carius.

cunque laborem hanc Historiam legendi in se suscipiet, haud dubie sacra Evangelia sæpius devote legerit. Omissa ergo illa sacra Historia ab actis Apostolorum exordior, quæ non simpliciter exscribo, sed substantiam extraho, ut inde nanciscar occasionem facta aliunde nota adjungi, sive ex ipsorum Apostolorum epistolis, aut ex certa traditione nota sint. Narratio exacta ibi incipiet, ubi sacra Scriptura post adventum S. Pauli in urbem, in libro secundo, desinit. Annum non pono, nisi quem certum puto, nec secundum Chronologiam accuratam, sed computationem consuetam, qua annum ab Incarnatione millesimum sexcentesimum nonagesimum numeramus.

§. II.
Electio S. Matthiæ.

Act. I. 12. Post IESu Christi ascensionem Apostoli Jerosolymam reversi sunt, gaudio repleti, ascenderuntque in Cœnaculum, ubi post passionem congregati fuerant. Ibi in oratione perseverabant cum IESu Christi Discipulis, SS. Mulieribus, quæ eum fuerant secutæ, sancta Virgine Maria, Matre ejus, & cognatis. S. Petrus proposuit eligere alium Apostolum, qui Judæ proditori subrogaretur; duo præsentabantur, Josephus Barsabas, dictus Justus, &

& Matthias. Cum orassent ad Deum, ut ostenderet, quem elegisset, sortes missæ; & sors cecidit super Matthiam; ergo annumeratus est inter Apostolos, erantque iterum duodecim. Nempe: Petrus, Joannes, & Jacobus, filii Zebedæi, Andreas frater Petri, Philippus, Thomas, Bartholomæus, Matthæus, Jacobus, filius Alphæi, Simon de Cana, Judas filius Jacobi, & Matthias. De Barsaba justo narrant, cum aliquando venenam hausisset, *Papias ap. Euseb. III. hist. c. ult.* nihil mali ei accidisse, sicut Servator illis promiserat, qui in eum credituri erant. *Marc. 16. 18.*

§. III.

Prædicatio Evangelii.

Die Pentecostes, cum omnes Discipuli essent in eodem loco, hora tertia, id est nona matutina Spiritus S. venit super eos in ignearum linguarum forma, cœperuntque loqui varias linguas, laudantes Deum. Populi, qui undequaque ad diem festum Jerosolymam confluxerant, accurrentes circumstabant. Erant ibi ex omnibus mundi nationibus, quanquam omnes Religione Judæi. Nam ejusdem nationis reliquiæ a tempore captivitatis Babylonicæ per totum Orientem fuerant dispersæ, & post eversum Persarum Imperium ab Alexandro, in omnibus provinciis Regum Macedonum, ejus Successorum,

Sæculum I. forum, hæserunt. Erant ergo ibi Judæi
 A. C. 34. Parthi, Medi, Elamytae ex illa Persiæ par-

A. C. 34. te, quæ hebraice Elam, græce Elymais
 Att. 2. 9. dicebatur.

Erant quidam ex Mesopota-
 mia, & omnibus Asiæ minoris provinciis.
 Ex illa, quæ proprie Asia dicebatur, ex
 Cappadocia, Ponto, Phrygia, Pamphilia.
 Erant quidam ex Ægypto, & vicina Ly-
 bia, quæ dicebatur Cyrenaica. Erant
 quidam ex Arabia, ex insula Creta, ex
 ipsa urbe Romana. Quidam erant Ju-
 dæi nativitate, quidam proselyti, id est,
 gentiles ad Religionem Judæorum con-
 versi. Quidam erant Jerosolymitæ, ve-
 niebant enim ex omnibus Regionibus, ut
 ibi habitarent. Alii aderant peregrini
 propter festum; & hoc anno solito co-
 piosiores advenerant, persuasum sibi ha-
 bentes, Messiam apparitum.

Dan. 9. 25. Quippe secundum prophetias, præsertim Danielis,

Jos. lib. VII. p. 12. constabat, ejusdem tempus esse comple-

Suet. Vesp. c. 4. tum: hæc erat totius Orientis opinio.

Hi populi, ex tot nationibus mixti, in
 stuporem rapti sunt, cum Apostolos, om-
 nes Galilæos, linguam, quæ cuique eorum
 propria erat, loquentes audirent.

Att. 2. 15. Tum verò S. Petrus ad eos: *Non*

Jos. de vita sunt isti ebrii, ut vos cogitatis, cum non
 c. 1020. sit nisi hora diei tertia. Non enim erat

in more apud Judæos manducare diebus
 festis ante preces matutinas peractas, id
 est, horam sextam, aut meridiem. Sed

Spiritus

Spiritus S. addidit S. Petrus: effusus est super eos juxta prophetiam Joelis. Deinde cœpit illis prædicare JESUM Nazarenum, quem crucifixerant, hortatusque est, ut in ejus Nomine baptizari vellent, reciperent remissionem peccatorum, & dona Spiritus S. tria hominum millia hanc vice conversa, & baptizata discipulorum numerum auxerunt. Hi perseverabant in doctrina Apostolorum, & eorum instructionibus intendebant. Quotidie simul erant in templo ad orandum, in dominibus vero celebrabant fractionem panis, quod significat Eucharistiam, quam non nisi cum fidelibus baptizatis celebrare licebat; tum prandium summebant in lætitia, & simplicitate cordis. Omnes fideles bona sua ad communem massam afferebant, vendebant suas hæreditates, & prout cuique opus erat, distribuebatur.

Sæculum I.
A. C. 34.

Joel. 2. 28.

Act. 2. 41.

Per manus Apostolorum magnum miraculorum numerum patrabat Deus, ita, ut omnis populustimore teneretur. Cum S. Petrus, & S. Joannes in templum ascenderent ad horam orationis nonam, id est, tertia pomeridiana, erat tempus Sacrificii vespertini, sedebat ad portam clausus, quadragenariō major, & nunquam ambulaverat. Is ab eis eleemosynam petiit; dixit autem ei Petrus: *Nec aurum, nec argentum est mihi, quod autem*

Joel. XIV.

ant. c. 8.

A 3 babeo,

Sæculum I.
A. C. 34. *habeo, hoc tibi do: in Nomine JEsu Christi Nazareni surge, & ambula.* Et statim sanatus est, intravit in Templum ambulans, & exultans. Omnis populus ad hoc miraculum concurrit, sicutque hæc S. Petro occasio altera JEsum Christum prædicandi. Tunc quinque mille homines ad fidem conversi.

Thalmud. Sacrificatores, & templi, id est, Levi-

*Cod. Mid-*tarum, qui portas diu noctuque custo-
doth. cap. diebant, Præfectus supervenere, cum Sad-
I. n.2. ducæis frementibus, eoquod Apostoli JEsum Christum prædicantes, etiam resur-
rectionem mortuorum docerent. Igitur apprehensos carceri mandant. Altera

Cod. Thalm. die Sanhedrin convocatum, quod erat *Sanhedr.* c. supremum Judæorum tribunal, constans
I. S. 5. c. 4. ex cuiusque Sacrificatorum turbæ Primo-
S. 3. 4. ribus, Doctoribus Levitis, & omnium tri-
buum Senioribus septuaginta, & uno vi-
ris. Nec alia ad hoc Concilium defere-
bantur, quam res summi momenti, qua-
les erant unius tribus delictum, vel in-
tegræ civitatis, ipsius S. Pontificis, aut
falsi Prophetæ. Tunc temporis præci-
pui erant Annas, Caiphas, Joannes, & A-
lexander. Annas, aut Ananus erat *Nasi*,
quod est Præses. Is fuerat ante aliquos

annos S. Pontifex. Tunc enim ad tem-
pus tantummodo SS. Pontifices erant, &
Romanorum nutu, plerique ad unicum
annum. Nihilominus Caiphas, Annæ ge-
ner

ner, per septennium hac dignitate emi- Sæculum I.
nuerat, quod in eo fuit singulare. A. C. 34. Idem
erat, qui JESum Christum ad mortem da- Jes. II.
mnaverat, eumque in Concilio tenebat Bell. 25.
locum, ut Præses secundus dici posset.

Joannes erat filius Anani, & Alexander, cognominatus Lysimachus, fraterque Philonis, cuius scripta manibus terimus, erat Judæorum ditissimus. Nec non aderant omnes SS. Pontificis propinquui. Cum consedissent in circulum, medio Præside, producuntur Apostoli, interrogantur, in quo nomine hoc patrarint miraculum? & Petrus plenus Spiritu S. confidenter respondet: *In Nomine JESU Christi Nazareni, quem vos crucifixistis.* Constantia hæc Petri, & Joannis admirationi fuit, scientibus, homines esse de plebe, & litterarum rudes. Cum vero miraculum negari non posset, nulla imposita poena, sed tantum iis præceptum, ne ultra in Nomine JESU docerent, aut quoquo modo de eo loquerentur. Responderunt Petrus, & Joannes: *Ipsi judicate, si justum est, vobis potius obedire, quam Deo, nos enim quæ vidimus, & audivimus, reticere non possumus.* Sic dimituntur. Apostoli autem redierunt ad Fidelium conuentum, qui, auditio, quod factum erat, egerunt gratias Deo, orantes, ut virtutem prædicandi Nomen Domini acciperent, & faciendi miracula, stabiliendæ ve-

A 4 ritati.

Sæculum I.
A.C. 34.

ritati. Facta hac oratione, locus, in quo congregati erant, contremuit, repletique sunt omnes Spiritu sancto.

§. IV.

Ecclesia Jerosolymitana.

Omnibus fidelibus erat cor unum, & anima una, nemo quid suum dicebat, sed omnia bona erant communia, ita ut

Att. 4. 32. nullus inter eos inveniretur pauper. Qui enim domus, & fundos possidebant, vendebant, & pretium ante Apostolorum pe-

Matth. 19. des ponebant. Ita fideles se suis bonis

21. *Aug. de Ca-* abdicabant, ut consilium IESu Christi ex-
techiz. c. 23. querentur omnia relinquendi, cumque

Matth. 24. sequendi, & amplius nihil esset, quod eo-

34. rum affectum erga urbem infortunatam

Jos. XIII. foveret, quam scirent ex Prophetia Chri-

35. sti destruendam, totamque regionem va-

standam, antequam una generatio præ-

teriret. Cæterum hoc charitatis vincu-

lum, quo uniebantur, erat illud signum,

quo Christus præceperat, discipulos suos

ab omnibus aliis dignoscendos.

Esseni. Erant à multo tempore etiam Judæi

Philo. quod. communiter viventes, dicti Esseni, tan-

tom. pr. liber quam aliis sanctiores; inter omnes enim

p. 876. Judæos hi virtutis opinione præcellebant.

Jos. II. bell. Magnas urbes vitabant, habitantes in op-

c. 12. p. 705. pidis; eorum labor, agricultura, aut op-

ificia innocua, & mercaturæ & navigationi

operam

operam non dabant. Nolebant mancipia habere, sed alter alteri serviebat. Diversitas contemnebant, nec aurum, nec argentum cumulabant, nec vasta prædia possidebant, necessariis contenti. Non solum mensa, sed & vestiarium communem, & vestitus albi coloris. Plures sub uno tecto degebant. Alii domus suas non reputabant proprias, sed erant omnibus eiusdem sectæ apertæ. Hospitalitatis frequens exercitium, nam etiam ignoti familiariter suscipiebantur. Quod labore manuum comparatum, ad communem usum comportabatur. Magna etiam erat ægrotantium cura.

Plerique Effenorum, posthabito matrimonio, in cœlibatu vivebant, & continentia, timentes mulierum perfidiam, & divisiones, quas in familiis alere solent. Aliorum parvulos suscipiebant, quos ad suos mores formarent. Postulantum probatio durabat tribus annis. Primo anno explorabatur eorum continentia, duobus sequentibus aliæ virtutes. Cum ordinem ingrederentur, omnia sua eidem donabant, deinde bonis communibus victuri. Cuilibet communitati œconomus præfiebatur.

Magna erat erga senes reverentia. Magna in moribus modestia, fuga iracundia, odium mendacii, & juramenti, si votum exceperis, quo ingredientes

A 5 stringe-

Sæculum I.
A. C. 34.

Sæculum I. stringebantur. Vovebant autem obedientiam Superioribus, & si ipsi aliquando Superiores fierent, in nulla re a cæteris se distincturos. Nihil se docturos, quam quod accepissent. Nihil suæ sectæ fratribus occultatueros. Exteris vero mysteria sectæ etiam cum vitæ dispendio non revelatueros. Unicum studium Philosophia moralis erat, quam hauriebant ex lege, præcipue diebus sabbati, in Synagogis pulcherrimo ordine congregati. Unus legebat, alter explicabat. Vigebat observatio de rebus prophanis non loquendi ante solis ortum, quod tempus orationi dabant. Postea a Superioribus ad laborem manuum mittebantur, & labrabant usque ad horam quintam, quæ nostræ undecimæ meridianæ respondet. Tunc conveniebant, ut balneo purifarentur, linteis cincti; oleo autem non ungabantur. In eodem cœnaculo manducabant in silentio. Nihil præter panem, & unum coctum ponebatur. Ante, & post mensam orabant, tum ad laborem redibant usque ad vesperam. Sobrietatem amabant, majorque pars ad annum centesimum perveniebat. Disciplina erat summe rigida. Quiscunque gravioris culpæ convictus, communitate ejiciebatur, nec licebat ab aliis sustentationem quærire, ita ut aliqui rerum penuria contabuerint. Sæpe ex misericordia secundo recipiebantur. Nulli

A. C. 34.

Nulli nisi in Palæstina Esseni, nec ma- Sæculum I.
gno numero, forte ad quatuor millia, Ju- A. C. 34.
dæorum superstitionissimi, in observatio-
ne sabbati, & cæremoniarum legalium Plin. lib. 5.
scrupulosissimi; nec enim in templum
ibant, ut sacrificarent, sed oblationes mit- Jos. XVIII
tebant, eoquod ipsis purificationes ordi- ant. c. 2. p.
nariæ non sufficientes viderentur. Erant 617.
inter eos divinationibus dediti, qui per
librorum sacrorum studium, quod certæ
præparationes præcessissent, futura co-
gnoscere prætendebant. Se etiam Me- Esseni.
dicinam callere, nec non radicum, lapi-
dumque proprietates venditabant. Om-
nia fatis dabant, libero arbitrio nihil.
Quod semel placuerat, constantissime te- Jos. XIII.
nebant, tormentorum, mortisque con- ant. c. 9. p.
temptores, libertatis sectatores zelosissimi.
Nullius Domini, nisi Dei solius, patientes.
Omnia sufferre parati potius, quam ho-
mini obedire. Itaque, quamcunque vir-
tutem fuerint professi, JESU Christi disci-
pulis multo inferiores erant.

Inter illos, qui hæreditatem vendide-
rant, ut pretium ad Apostolos ferrent, Act. 4. 36.
fuit Josephus Levita ex Cypro, quem A-
postoli cognominarunt Barnabam. Alius
vero Ananias nomine cum uxore consen-
tiens, vendita hæreditate partem pretii
retinuit, reliquum ad Apostolos tulit. Ad
quem Petrus: *Quare tentari te passus es
a Satana, ut mentireris Spiritui sancto?*
statim-

Sæculum I.
A. C. 34.

statimque ille corruit mortuus. Tribus post horis venit uxor, quæ a Petro interrogata, quanti terram vendidissent; eadem, quæ maritus, respondit, & Petrus: *Ambo ergo consensisti, ut tentaretis Spiritum Dei? Ecce! redeuntes, qui maritum sepelierunt, etiam te sepelient.* Simul illa ad ejus pedes concidit mortua. Hoc miraculum magni timoris in Ecclesia causa fuit. Fideles ordinarie conveniebant ad orationem in templo in porticu Salomonis, sic dicto, quod Herodes illud restituerit olim a Salomone destructum, reliqui de populo non audebant se jungere, adversariorum potentiam formidantes. Laudabant tamen, & honorabant, & multitudo fidelium crescebat in dies. Mira-cula ab Apostolis patrata erant innumera. Ægrotorum series per plateas in suis lectis ponebantur, ut saltem transeuntis umbra Petri ad eos pertingeret. Ex vicinis urbibus languentes, & dæmoniaci afferabantur, & sanabantur omnes.

Summus Pontifex cum suæ factionis Sadduæis iterato Apostolos carceri mandari jubet; Sed ab Angelo liberati sunt. Missi ex Concilio, qui eos ex carcere susterent, neminem eorum ibi invenerunt. Erant autem in templo docentes. In Concilium pertractis SS. Pontifex exprobrat: *Nunquid vobis præcepimus, ne doceretis in hoc Nominis? sed Petrus, & Apostoli: Oportet*

Sæculum I.

A. C. 34.

Oportet Deo obedire magis, quam hominibus: cœperuntque asserere JEsum esse Salvatorem. Jamque Judæi superante rabie cogitabant eos interficere; sed unus legis peritorum venerabilis, Gamaliel nomine, aliud suasit dicens: Si hæc molitio ab hominibus est, dissipabitur, si a Deo, non poteritis resistere. Placuit consilium, ita ut Apostolos dimitterent, sed flagellatos, addito iterum præcepto ne de Nominе JEsu quidquam loquerentur. Iverunt Apostoli gaudentes, quod digni fuerint inventi pro hoc Nominе contumeliam sustinere. Nec cessarunt singulis diebus in templo, & per domos docere.

§. V.

Electio Diaconorum.

Discipuli in dies augebantur, inter quos non modicus Sacrificatorum numerus. Tot inter fideles multi erant Hellenistæ, seu Judæi in Græcia nati linguam Syriacam ignorantes, qua utebantur Palæstini, Græcæ solius gnari. Hi querebantur, in distributionibus ordinariis eorum viduas sperni. Igitur Apostoli, fidem multitudine convocata, dixerunt: *Æquum non est, ut derelinquamus verbum Dei, & serviamus mensis, sed septem viros bonæ famæ, plenos Spiritu S. & sapientia ex vobis eligit, quos huic operi præfi-*

Act. 6. 7.

Act. 6. 1.

Sæculum I.
A. C. 34.

præficiamus, nos vero orationi, & Ministerio verbi vacabimus. Tunc electi Stephanus, Philippus, Prochorus, Nicanor, Timon, Parmenas, & Nicolaus Proselytus Antiochenus. Omnia nomina græca sunt, eosque omnes fuisse Hellenistas credibile. Hi Apostolis oblati sunt, qui orantes imposuerunt eis manus. Hic habemus primos Diaconos. Ipsorum curæ demandatum, alere pauperes, & in Ecclesia, ubi tum omnia erant communia, cuiuslibet sustentationi necessaria distribuerre. Insuper eorum erat mensæ sacræ inservire, seu Eucharistiæ administrationi. Nec non oblata occasione Evangelium prædicabant.

Euseb. Chron. ann. 34. Tunc creditur Apostolus Jacobus, frus cognominatus, primus Jerosolymorum Episcopus constitutus. Dicebatur

Id. L. II. hift. c. 1. frater Domini, utpote IESu Christi cognatus, Alphæi filius, & Mariæ Beatissimæ Virginis sororis. Petrus, & duo filii Zebedæi Jacobus, & Joannes eum in Episcopum crearunt, omni deposita æmulatione, nec alicujus inter cæteros eminentiæ, cujus tot testimonia a Domino

Epiph. hær. 29. n. 4. acceperant, avidi. Ajunt ejus frontem in *Hier. de Script. in Jac.* Dignitatis signum auri lamina ornatam.

S. Jacobus Jerosolymorum Episcopus. Sanctus fuit, id est, ab utero matris Deo sacer; nunquam babit vinum, nec carnes manducavit; semper a novacula intactus, nec balneo, nec unguento aliquando usus;

usus; quod magna certe austeritas in re- Sæculum I.
gione calida. Soli licebat sanctuarium A. C. 34.
intrare, nunquam lanea, sed linea ueste Hegeſip. 5.
teſto. Inveniebatur in templo genuſle- hif. ap. Euf.
xus pro populo deprecans, ita ut ex ora- II. hif. c. 23.
tionis protractione genua ejus, ut came-
li, obcalluerint. Ob virtutis excellen-
tiam justus dictus est, Syriace *oblia*, id
est, agger populi; seu potius *ophlia*, quod
est Dei munimentum. Gubernavit Ec-
clesiam Jerosolymitanam viginti novem
annis.

§. VI.

Martyrium S. Stephani.

S. Stephanus, Diaconorum primus, ple- Martyrium
nus gratia, & fortitudine edebat ma- S. Stephani.
gna miracula, libere prædicans JEsum Aæ. 6. 8.
Christum. Ideo quidam Judæorum ex
provinciis insurrexerunt in eum. Erant
quidam eorum libertini, quod est, ex ser-
vitute manumissi; nam tales a Roma-
nis in Italiam servi abducti fuerant, po- Jos. cont.
stea libertate donati. Erant aliqui Cyre- App. l. 2.
næi, illorum nempe posteritas, quos Pto- p. 1603.
lomæorum primus in illam Africæ partem
transtulerat, aliqui denique ex Alexan-
dria, ex Cilicia, & Asia. Cum S. Stephe-
no resistere disputando non possent; fal-
sos testes excitarunt, qui eum blasphem-
iæ in Moysen, & Deum accusarent;
dixisse

Sæculum I. dixisse JESUM Nazarenum locum sanctum
A. C. 34. eversum, & traditiones mutaturum.

Ergo capitul, & in Concilium adducitur,

Act. 7. 1. ubi doctrinæ suæ rationem exposuit, demonstrans ex historia populi electi, a tempore Abraham, & Prophetarum testimoniis, veram Religionem non esse terræ

Lev. 24. 14. sanctæ affixam, aut templo. Judæos, a Deo missos liberatores, semper rejecisse; & Dei Spiritui semper restitisse. Hac oratione in furorem acti, extra urbem tra-

Cod. Tal. Etum, lapidaverunt; hoc enim erat soli-

Sanhed. c. tum blasphemiarum, & seductionis suppli-

VII. n. 4. cium.

Inter alios summe in Stephanum exarserat homo juvenis ex Cilicia, nomine Saulus. Is testium pallia custodivit, qui *Deut. 17. 7.* juxta legem primi lapides in reum mit-
Sanhed. c. 5. tebant. S. Stephanus moriens in genua *n. 4.* procidit, voce magna clamans: Domine! ne impunes illis hoc peccatum. Fuit primus Martyrum, græce testis, cum primus omnium in testimonium Doctrinæ JESU

Act. 8. 2. Christi mortuus sit. Viri pii eum sepeliverunt magno luctu, eo quod scirent eundem contra fas condemnatum, qui enim

Sanhed. c. 6. secundum legem erant damnati, Patrum *n. 5. 6.* sepultura, & consueto luctu privabantur.

Aug. ser. 32. Ajunt, quosdam lapides, quibus S. *de div. alias* phanus fuit impetus, a fidelibus refer-
323. n. 2. vatos in rei memoriam.

Interim

Interim magna persecutione in Ecclesia Jerosolymæ orta, Fideles, exceptis Apostolis, per Iudaæam, & Samariam dispersi. Multi etiam Jerosolymæ incarcerati, multi necati, id cum aliis suadente Saulo. Ipso auctore, impetrata ad id ipsum potestate a Principe Sacerdotum, multi puniti, multi Nomen IESU Christi blasphemare coacti; intrabat domos, quos cumque comprehendens viros, & mulieres, vinculis dandos. Sic divisi fideles non tantum per Palæstinam, sed etiam Phœniciam, Cyprum, & usque Antiochiam *Act. 11. 19.* quasi latius sparsum semen facti sunt, ut *Athan. hom. de sem. p. 1062.* fructus multiplicarentur; ubicunque enim annuntiabant Evangelium, hactenus tamen solis Iudæis. Discipulorum unus Ananias Damascum venit, ibique fidelium Ecclesiam congregavit.

Sæculum I.
A. C. 34.

Act. 8. 1.
Act. 26. 10.

Act. 8. 3.

§. VII. *Conversio Samariæ.*

Philippus, Diaconorum secundus, Samariæ IESUM Christum prædicabat; quamvis enim Samaritani a Iudæis habarentur hæretici, tamen inter gentiles non reputabantur. Servabant circumcisionem, cultumque veri Dei juxta legem Moysis profitebantur. Ingentibus prodigiis Philippus Samaritanorum animos in se convertit; multi baptizati, & tota

Act. 8.

Hist. Eccles. Tom. I. B civi-

Sæculum I. civitas gaudio repleta. Erat Samariæ
 A.C. 34. quidam Simon de Gitton oriundus & ea-
 dem Provincia. Is arti Magicæ deditus,
 Just. 2. Ap. seipsum magnum faciebat, suisque præ-
 p. 69. stigiis diu populo illuserat, ita ut ab om-
 edit. 1615. nibus audiretur, vocareturque Dei virtus.
 Tum quidem cum aliis baptizatus est,
 miraculorum novitate permotus. Apo-
 stoli Jerosolymæ audientes, Samariam re-
 cepisse verbum Dei, illuc sanctos Petrum,
 & Joannem miserunt, qui orantes im-
 posuerunt eis manus, ut acciperent
 S. Spiritum; erant enim tantum bapti-
 zati.

Cum ergo Simon Magus videret, quod per impositionem manuum Apostolorum Spiritus S. acciperetur; & quidem tunc temporis sensibiliter in donis linguarum, curationum, & aliorum miraculorum, his portentis illectus, obtulit Apostolis pecuniam, dicens: *Date etiam mibi hanc po- testatem, ut, quibuscumque manus impo- suero, accipient Spiritum S. cui Petrus: pereat pecunia tua tecum, qui putasti do- num Dei pretio comparari posse;* & hor- tatus est eum ad pœnitentiam. Simon ve- ro non solum non est conversus, sed No- mine IEsu Christi abutebatur, ut forma- ret sectam particularem. Is fuit poten- tissimus Apostolorum adversarius, & pri- mæ hæresis auctor.

§. VIII.

§. VIII.

Hæresis Simonis Magi.

Sæculum I.

A. C. 34.

Is seipsum supremam illam Potentiam dicebat, quæ ab hominibus, prout vel lent, nominari patiebatur: Se inter Iren. 1. 1. c. 20. p. 115. edit. 1639. dæos apparuisse ut Filium, in Samaria ut *Just. ibid.* Patrem, apud alias nationes, ut Spiritum *Orig. in Cels.* sanctum. Quamdam mulierem nomine *l. V. p. 272.* Helenam, aut Selenem, quod dicitur Luna, circumducebat, quam Tyri prostitutum mancipium emerat. Hanc primam sui intellectus conceptionem dicebat, rerum omnium matrem, per quam Angelos, & Archangelos condidisset. Hanc conceptionem a se egressam, suæque voluntatis consciam, in terras delapsam, Angelos, & Potestates genuisse; ab his Angelis invidia urente Matrem, vi detentam, libertate privatam, ne ab alio producti viderentur. Se vero Patrem iis prorsus fuisse incognitum. Eandem conceptionem sic a filiis detentam, omnis generis contumeliis affectam, ne ad Patrem redire posset, corpori fuisse inclusam, ita ut de sæculo in sæculum in multarum foeminarum corpora transiisset, tanquam ex uno vase in alterum. Eam fuisse formosam Helenam, belli Trojani causam. Poetam Stesicoram ideo oculorum lumine privatum, quod ejus famam læsisset, iterumque recepisse, quam primum,

B 2

facti

Sæculum I. facti pœnitens, notissimam in ejus hono-
A. C. 34. rem palinodiam cantasset. Denique ex

corporibus in corpora transmigrando ad
eam devenisse infamiam, ut publice pro-
stitueretur. Hanc esse ovem perditam,
pro qua venisset in mundum, seque ho-
minibus conspicuum fecisset, ut eam pri-
mum, & deinde alios salvaret.

Nam, superaddebat: *Cum mundum
ab angelis male gubernari mibi comper-
tum esset, & quemlibet eorum affectare
primatum; veni, ut remedium ferrem, sub
Virtutum, Potestatum, & Angelorum fi-
gura descendens, apparui inter homines
homo, cum non essem homo; visus sum in
Iudæa pati, cum re ipsa non paterer. Pro-
phetas Angeli auctores mundi inspirarunt;
ideo, qui in me, & Helenam credunt, iis
ultra non adhærent. Faciant, quod lu-
bet, quod homines liberos decet. Non e-
nim bonis operibus, sed mea gratia homi-
nes salvantur, cum non dentur opera, sua
natura bona, sed aliunde, & ex Angeloi-
rum, qui mundum creaverunt, institutio-
ne, qui hominibus, ut eos in servitutem
redigerent, præcepta posuerunt. Ideo de-
struam, quæ mundi sunt, & meos ab eorum
servitute liberabo.*

*Orig. cont.
Cels. lib. VI.
p. 282.* Hæc fuit doctrina Simonis Magi. Ut
sibi plures discipulos conciliaret, eosque
mortis metu, cui Christiani erant expo-
siti, exoneraret, licere in causa Idolola-
trix

triæ indifferentem esse docuit. Ipse a Sæculum I.
sectariis sub Jovis specie, & sub figura A.C. 34.
Minervæ Helena adorabantur. Eorum
sacrificuli in omnem licentiam effusi, ma-
giæ, incantationibus, beneficiis amato-
riis, somniorum interpretationibus cun-
ctisque vanis observationibus vacabant.
Hujus sectæ, nunquam persecutionem
passæ, nihilominus ducentos post annos
nullum vestigium superfuit.

§. IX.

Apollonius Thianæus.

Illo tempore circa finem regni Tyberii, *Philos. vita*
aut initium Caligulæ, celebris impo- *Apoll. lib. I.*
stor Antiochiam venit, nomine Apollo- *c. 3. 4.*
nius; quem pagani Apostolis, & IEsu
Christo opponere non erubuerunt. Na-
tus erat Thianæ in Cappadocia ex anti-
qua, & opulenta familia, magno ingenio,
& excellenti memoria, linguae Græcæ pe-
ritissimus, tali corporis specie, ut omnium
in se attraheret oculos. Anno ætatis de-
cimo quarto Tarsum Ciliciæ missus est a
patre, ut eloquentiæ studeret; sed præ-
placuit Philosophia, & inter sectas Pytha-
gorica, quam anno decimo sexto profite-
batur. Carnibus vesci respuit, utpote
cibus ingenium, & sanguinem spissantibus,
sed solis oleribus, & leguminibus. Vi-
num non damnabat, abstinebat tamen,

B 3 tanquam

Sæculum I.

A. C. 34.

tanquam potu serenitatem animi obfuscare apto. Nudis incedebat pedibus, linea tantum ueste usus, ne quid attingeret, quod ab animali proveniret. Capillitum alebat, in templo Æsculapii habitans, cui Deo in amoribus esse, credi ambiebat, illumque in sua præsentia ægrotos curare facilius. Undequaque ad hunc juvenem erat concursus.

Terrenorum contemptum ostendit, media bonorum parte fratri natu majori relictæ, majorique alterius medii portione in indigentes proximos sparsa, paucis sibi servatis. A nuptiis abhorruit, continentiam professus; non omnem tamen amoris impudici suspicionem, & incusationem effugit. Quinque annis silentium tenuit. Nec ideo hæsit in latebris, sed cum amicis Pamphiliam, & Ciliciam perambulavit. Seditiones exortas compescuit a populo visus tantum, signis enim loquebatur, & urgente necessitate paucula verba scribebat.

Post quinque annorum silentium Antiochiam venit, cœpitque loqui apud illos, quos rationis capaciores sentiebat, cum aliorum contemptu. Stilus ejus nec poetice elevatus, nec cum affectatione politus. Non ironiis, non ambagiis utebatur, ut caperet auditores, qui mos Socrati fuerat. Decisive pronuntiabat: Scio: Videtur mihi: Sciendum est.

est. Sententiæ, instar oraculorum, bre- Sæculum I.
ves, & solidæ, verba in propria signifi- A. C. 34.
catione accepta. *Non inquiero verita-
tem*, ajebat, *ut alii Philosophi, quæsivi-
eam, dum essem junior, quærendi tempus
jam non est, sed docendi. Sapientem, ut
Legislatorem, qui aliis præcipit, loqui de-
cet ea, quæ ipsi perspicua sunt.* Hanc do-
cendi rationem Antiochiæ tenuit Apollo-
nius, qua homines, alias a scientiarum
amore remotissimos, attrahebat. Cum
enim observasset Philosophos ob vanita-
tem eorum despectui habitos, se homi-
nem simulavit Diis charum, cui ipsi,
quæ doceret, suggessissent. Graviter
differere solitus de Religione apud il-
los, quibuscum agebat, Ethnicos re-
cepta.

Longis dein peregrinationibus ad
Brachmanos Indorum perrexit, ut eorum
mores periclitaretur, & in transitu Persa-
rum Magos videret. Ninive quidam Da-
mis ei junctus est, individuus deinceps
comes, qui ejus verba, & actiones om-
nes scripsit; de his autem relationibus
ad nos nihil, præter a Sophista Philostra-
to annis ducentis posteriore collecta, per-
venit. Quam autem sint fabulosa, & a
gravitate Evangelica aliena, legentibus
patet.

Sæculum I.
A. C. 34.

§. X.

Conversio Evnuchi Æthiopis.

Act. 8. 25. Apostoli, postquam Samariæ fidem prædicaverant, Jerosolymam revertentes,
Strabol. 16. per omnem Samaritanorum Regionem
p. 759. docebant. Philippo Diacono autem per Angelum præcepit Deus, versus meridiem iret Gazam, per celebrem olim urbem, sed a tempore, quo eam depopulatus est Alexander, desertam. Ibi Philippus Evnuchum invenit, Candacis Reginæ Æthiopiæ thesauris Præfectum, qui Jerosolymis redibat, quo venerat, ut adoraret; quod forte esset Profelytus. Junctus ei Philippus, occasione arrepta ex loco Isaiæ Prophetæ, quem Evnuchus legebat, non intelligens, eum in fide JESU Christi instruxit, & credentem baptizavit. *Irenæus 1. 3.* Evnuchus pergens viam suam gau-
c. 12. p. 265. dens, ubi in Æthiopiam venit, JESUM Christum annuntiavit, sicut audiverat. *Ep 1. 4. c. 40.* Interim Philippus a Spiritu ablatus est, & inventus in Azoto, unde Cæsaream transiit in omni civitate prædicans Evangelium.
p. 379.

§. XI.

Conversio Sauli.

Act. 9. Saulus vero Christi Discipulos persequebatur, minas spirans, & sanguinem. Erat de Tribu Benjamin, natus in Tarsis, Ciliciæ

Ciliciæ Metropoli, ubi Græcorum scientiis imbui potuerat, quæ ibi sicut Alexandriæ, & Athenis docebantur; Jerusalem venerat, ut legem, & Judæorum traditiones disceret Doctore Gamaliel. Secta erat Phariseus, & suæ Religionis, si quis unquam Judæorum, æmulator. Petiit a S. Pontifice epistolas ad Synagogas Damasci, ut si inveniret Christi Discipulos, vinctos duceret in Jerusalem.

Cum appropinquaret Damasco, subi-
to in meridie circumfunditur cœlesti lu-
ce, quæ solis radios superabat, & cum o-
mnibus suis humi prosternitur. Tum
vocem audit hebraice sibi dicentem:
Saule! Saule! cur me persequeris? Ipse:
Quis es Domine? Vox vero: *Ego sum
Iesus, quem tu persequeris.* Tum Sau-
lus tremens: *Domine! quid me vis face-
re?* *Surge!* ait Dominus; *intra civita-
tem, & dicetur tibi, quid debeas facere;*
*apparui tibi enim, ut te constituam Mini-
strum, & testem eorum, quæ vidisti, & quæ
ostendam tibi.* *Liberabo te de nationibus,*
*& populis, ad quos te mitto, ut aperias o-
culos eorum, & de tenebris ad lucem redu-
cas, & de potestate Satanæ ad Deum; ut
accipiant remissionem peccatorum, & par-
tem sanctorum credentes in me.*

Qui in Sauli comitatu erant, stupefa-
ti, viderunt quidem lucem, & audierunt
vocem consolam, sed nec sensum verbo-

Sæculum I.

A. C. 34.

Strabo. l. 4.

p. 673.

Act. 22. 6.

Act. 26. 13.

Sæculum I. rum percipere, nec loquentem videre potuerunt. A. C. 34. Ipse surgens, apertis oculis nihil videbat. Ductus est Damascum, ubi triduo fuit neque bibens, neque manducans. Toto hoc tempore orans, visus est sibi videre hominem, Ananiam nomine, intrantem, & imponentem sibi manus, ut visum reciperet. Hic Ananias erat IESu Christi discipulus, Damasci habitans, cuius jussu venit in domum, ubi erat Saulus, & imposuit ei manus, dicens: *Fratuer Saul!* *Respice. Dominus IESUS, qui tibi in via apparuit, misit me, ut visum reciperes, & replearis Spiritu S.* Tunc ex Sauli oculis ceciderunt quasi squammæ, & respexit in Ananiam, qui ait: *Ad* Att. 22. 14. *Deo Patrum nostrorum prædestinatus es, ut videres Justum, id est, IESUM Christum, & ex proprio ejus ore mandata acciperes; eris enim ipsi testis coram omnibus hominibus eorum quæ vidisti, & audisti. Modo autem quid moraris? Surge, baptizare, & deleantur peccata tua per invocationem Nominis ejus.*

Saulus igitur baptizatus, & deinde pane refectus, mansit aliquot dies cum Discipulis, qui erant Damasci; statimque cœpit prædicare in Synagogis, IESUM esse Filium Dei, & Christum, confundens Judæos. Omnibus tanta mutatio admirationi fuit. Post aliquod tempus Damasci peractum, in vicinam Arabiam ivit, Gal. 1. 17. unde

unde redux longo tempore Damasci man-
fit. Non Saulo tantum mandatum dede-
rant Judæi, ut fideles persequeretur, ele-
gerunt viros, eosque in omnem terram
miserunt, qui dicerent: nullum ab hac
secta Deum coli, & alias in eos calumnias
spargerent, quæ apud gentiles fidem in-
venerunt. Credibile est, eos id faciendi
occasione sumpsisse ex eo, quod Judæis
mos esset, fratribus in omnes provincias
eorum nōmina scribere, qui pœna capi-
tis fuerant puniti.

Sæculum I.
A. C. 34.

Just. Tryph.
p. 234.

Sanhedrin.
c. X. n. 4.

§. XII.

Relatio Pilati. Mors Tiberii.

Idem mos apud Romanos vigebat, ut *Tert. Apol.*
Provinciarum Rectores ad Imperato- c. 5. 31.
rem referrent sumpta de reis supra vul- *Eus. Chron.*
gus supplicia. Ergo Pilatus ad Tiberium ann. 37.
scripsit, quæcunque cum JESU Nazareno
contigerant, & condemnationis acta mi-
sit. Illico Imperatori persuasum, JESUM
Nazarenum supra hominem fuisse, & Se-
natui proposuit, Deorum numero adscri-
bendum. Renuit autem id Senatus, nec
enim permettere voluit omnipotens Deus,
ut Filius ejus unigenitus inter falsos Deos
confunderetur, a manibus hominum fa-
ctos. Ideo vero nullatenus ab hac men- *Chrys. hom.*
te Tiberius remotus, capitis pœnam illis 27. in 2. Cor.
minatus, qui JESU Christi sectatores de-
ferre

Sæculum I. ferre auderent. Cum post hæc Pilatus
 A. C. 37. quosdam Samaritanos, qui cum armis
 concurrerant, morti addixisset, eorum
Jos. XVIII Magistratus Vitellium tunc Syriæ Præsi-
 Ant. c. 5. dem adiere, accusantes Pilatum, quod
 eo solummodo fine ad arma respexissent,
 ut se ab ejus oppressionibus tuerentur.
 Vitellius Marcellum misit amicorum u-
 num, qui Judæam curaret, Pilato manda-
 tum dedit, iret Romam de iis, in quibus
 a Judæis accusabatur, rationem Cæsari
 redditurus. Paruit Pilatus, qui Vitellio
 resisteret, longe impar. Cessit Judæa,
 postquam decem annos ibi egisset; sed
 antequam Romam perveniret, mortuus
 est Tiberius Imperator, JESU Christi an-
 no 37. ab urbe condita 790. postquam re-
 gnasset annos viginti duos, & medium,
 vixissetque 77. successit Caius Germani-
 ci filius, ejus nepos, annos natu 24. co-
 gnominatus est Caligula, a caligis, quas
 adhuc puer more militari apud Patrem
 in castris induere erat solitus.

§. XIII.

Agrippa Rex Judæorum.

Jos. XVIII Cum regnare cœpisset, inter primas cu-
 Ant. c. 8. ras fuit Agrippam, Aristobuli filium,
 Herodis senioris nepotem, quem Tibe-
 rius tenuerat in vinculis, libertati redde-
 re. Multo ante Agrippa favorem Caii
 fuerat

fuerat demeritus, cum enim quadam die curru simul veherentur, optare se impensis dictitabat, ut Tiberius ad patres cito translatus, Imperium Cajo relinqueret. Auriga, nomine Euthichus, hæc audivit, & postea tricis inter se, & Dominum exortis, ad Tiberium detulit, qui apprehensum Agrippam ferro onerari jussit. Sex mensibus gemuit in carcere, cum vero dececessisset Tiberius, Marsyas, alter Agrippæ libertus, ad locum custodiæ accurrens, hebraice dixit: *Mortuus est leo.* Paucis post diebus Catus, jam Imperator, Romam veniens, Agrippam liberum adduci jubet, & barbam radi, eique mutato vestium squalore diadema imponit, Regem illius Regionis declarat, quam Philippus ejus Patruus gubernaverat Tetrarchæ titulo, adjiciens & Lysanias Tetrarchiam, denique dono dedit catenam auream, ejusdem cum illa ferrea, qua in carcere onerabatur, ponderis.

Sæculum I.
A. C. 37.

Herodes senior, Agrippæ avus, toti Palæstinæ imperaverat, Julio Cæsare, & Augusto Protectoribus. Tres reliquit filios, Archelaum, Philippum, & Antipam, duosque ex filio suo Aristobulo, quem necari jusserrat, nepotes, Agrippam, de quo hic sermo, & Herodem, deinde Regem Chalcidis. Idem Herodes senior testamento Archelaum natu majorum hæredem scripserat, tribuens ei titulum

Jos. XVII.

c. 10.

Sæculum I.
A. C. 37.

lum Regis, Judæam, Idumæam, & Samariam. Alios duos Tetrarchas dixit, quo nomine in Oriente minoris potestatis Principes veniebant. Philippo in fortem cessere Trachonitis, Batanea, Auranitis Provinciæ ad Libanum, & Jordanis

Ibid. c. 10. fontes positæ. Antypas, etiam Herodes

11. bell. c. 4. dictus, Galilææ, & Pereæ, id est, regioni

Ibid. c. 6. trans Jordanem imperitaret. Imperator Augustus testamentum quidem in Archebai favorem confirmavit, sed deleto Regis titulo, cui nomen Etnarchæ substitutum. Post novem annorum lapsum Archelaum Viennam ad Rhodanum proscriptus, ubi periit. Tunc Augustus ejus Ditiones in Provinciam Romanam rededit, missusque illuc Quirinus Præses, inter quem & Pilatum adhuc alii quatuor nu-

Jos. XVIII merantur. *Ant. c. 6. p. 37.* annis, hujusque Tetrarchiam Imperator Caligula Agrippæ dedit, adjiciens

etiam Tetrarchiam Lysaniæ, qui de Herodis familia non erat, & sedem Abilæ, urbe Syriæ ultra Damascum sitæ, posuerat. Herodes Antypas vivebat adhuc in sua Tetrarchia; duxerat filiam Aretæ Regis Arabiæ Petreæ; sed cum eam repudiasset, ut in ejus locum Herodiadem, neptem suam, Agrippæ sororem, cuius amore flagrabat, acciperet, Aretas contumeliaz impatiens, bellum eidem infert, & Judæis. Totus Herodis exercitus uno confli-

625.

conflictu fusus, quam cladem Judæi iustitiæ divinæ vindictam credidere ob illatam S. Joanni Baptistæ necem, quem idem Herodes instinctu Herodiadis in carcere decollari jussérat.

Sæculum I.
A. C. 37.

§. XIV.

Iter S. Pauli. Miracula S. Petri.

Tres a conversione Sauli anni effluxerant; jamque Judæi Damasceni ultra prædicantem ferre non poterant; consilio ergo inito, decretum est, eum interficere. Ne manibus eorum elaberetur, a Præfecto, qui urbem pro Rege Areta tenebat, obtinent, ut custodirentur portæ. Tum Saulum tanquam exploratorem deferunt; veri speciem præbuit, quod haud multo ante ex Arabia rediisset. Sed hæ fraudes Saulo innotuere; & a fratribus per fenestram ex urbis muris in sporta demissus est. Sic liber venit Jerosolymam, ut videret Petrum; non sola ductus curiositate, ut, qualis esset factus ejus, sciret, nec necessitate, ut in doctrina Christi firmaretur, hanc enim immediate a JEsu Christo acceperat, sed ut eum novisset, & Ecclesiæ Capiti honorem exhiberet. (*)

Gal. 1. 18.

Act. 9. 23.

Gal. 1. 18.

Hier. in Ep.

ad Gal.

Chrys. ibid.

Jerofo-

(*) Hic Fleurius S. Petrum, sicut & alibi saepius Summum Pontificem, vocat Caput Ecclesiæ.

Sæculum I. Jerosolymæ Saulus omnibus discipulis
 A. C. 37. erat timoris causa, qui sibi persuadere non
 poterant, ipsum esse Christianum; sed
 Act. 9. 26. Barnabas eum ad Apostolos duxit, eisque
 conversionem illius narravit. Tum Sau-
 lus quindecim diebus cum Petro mansit;
 alium autem Apostolorum vidi nem-
 nis, nisi Jacobum fratrem Domini. Qua-
 dam die in templo orans, in extasim ra-
 Act. 22. 17. ptus, vidi JESUM dicentem sibi: *Egre-
 dere*

siæ. Anonymus II. in Paragrapho II. suarum
 observationum Fleurium blasphemiae arguit, quod
 Summum Pontificem in ordinem reliquorum E-
 piscoporum redigat, atque eum jure deponen-
 di Episcopos spoliet. Quod vero immanis ac-
 cusationis affert argumentum? Fleurius dicit,
 multos Episcopos non a SS. Pontifice, sed in
 Conciliis fuisse depositos; id autem nemo in
 Historia Ecclesiastica vel mediocriter versatus i-
 gnorat. Cæterum Fleurius Episcopos a SS. PP.
 fuisse legitime depositos, translatos, excommu-
 nicatos toties, quoties id factum, fidelissime nar-
 rat. Quod vero Fleurius non omnia jura, quæ
 hodie Summo Pontifici competunt, eo modo, &
 immediate e jure Divino acquisita esse credat,
 sicut Anonymus noster vellet, virum blasphemum
 furore supervacuo proclamat. Ipse Anonymus
 fatetur, Fleurium dicere, ideo aliquos Patriarchas
 in Oriente a SS. Pontificibus fuisse depositos,
 quia alium non habebant Superiorem; estne hoc
 Papam in ordinem aliorum Episcoporum depri-
 mere?

Sæculum I.
A. C. 37.

dere Jerosolyma, nec enim testimonium, quod mihi reddis, accipient. Respondit Saulus: Domine, sciunt me in carcerem misisse, & curasse flagellari per Synagogas, qui in te credebant; cumque effunderetur sanguis Martyris tui Stephani, quod ego fuerim præsens, & consentiens, & pallia eorum custodiens, qui eum lapiabant. JESus vero: vade; mittam te ad nationes remotas. Vere autem Hellenistæ, quibuscum disputabat, quærebant causam, ut ipsum morti darent. Quod ubi agnoverunt Discipuli, eum Cæsaream deduxerunt, & inde miserunt in Tarsos. Aliquo tempore per Syriam, & Ciliciam ibat. Ecclesiæ vero Judææ non noscebant vultum ejus, sed tantum conversionem sciebant, & dabant Deo gloriam.

Gal. 1. 21.

Tum quidem Ecclesia pace fruebatur in Judæa, Galilæa, & Samaria, & crescente Fidelium ædificatione, ambulabant in timore Dei, Spiritus S. consolatione perfusi. Eo tempore S. Petrus iter facere ad omnes Fideles constituit. Venit primum in Lyddam, ubi Paralyticum nomine Æneam sanavit. Hoc miraculo habitatores Lyddæ, & Saronæ conversi. Inde a Discipulis rogatus, venit in Joppen, ibique deduxerunt eum in quoddam cubiculum, ubi alicujus mulieris, nomine Tabithæ fumus jacebat, pau-

Hist. Eccles. Tom. I.

C

lo

Sæculum I.
A. C. 37.

lo ante defunctæ, cujus vehementi desiderio omnes tenebantur propter largas, quas distribuere solita fuerat, in pauperes eleemosinas. Eam S. Petrus ad vitam revocavit, quod denuo multis ex Joppe conversionis occasio fuit. Morsus est ibi Petrus multo tempore, habitans in domo Simonis coriarii.

§. XV.

Judæi Alexandriæ male habiti.

Jos. XVIII. ant. c. 8. Phil. in Flac. p. 968. Anno secundo Imperii Caligulæ, Iesu Christi trigesimo octavo novus Rex Judæorum Agrippa licentiam a Cæsare profiscendi in Palæstinam petiit. Consensit quidem Caligula; ne autem per Syriam viam rectam iret; sed per Ægyptum suasit; venit ergo Alexandriam, qui populi, cum Judæos odissent, & æmulatione, quod Regem haberent, torquebantur, Agrippam publice ridiculum facere optabant; accessit non leve incitamentum, tacita nempe Flacci, qui Ægypto præerat, approbatio, cui se gratissimum facturos scirent, quod ei præter in Judæos odium, valde invidiosa esset hujus Regis præsentia.

Erat Alexandriæ quidam nomine Carrabas, stultitia notissimus, qui sæpe nudus per urbis plateas deambulabat, juventutis risus, & ludibrium. Hunc du-

cunt

cunt in Gymnasium, locum publicis exercitiis deputatum. In sublimi statuunt. Diadema capiti imponunt ex papyro Ægyptiaca aptatum, storea humeros tegunt pro pallio. Pro sceptro forte humi jacentis arundinis frustum manui inserunt.

Sæculum I.
A. C. 37.

Circumdant pueri, perticas humeris gestantes, quasi Regii corporis custodia. Alii profunda inclinatione Regem jocosum venerantur. Alii læsos se fingen-
tes, justitiam petunt, alii super Reipubli-
cæ negotiis consilium exigunt; uno ore
clamantes: *Mari, quod est Syriace Do-
mine! Domine!*

Altera die increvit ardor. Summo
mane in Theatro fit concursus populi.
Conclamat *ur*, *consecrandas esse statuas*,
seu Idola, *in Iudæorum Synagogis eri-
genda*. Imperatoris auctoritas prætexi-
tur, ut seditio palliaretur. Connivente *Euf. Chron.*
Flacco Synagogis privantur, quarum aliæ *an. 39.*
dirutæ, aut flammis haustæ; in aliis sta-
tua Caligulæ posita; cuius tantam esse
insaniam sciebant, ut pro Deo adorari
vellet. Flacci jussu deinde mandatum *Phil. de leg.*
publicæ lucis factum, quo Iudæos adve- *p. 1011.*
nas, & alienigenas pronuntiabat; quam-
vis essent cives, & iisdem, quibus Antio- *in Flac. p.*
cheni, privilegiis gauderent; & tanto es- 973.
sent numero, ut Alexandriæ, & in Ægy-
pto minimum ad decies centena millia

C 2 nume-

Sæculum I.

A. C. 37.

ibid. p. 971.

numerarentur. Tandem omnibus permisum, ut cum Judæis, tanquam servi, in bello captis, ageretur.

Alexandria in quinque Regiones distinguebatur, quibus eadem erant nomina, quæ quinque primis Alphabeti litteris. Duæ eorum habitationi Judæorum erant destinata. Tunc vero habitandi spatum ad modicam unius Regionis partem contractum. Sic Judæorum plurimi, cum locus deesset, in littore maris errare cogebantur, aut in sepulchris, & simetis latere, rebus omnibus exuti. Interim ab Alexandrinis eorum domus diruptæ, tabernæ perfractæ, merces ablatae, & in publico foro distributæ; ita, ut ab artificiis, & mercatura arcerentur. Sed adhuc ulterius processit furor. Multi Judæorum necati, multi combusti, quorum corpora per civitatem traæta. Flacci jussu multi ex Senatorio ordine flagellati. Sub obtentu, huic nationi arma necessario esse eripienda, omnes domus excusæ, mulieres extractæ, quas tormentis subjiciebat, si porcinam comedere renuissent. Sic paulatim vindicantis Dei manus supra Judæorum cervices aggravabatur.

Philo de leg.
p. 1016.

Tantam in Hebræos crudelitatem solemnitatis augmentum putabant Alexandriæ cives; quando dies festi in Cæsaris honorem agendi; gratiam inde au-

cupa-

cupaturi, si eos miserrime haberent, qui divinos honores ei negabant; quamvis omnem cultum exhibuissent, quem homini præstare fas est. Caligulæ relationes quotidianæ mittebantur, de omnibus, quæ genti Judæorum Alexandriæ inferebantur, ajuntque, eum nunquam alias majori lætitiae sensu vel historiam, vel poema legisse. Quibus non obstantibus eodem anno comprehendendi Flaccum, diu ante sibi invisum, missumque primo in exilium, paulo post occidi jussit.

Sæculum I.
A. C. 37.

*Phil. in
Flacc. p. 981.*

§. XVI.

Herodis Antypæ, & Pilati exitus.

Agrippæ in Palæstinam reducis fortunam omnes mirabantur. Inde prefectus fuerat miser, & ære alieno gravatus, redibat cum dignitate regia, & Dademate. Neminem vero magis invidia ussit, quam Herodiadæ sororem ejus. *Jos. ant. XVIII. c. 9.* Hinc marito suo Antypæ gravis, vecor- *bell. II. c. 8.* diæ incusabat; ipsum, si ausus fuisset Imperatorem accedere, haud dubie facilis dignitatem regiam fuisse obtentum, cum jam esset Tetrarcha, quam ejus nepotem, privatæ sortis hominem. Herodes, cum aliquamdiu mulieris cupiditati restitisset; importunitate fatiga-

C 3 tus,

Sæculum I.
A. C. 37.

tus, iter in Italiam aggreditur. Agrip-
pa vero misit Fortunatum libertum suum
post eum, qui insciu[m] sequeretur; nec
tardius, quam ipse Herodes in Cæsaris
aulam p[ro]venit. Tunc ille Bays reside-
bat; prior in conspectum Antypas ad-
missus; tum statim Caligulae epistola
Agrippæ reddita, qua accusabat Anty-
pam, contra Imperatorem Tiberium cum
Sejano conspirasse, & adhuc dum cum
Artabano Parthorum Rege communi-
care consilia. Indicij argumentum ad-
debat; in Antypæ armamentario tan-
tum belli apparatum esse congestum, ut
armandis septuaginta virorum millibus
posset sufficere. Hac lectione commo-
tus Imperator, interrogat Antypam, num
verum sit, quod tantam armorum vim
contulisset, quod Antypas negare non
potuit; ergo Imperator eum pro re-
bellionis convicto habens, ablata ei Te-
trarchia, Agrippæ Regnum auxit. In
eundem Antypæ, & Herodiadis bona
contulit; ipsum vero exilio perpetuo
Lugdunum in Gallias damnavit; quo
eum uxor Herodias secuta. Inde in Hi-
spaniam fugientes interiere. Hic fuit
Herodis Antypæ exitus, S. Joannis Ba-
ptistæ nece, & IESU Christi contemptu
infamis. Regnaverat quadraginta duo-
bus integris annis a morte Herodis
magni Patris sui usque ad hunc ter-
tium

gium Caligulæ annum; JESU Christi tri-
gesimum nonum. Pilatus exordio Regni Sæculum I.
Caligulæ damnatus ad exilium Viennam A. C. 37.
Rhodani, ibidem eodem anno Christi ^{Eus. II.}
39 desperatione adactus sibimet violen- ^{hist. c. 7.}
tas manus intulit.

§. XVII.

Conversio Cornelii Centurionis.

Interea S. Petrus adhuc erat in Joppe apud Simonem coriarium. Quadam die ad excelsiora domus ascendit, ut oraret ad sextam, id est, meridiem, dum parabatur cibus. Tunc extra se raptus, vidit visionem, in qua sine discrimine de omni carne manducare jubebatur, & sine exceptione animalium immundorum, quæ lex vetabat. Cogitanti, quid hæc visio significaret; Spiritus Dei dixit illi: *ecce tres viri quærunt te, ne dubites ad eos ire.* Simul tres viri adveniunt, missi a Romano nomine Cornelio, unius cohortis, quæ Cæsareæ erat, Centurione. Vir erat timens Deum, multas dans eleemosinas, & assidue orans; eique Angelus apparuerat, præcipiens, ut Simonem Petrum ex Joppe ad se vocaret.

Igitur S. Petrus iter ingressus cum sex fratribus, a Cornelio missos sequebatur; qui eum cum cognatis, & amicis

C 4 congre-

Act. 10. 9.

Sæculum I.
A. C. 37.

congregatis exspectabat. Ad quos Petrus: *Scitis, quantum Judæi abhorreant ingredi Gentilium domos; mibi autem significavit Deus, neminem habendum esse immundum.* *Quæro igitur, cur me vocaveris.* Tunc Cornelius ei visionem suam narrat, & S. Petrus omnes Mysterium IESU Christi docere incepit, testimonium reddens resurrectionis. Adhuc loquebatur, cum S. Spiritus super omnes audientes descendit; & loquebantur varias linguas, glorificantes Deum. Fideles circumcisi, qui cum Petro venerant, vehementer mirabantur, gratiam Spiritus S. etiam super Gentiles effusam; & Petrus: *Quis aquam prohibebit his, qui Spiritum S. receperunt, sicut nos!* iusitque eos baptizari. Hoc fuit initium

Jos. III. conversionis Gentilium. Ajunt, Cornelius postea fuisse Cæsareæ Episcopum,

bell. c. 28.
p. 854.

quæ ea tempestate inter Judææ civitates erat maxima; & plerique habitatores Græci.

Act. II.

S. Petro Jerosolymam reverso, Fideles circumcisi contestari cœpere, quærentes; quare in domos incircumcisorum eset ingressus, & manducasset cum eis. Ajunt Cerinthum Hæresiarcham hujus disputationis auctorem extitisse. S. Petrus, quæ facta erant, exposuit; &, cum ipse loqueretur, Spiritum S. super Cornelium, & societatem ejus descendisse.

Tunc,

Epiph. hær.
2. 8.

Tunc, inquit, recordatus sum verbi Do- Sæculum I.
 mini: Joannes baptizavit aqua, vos au- A. C. 37.
 tem baptizabimini Spiritu S. si ergo Deus
 eandem illis gratiam contulit, sicut vobis; Att. II. 16.
 quis ego eram, ut impedirem? his auditis Att. I. 5.
 Fideles silebant, & laudabant Deum; cum
 stupore dicentes; ergo Deus etiam Gen. Att. II. 18.
tilibus concessit pœnitentiam, in vitam æ-
ternam! Qui in nece S. Stephani dispersi
 fuerant, usque Antiochiam pervenere.
 Erant inter eos Cyprii, & Cyrenæi, qui
 cum Hellenistis conversati, annuntiarunt
 eis JEsum. Magnus eorum numerus ad
 fidem conversus.

§. XVIII.

Caligula a Judæis vult adorari.

Jamniæ urbe maritima Palæstinæ prope *Phil. de leg.*
 Joppen advenæ, Judæis mixti, habita- *p. 1021.*
 bant; his cum insana Caligulæ cupiditas,
 ut ab hominibus adoraretur, esset nota,
 in ejus honorem terra congesta altare
 erexerunt, non adeo, ut placerent Cæsa-
 ri, quam ut Judæis invidiam crearent.
 Hoc altare illico a Judæis, e quod terra
 sancta prophanaretur, eversum. Adver-
 sarii ideo apud Capitonem, tributorum
 exactioni Præfectum, conqueruntur; is
 rem ad Imperatorem cum exaggeratione
 desert; tum ut sui ipsius accusationes
 præveniret, concussionum reus, tum ut

C 5 novam

Sæculum I.
A. C. 37.

p. 1016.

novam occasionem deprædandi Judæos captaret. Imperator hanc delationem acceptam quibusdam domesticis communicat, quibus familiarissime utebatur; inter alios Heliconi, & Apelli. Iste Ascalone natus in Palæstina actor tragœdus fuerat, postquam juvenis professionem exercuisset multo magis infamem. Helico erat Alexandrinus, quondam dono datus Tiberio, cum servus fuisset. Non ipsi deerat ingenium, nec litteræ, nec lepidi histrionum mores, nec callidæ adulatio[n]is usus; cumque esset apud Caligulam primus cubicularius, commodum ipsi erat, omni hora colloqui. Is studiose conabatur implacabile odium in Judæos Cæsari inspirare, quamvis omnia sine consilio dicta viderentur, nisi ut Cæsarem Juvenem ad risum moveret. His susurronibus inductus Caligula rescripsit; ut pro altari terreo, Jamniæ everso, Colos-sus aureus in templo Jerosolymitano posneretur; Syriæ Præfectus medium partem exercitus, quo Euphratis transitus contra Regum Orientis irruptiones mu-niebantur, in Judæam mitteret, statuæ deducendæ, & ejus consecrationi præs-dium.

Strabo. 1.17. Tunc Syriæ præerat Petronius ex e-
Jof. XVIII questri Ordine Romanus, bello clarus,
ant. c. 11. quem paulo ante Caligula Vitellio suffe-Bell. 11. 9. cerat. Accepto mandato, omnia execu-tioni

tioni paravit. Collectis, quotquot potuit, auxiliaribus copiis, & duabus legionibus, hiemalem mansionem sibi delegit Ptolomaide urbe maritima Tyrum inter, & Cæsaream. Ibi ad eum mille, millesque Judæi convenerunt, supplicantes, ne facere cogerentur, quod eis per legem non licebat; si vero apud se decretum esset statuam erigere, potius eos omnes morti daret. Hæc Petronio bilem movere, dixitque : *Si Cæsar essem, & meo agerem arbitrio, tunc vobis id petendi ratio esset; sed habeo mandatum Cæsaris, quod negligere impune non licet.* Ajebant Judæi : *Si tibi decretum, Cæsaris mandatis obedire; nobis statutum est legem non violare. Confidimus in potentiam Dei nostri; absit hoc malum, ut mortis metu faciamus, quod displicet oculis ejus. Ipse judica, Dei, an Caji mandatum sit præferrendum.*

Sæculum I.
A. C. 37.

His sermonibus Petronio perspectum est, difficulter fore ut tales homines a sententia dimoverentur, ac statua absque multi sanguinis effusione erigeretur. Sumptis secum amicis, & domesticis, Ptolomaide Tyberiadē ad lacum Galilææ venit, ut proprius Judæos observaret. Interim sculpendæ statuæ laborem curabat Sidone, quo excellentissimos quosque artificum conduxerat. Magnus Judæorum numerus etiam Tyberiadē eum converunt,

Sæculum I.
A. C. 37.

nerunt, iterum, iterumque supplices, ne eos ad desperationem compelleret, si eorum civitas erecta statua prophanaretur. Quibus Petronius: *Ergo bellum Cæsari inferetis? num ignota est vobis ejus potentia, & vestra tenuitas?* Respondent Judæi: *Non inferemus bellum Cæsari; sed moriemur, ne lex nostra violetur.* Tunc proni cadentes in terram, nudabant colla, excipiendo cultro parati. Quadraginta dies hæc scena tenuit, cùm esset jacendorum seminum tempus, sicque agri labores negligerentur. Tum Aristobulus Regis Agrippæ frater, pluresque nationis Primores Petronium hortati, ne populum ad extrema adigeret.

Secutus est eorum consilium. Mitem Ptolomaide eduxit, & reversus est Antiochiam; unde ad Imperatorem scripsit; nisi Regionem, & habitatores perditos vellet, mandati executionem urge ri non debere. Tempore opus esse artificibus ad perficiendam statuam, quod futurum esset opus immortale, nulli alteri secundum. Si ad ultima Judæi cogerentur, timendum, ne agrorum culturam committerent, ipsique suas arbores, & messes comburerent. Erat autem specialis ratio, cur fructus illius anni conservarentur; quia erat Imperatori propositum, ut per Syriam Alexandriam proficeretur. Hæc epistola ad Caligulæ palatum

Sæculum I.
A. C. 37.

palatum non fuit, sed ira in Petronium exarsit; dissimulavit tamen, quia magnarum Provinciarum Rectores timebat, eos maxime, quibus validi parebant exercitus, qualis erat Prætor Syriæ ad Euphratem. Rescripsit ergo Petronio; laudans ejus prudentiam; jussit tamen erectionem statuæ inter primas curas haberet.

§. XIX.

Alexandrinorum Legatio.

Judæi Alexandrini legatos Romam misserant, qui exponerent, & quererentur, eos hic locorum dirissime haberi. Quinque erant deputati, quorum Princeps Philo, in litteris Græcis, & eorum Philosophia eruditus. Sed & Græci, qui erant Alexandriæ, etiam legationem adornarunt; horum præcipuus Apion, Grammaticus, Judæorum hostis infensissimus. ^{Q. 10. v. 8. 1} ^{of. XVIII} ^{ant. c. 10.} Præter multas calumnias accusabat eos, quod Imperatori illos honores non darent, qui ei ab omnibus Imperii Romani populis exhiberentur; id est, nec tempла, nec altaria, nec statuas erigerent, nec per ejus nomen jurarent. Idem Apion librum contra Judæos scripsit mendaciis, & imposturis plenum; inter alia, in Sanctuario caput asini suisse asservatum, quod cum ex auro purissimo esset, illud Antiochus Epiphanes tulisset in templi directione.

Sæculum I. ptione. Erat hic Apion homo levis, gran-
A. C. 37. diloquus, ostentator, eumque Tiberius

Imperator mundi tympanum appellare
Gell. I. 5. c. 14 solebat.

Plin. præf. hist. nat. Philo. legat. venissent, Imperatori primo se sicut in
p. 1018. campo Martis, cum ex horto matris suæ egredieretur. Salutem reddidit fronte hilari, manuque signum favoris ostendens. Per Homilum, cuius erat legatos curare, significari jubet, se eorum legationem, quamprimum vacasset, auditurum. Jamque præsentes omnes Judæis gratulabantur; Philo autem, cui plus ætatis, & experientiæ, ambigua indicia suspecta habebat.

leg. p. 1019. Secuti sunt Imperatorem Puteolos, ubi Palatia visitabat, illius oræ ornamen-
ta. Dum accessum exspectant, Judæus ad eos currit, anhelans, errantibus oculis, lachrimis madens; a turba abductis ait: An scitis, quid novi geratur? cumque loqui vellet, ter verba suspiriis interrupta sunt, territi legati instant, ut rem explicaret. Tum: *Jam non amplius habemus Templum; Caji jussu Colossus erigitur in Sanctuario sub Jovis nomine.* Ad hæc legatis nec vox, nec sensus superfuit. Cum vero eadem a pluribus confirmarentur, rei causam, & ordinem quærunt; tunc eis narrata, quæ Jamniæ contigerant, iussa Petronio data, sollicitationes

Legatio Ale-
xandrino-
rum ad Ca-
ligulam.

Sæculum I.
A. C. 37.

nes Judæorum in Palæstina, & ordine omnia, sicut contigerant.

Eadem tempestate, seu paulo postquam Imperator Petronio rescrisisset, Rex Agrippa, qui tunc Romæ erat, obsequii causa in aulam venit, omnium ignarus. *Phil. l.*
p. 1029. *Jos. XVIII*
ant. c. 11.
Advertit Imperatoris iracundiam, *se-p. 642.*

que ipsum lœvis oculis aspici; nec, quid causæ subesse posset, occurrebat. Tum ad eum Imperator: *Agrippa! eximam te curis; boni, & fideles subditi tui, quibus solis ex toto humano genere Deus non sum, obstinatione sua videntur proprium interitum querere.* *Jussi, ut in Templo effigies Jovis consecraretur; ipsi ex civitate, & ab agris egressi sunt, ingenti numero supplicantum specie, re ipsa, ut meis resisterent imperiis.* *Plura addidisset; sed Agrippa, mutato sa pius vultus colore, a capite ad calcem contremuit, & corruisset, nisi adstantes sustentassent.* *Defertur in domum suam, mentis impotens.* His autem Imperatoris animus adhuc magis irritatus; *ajebat enim: Si Agrippa amicus meus, tantum mibi obstrictus, ita Religioni suæ addictus est, ut nec verbum, quod eam lœdit, constanti animo audire possit; quid de aliis, mibi non ita devinatis, exspectandum?*

Agrippæ altera demum die ad vesperrum mens rediit, & tandem, sui compos, longam

Sæculum I.
A. C. 37.

longam ad Imperatorem exarat epistolam, qua memorabat; sibi Judæo, & Jerosolymæ nato, nefas fore, si civitatis, & totius Nationis causam suo patrocinio destitueret. Jerosolymam non solum modo Judææ, sed omnium Judæorum in vicinis Provinciis, præcipue trans Euphratem, ubi permagno numero essent, habitantium caput, & Metropolim haberi; ad hos omnes gratiam, quam postulabat, pertinere; hanc gratiam non in jure civitatis, non in libertate consistere; sed unice in suæ Religionis conservatione. De Templo deinde particulariter agens, scribit; illi, & inimicos pepercisse, & Gentibus in veneratione esse. Augustum Imperatoris ipsius avum Divini Servitii pulcherrimum ordinem fuisse demiratum. Imperatorem Tiburium jura Templi, & sacræ civitatis illæsa servasse; ita ut Pilatum Jerosolymam scuta aurea auferre, quæ consecraverat, quamvis essent sine ulla imagine, obligaret. Augustum prohibuisse, ne Judæi in Synagogas suas convenire impedirentur; nec collectas suas Jerosolymam mittere. Eundem Augustum Sacrificii perpetui, & quotidiani, unius tauri, & duorum agnorum fundatorem extitisse. Liviam Imperatricem ejus conjugem crateres aureos præter alia vasa pretiosa Templo donasse. Denique magas

leg. p. 1033.

p. 1035.

gnas gratias, quas ipse Agrippa ab Imperatore accepisset, in memoriam reducebatur; inde concludens; cum adeo ab Imperatore videretur amari, nisi hanc pro sua Religione libertatem obtineret, fore, ut ab omnibus merito causæ communis proditor fuisse crederetur.

Sæculum I.
A. C. 37.

Imperatorem, cum hanc epistolam legeret, varii motus turbarunt. Tandem delinitus est, eique tanquam gratiam singularem concessit, ne statua dedicaretur; scripsit Petronio, nihil in Juðorum Templo innovaretur. Adjunxit vero: Si quis in aliis civitatibus, sola Jerosolyma excepta, mihi altaria, templa, aut statuas erigere voluerit, quiscunque se opposuerit, illico puniatur, aut ad me mittatur. Attamen brevi eum benignitatis pœnitentia subiit, & omisfa Sidonia effigie, alium ex ære deaurato Colossum elaborari jussit, qui secreto per mare translatus, subito, & nemine prævidente, in Jerosolymæ Templo inferretur.

p. 1038.

Tandem legatos Alexandrinorum audiens, quod factum prope Romanam, cum sibi quasdam domos, quæ ad Mecenatis, & Lamiæ hortos pertinebant, ostendi voluisset. In accessu Judæi in terram se prostravere, nominantes eum Imperatorem, & Augustum; ipse vero irridens, & spernentis vultu interro-

Hist. Eccles. Tom. I. D gat:

Sæculum I. gat: *Vosne estis illi Deorum hostes, qui*
 A. C. 37. *soli me Deum non agnoscitis; cum totius mundi consensu Deus sim; & præponitis mibi Deum vestrum innomina-*

Legatio Phi-tum? Tum levatis in cælum manibus
lonis Judæi. verbum effutiit, quod Philo horrore im-
pietatis non ausus est in chartam referre.
Ad hæc Judæorum adversarii circumstan-
tes palam lætari, plaudere manibus, ex-
silire, Cæsarem omnium Deorum nomi-
nibus salutare. Quidam nomine Isido-
rus ad Imperatorem: Domine! multo
magis hoc hominum genus detestareris, si
tibi eorum impietas, & malitia esset co-
gnita. Soli sunt, qui pro tua salute of-
ferre sacrificia omiserint. Quales vero
sunt isti, tales omnes Judei. Tunc lega-
ti uno ore exclamare: Domine Caje!
calumniam loquitur. Immolavimus in-
tegras Hecatombes; & postquam super
altare effusus erat sanguis, totas victimas
combussimus, nulla parte pro mensis resev-
ata. Et hoc tribus vicibus factum;
Prima, quando ad Imperium assumptus es.
Secunda, quando post gravem morbum con-
valuisti. Tertia, ut victoriam contra
Germanos tibi impetraremus. Esto, re-
posuit Caligula; sacrificasti, sed Deo al-
teri, non mibi. Quid hoc me juvet, cum
mibi non sit exhibitus honor? Hæc au-
dientes legati horrore omnibus artibus
concutiebantur.

Inter

Sæculum I.
A. C. 37.

A. C. 37.

p. 1042.

卷之三

212

卷之三

Inter hos sermones percurrebat domum a supracontignatione ad infimam, conclavia, & triclinia observans, ut, quæ displicebant, mutari juberet. Legati sequebantur eum, ascendentes, & descendentes, scenice protrusi, & irrigi. Postquam aliqua circa ædificia imperasset, voce, quasi seria locuturus, interrogat: *Quare non comeditis porcinam?* Hic, quasi ingeniosa dixisset, oritur effusissimus risus, ita, ut quidam Ministrorum contra reverentiam Principi debitam pecari crederent. Respondent Judæi; *Cuius nationi suos mores esse; etiam suos inimicos certis carnibus abstinere;* adjectit unus, *multos agninem non comedere.* Credidero, reposuit Imperator subridens; *nempe quia non sapit.*

Tandem aliquantum commotus, inquit: *Scire cuperem, quo fundamento ius civitatis prætendatis?* Tunc loqui cœperunt; cum autem audiret rationes non spernendas; antequam plura dicerent, ab una aulæ extremitate cucurrit ad alteram, jubens, ut ibi fenestris adhuc va- cuiis vitra infererentur. Deinde lente rediens, quid dicerent, interrogabat; jamque rationes in compendium cogebant; ipse passus in aulam vicinam præcipitat, ubi ejus jussu picturæ originales locabantur. Ultimo commiserationem testatus, ait: *Istorum hominum non vide-*

D 2 tur

Sæculum I.
A. C. 37.

tur mibi esse tanta malitia, quanta est infelicitas, quod sibi persuadere non possint, me divinæ naturæ esse participem.
Tum recedens, & ipsos abire jussit. Sic Judæorum legati ab Imperatore Caligula habiti, quos, ut erigeret Philo, ajebat:
Jos. XVIII Macti animo simus, si tantam in nos irant. c. 10. cundiam verbis ostendit Caius; Deus effetu nos proteget.

§. XX.

Judæi male habiti apud Parthos.

Ibid. c. 10. p. 644.

Eodem tempore Judæi apud Parthos, in Mesopotamia, & Babylonia vexabantur, ubi inaudita eorum multitudo neci data. Nisibis, & Naharda munitæ urbes ad Euphratis oram plurimos numerabant Judæos; ibi pecuniæ deponebantur, quas ex hac Provincia mittebant Ierosolymam. Duo Judæi Naharditæ, Asineus & Anileus fratres, collecta sponte addicentium manu, rapto vivere cœperunt, tantumque sparserunt terrorem, ut fama ad Artabanum Parthorum Regem pervenerit; voluit eos sibi sisti, & Asineo Babyloniam Præturam contulit, quam tenuit quindecim annis cum libera in Mesopotamia potestate. Ab eo frater ejus Anileus accepit potentiam, sed eam servare ineptus, Babyloniorum odium incurrit, qui nocte irruentes eum vita exuunt,

Ibid. p. 647.

exuunt, & copias delent. Hoc obſtacu- Sæculum I.
lo remoto antiquum in Judæos odium A. C. 37.
exercent, quod ex morum contrarietate
ortum trahebat. Judæi vero, cum eo-
rum insultibus, & violentiæ resistere non
valerent, & tolerare nollent; Seleuciam
transierunt, ubi eorum numerus paulo
post increvit, accessu illorum, quos pe-
ſtis, Babylone grassata, fugabat. Erat
Seleucia prima hujus Regionis civitas,
a Seleuco Nicanore fundata, magna mul-
titudine Græcorum, Syrorumque habita-
ta; inter quas nationes magna ſemper
fuerat ingeniorum oppofitio; ſed poten-
tiores erant Græci; tunc vero Syri ad-
ventu Judæorum invalescebat; quare
jam Græci meditabantur, quomodo eos
dividerent; & ipſimet Syris juncti, in-
genti rabie ſubito in Judæos invehuntur,
quorum ultra 50. millia trucidata. Ami-
ci, vicinique misericordia movente qui-
busdam illorum ſaluti fuere, qui fuge-
runt Ctesiphonem, urbem Græcam, Se-
leuciæ vicinam; majorem ibi ſecurita-
tem ſperabant, ob Regis Parthorum Re-
verentiam, qui ibi hiemare solebat. In-
tereā Judæi continuis terroribus ange-
bantur, cum ſcirent Syrios, ſeu hujus Ter-
ræ indigenas cum Seleucidis in ſuam inter-
necionem conjurafte. Hic fuit ſtatus Ju-
dæorum in illis Orientis partibus; ſieque
Numinis maniſta vindicta in eos ubique
inclareſcere cœpit. D 3 §. XXI.

Sæculum I.
A. C. 41.

§. XXI.

Mors Caligulæ. Claudius Imperator.

Cum Caligulæ crudelitas, & insania ita crevissent, ut tolerari ultra non posset; occisus est 24. Jan. anno C. 41. a. gebat annum ætatis 29, regni 4. postquam imperasset tribus annis, & decem

Suet. in Cajo mensibus. Dux facti Cassius Cherea Prætorianorum, id est corporis custodiæ,

Jos. XIX. Tribunus; eum, in subterranea specu exhibitos sibi juvenes, actioni scenicæ destinatos, spectantem, oppressit. Triginta vulneribus transfixus est. Cesonia

ant. c. 1. 2. uxor a Centurione gladio transverberata, & filia, adhuc parvula, elisione ad murum, crepare coacta. Illius memoria, tanquam Tyranni damnata est. In ejus

An. 41. locum Imperator agnoscitur Patruus ejus Tiberius Claudius Drusus Germanicus, Drusi filius, Imperatricis Liviæ nepos. Annos numerabat ætatis 50. & tredecim regnavit. Vir satis eruditus, & bonæ indolis, sed perplexus, & ita æquanimis, ut omni sensu carere videretur, ad clavum sedere mulieres, & libertos passus.

Claudius. Tiberius Claudius Drusus Germanicus, Drusi filius, Imperatricis Liviæ nepos. Annos numerabat ætatis 50. & tredecim regnavit. Vir satis eruditus, & bonæ indolis, sed perplexus, & ita æquanimis, ut omni sensu carere videretur, ad clavum sedere mulieres, & libertos passus.

Jos. XIX. Non sine multorum resistentia factum, *ant. c. 2. 3.* ut Claudius ad Imperium eveheretur; Senatus enim ad pristinam libertatem respic-

respiciebat; & Rex Agrippa tunc Romæ Sæculum I.
præsens in hoc difficiili negotio ei inuti- A. C. 41.
lis non fuit; ideo, quamprimum Impera-
tor esset, confirmavit ipsi Regnum, quod
Caligula dederat, omnibus iis adjectis, ^{Jos. XIX.}
^{ant. 4.} quæ Herodes avus ejus possederat, sci-
licet Judæam, & Samariam, tanquam
bona familiæ acquisita. Præterea Con- ^{Dio. I. 60.}
sulares ipsi honores decrevit; & Herodip. 770.
ejus fratri Dignitatem Prætoriam, cum
Calcidis Regno in Syria; Hic Herodes
Berenicen neptem suam Agrippæ filiam
duxit.

§. XXII.

Judæi melius habiti.

Caligula interfecto, Judæis Alexandriæ
animus rediit. Ajunt Philonem le-
gatorum primum Romæ in pleno Sena-
tu relationem de Legatione sua, & Caji *Eus. 11.*
stultitia legisse, sibique tantam conci-*hist. c. 17.*
liaffe æstimationem, ut ejus opera, in Bi-
bliothecis servanda, reponerentur. A-
lexandriæ cum animo vires ita resumpse-*Jos. XIX.*
re, ut paganis arma possent opponere. *ant. c. 4.*
Scripsit Claudius Prætori Syriæ, ut sedi-
tionem compesceret; tum ab Agrippa,
& Herode rogatus Edictum misit, quo
confirmabat Judæis Alexandriæ a prin-
cipio jus civitatis competere, quod eis
ab unione Ægypti cum Imperio Romano
esset assertum; sicut etiam jus Ethnar-
cham eligendi, aut Nationis suæ Princi-

D 4 pem;

Sæculum I.
A. C. 41.

pem; jura alias indubitata, nisi quod ea Caji stoliditas, pro Deo haberi volentis, turbasset. Ideo præcipiebat; antiqua eorum privilegia manerent illæsa; sed & per totum Imperium aliud Edictum misit, ut Judæis in urbibus etiam Græcis consuetudines Patrum suorum observare liceret; Judæi vero monebantur, hac gratia contenti essent, nec aliorum Religione vilipenderent. Imperator tamen Judæis Romæ degentibus magno numero eandem libertatem non concessit; non permisit eorum conventus, & quorum usum sub Caligula introduxerant, abolevit; adeo, ut tabernas eorum destruxerit.

Dio lib. 60.
p. 768.

Jos. XIX.
ant. c. 5.

Agrippam honorifice remisit in Regnum suum; quo strenue profectus est. Ut Ierosolymam advenit, Sacrificia reddidit, quæ voverat, præcepitque multis Nazaræis, ut tonderentur. Catenam auream in Templo suspendit, ab Caligula acceptam, tanti ponderis, quanti ferrea, quam tulerat. Sumum Pontificatum Theophilo Anani filio ademit, & Simoni, cognomino Canthera, Boethi filio contulit. Sedem posuerat Ierosolymæ, utque magis a populo amaretur, tributum, alias singulis domibus imperatum, remisit. Exacte purifications servabat, nec ullo unquam die sacrificare ommittiebat.

Jos. 2. in
App. p.
1067. B.

Jos. XIX.
c. 5.

Doræ, Phœniciaæ urbe ad montem Carmelum, quidam temeritate juvenili statuam

statuam Cæsaris in Judæorum Synago- Sæculum I.
A. C. 41.
gam intulere. Illico Agrippa ad Petro-
nium Syriæ Præsidem profectus, de hac
insolentia conqueritur. Scripsit Petro- *ibid. c. 6.*

nus Doræ Magistratui; ut sibi facti au-
tores mitterentur; præcaveret de cœ-
tero omni tumultui; nam, inquiebat:
*Regi Agrippæ, & mibi nibil magis curæ
est, ac omnem avertere occasionem, ne
Judæi congregentur, & excandescant
cum extortæ defensionis prætextu.* Suc-
cessit paulopost in Prætura Syriæ Petro-
nio Marsus. Rex Agrippa iterum Simo-
nem Cantheram Sacerdotio exuit, vo-
lens Jonathæ Anani filio restituere; is
autem deprecabatur, ut potius in fra-
trem suum Mathiam, suo judicio dignio-
rem, conferretur. Secutus est Rex con-
silium, & Mathiam Pontificatu ornavit.

§. XXIII.

Dilatatio Evangelii. Christiani.

Interim Discipulorum JESU Christi nu- A.D. II. 21.
merus crescebat semper; & cum ad
Fideles, qui erant Jerosolymæ, fama per-
venisset, multos Antiochiæ in Christum
credidisse, miserunt illuc Barnabam; qui
adveniens multum lætabatur ob gratiam,
quam iis Deus concesserat, & hortaba-
tur ad perseverantium. Tunc iterum
plurimi fidem susceperunt, Barnabas

D 5 Tar-

Sæculum I.
A. C. 41.

ibid. v. 28.

Tarsum profectus, ut quæreret Saulum, inventum, Antiochiam adduxit. Integro anno ibi commorati plurimos veritatem Evangelii docebant, ita, ut Antiochiæ primum JESU Discipuli dicerentur Christiani. Illis diebus Prophetæ quidam Jerosolyma venerunt Antiochiam; quorum unus nomine Agab universalem famem prædixit, paulo post superventuram; quare Discipuli proposuerunt auxilium mittere fratribus, qui erant in Iudæa, miseruntque etiam, apud Presbyteros deponendum, per manus Barnabæ, & Sauli.

§. XXIV.

*Martyrium S. Jacobi. Deten-
tio S. Petri.*

Martyrium S. Jacobi. Herodes Agrippa prensans omnem occasionem Judæis placendi, cœpit persequi Ecclesiam, incipiens ab Apostolis. *A&R. 12.* *Eus. II. hist. c. 8.* S. Jacobum Zebedæi filium, Joannis fratre, gladio occidit. Qui Jacobum detulerat, videns quod testimonium redderet JESU Christo, poenitentia tactus, publice se Christianum fatebatur. Ergo ambo ducuntur; in via delator Jacobum rogavit, ut sibi ignosceret. Apostolus, aliquantum in se collectus, ait: pax tecum, & osculatus est eum. Tum ambo capite plexi. Videns Herodes, quam gratum

gratum fecisset Judæis, etiam Petrum Sæculum I.
comprehendi jubet, sed cum incideret A. C. 41.
Pascha, misit in carcerem, post festum
populo spectaculum daturus.

Quamdiu Petrus fuit in carcere, Ecclesia continuo pro eo orabat. Nocte præcedente destinatam suppicio diem dormiebat inter duos milites duabus catenis vinctus, alii ante carceris januam vigilabant; sedecim enim militibus traditus fuerat, ut quaterni in custodia alternarent. Tunc venit Angelus, suscitans eum; cadunt catenæ, aperiuntur portæ, eratque Petrus in civitatis platea, credens se visionem videre. Sed ad se reversus venit ad domum Mariæ Matris Joannis, qui cognominabatur Marcus, ubi plurimi in oratione erant congregati. Pulsat januam. Puella nomine Rodes venit, ut videret, quis esset; sed agnoscens vocem Petri, gaudio turbata, cum aperire debuisset, cucurrit in domum; id nuntiare; sed omnibus delirare videbatur; ipsa autem confirmabat, verum esse; alii dicebant esse ejus Angelum. Interea Petrus non cessabat pulsare januam, qua tandem aperita, imperavit silentium, narrans quomodo eum liberasset Dominus; tum voluit, ut id Jacobo, & fratribus notum fieret; ipse vero exiit, ut in alium locum diverteret. Cum illuxisset, milites insolitus

Sæculum I. solitus stupor invasit, quid Petro factum
A. C. 42. esset; audiens autem Herodes eum non
inveniri, illos supplicio affecit.

An. 42. Creditur aliquanto post hæc vincula,
Eus. 3. hist. Claudi Imperatoris anno secundo, IESU
1. ex Orig. 3. Christi 42 Petrus venisse Romam, ibi
in Genes. que sedem posuisse; postquam septem
Eus. Chron. annis Antiochiæ sedisset, & prædicasset
an. 43.
Hieron. de Judæis dispersis per Pontum, Galatiam,
script. & Cappadociam, Asiam, & Bithyniam. Pro
Gal. 2. II. se reliquit Antiochiæ Discipulum suum
Eus. II.
hist. 13. Evodium, qui 26 annis illam rexerat Eccle-
Justin. ap. 2 siam. Venit autem Petrus Romam, co-
p. 69. Iren. mitantibus eum Marco, & pluribus aliis
l. I. c. 20. Discipulis, ut oppugnaret Simonem Ma-
Eus. 2. c. 13. v. Bar. ann. gum, qui cum ipsis fides in Palæstina ul-
44. n. 13. tra non haberetur, Romam venerat, ibi-
que ob operationes magicas tantæ erat
admirationi, ut pro Deo coleretur, ei-
que in Insula Tiberis statua fuisset posita,
cum inscriptione: *Simoni Deo sancto.*

§. XXV.

*Divisio Apostolorum. Evange-
lium S. Matthæi.*

Ruf. præf. Circa idem tempus factum creditur,
in Symb. ap. ut Apostoli dividerentur ad prædi-
Hier. to. ult. candum Evangelium in universo mundo.
Hier. ad Pam. ep. 61. Ante separationem composuerunt Sym-
c. 9. infr. bolum, id est fidei compendium, quo
Fideles a Judæis, & hæreticis discerne-
bantur;

bantur; ideo illud viva tantum voce do- Sæculum I.
cebant, & pluribus sæculis non erat li- A. C. 42.
citum illud scribere. Unde factum, quod
formulæ different in diversis Ecclesiis.
Erat hoc Symbolum Christianis, quod in
bello militibus tessera.

In diversis ergo Regionibus prædica- *Eus. 3. hist.*
vere Apostoli, prout a Spiritu S. duce- *c. 1. ex Orig.*
bantur. Sanctus Joannes filius Zebedæi *3. in Gen.*
in Asiam minorem venit, plerumque *Conc. Eph.*
Ephesi habitans, apud se habens S. Ma- *Act. 1. ep.*
riam Virginem Matrem JESU. Ecclesiam *Synod. pag.*
574.
Ephesiorum S. Paulus fundaverat, ibi- *Iren. 1.3. c. 3.*
que S. Joannes reliqua vita mansit, nem- *Tertul. 4.*
pe usque ad primi Sæculi finem, nam *cont. Max.*
c. 5.
quæ de divisione Apostolorum diximus,
non omnia eodem tempore contigerunt.
S. Joannes præterea alias Ecclesias in Asia
fundavit, & rexit, nempe Smirnæ, Per-
gami, Thyatiræ, Sardis, Philadelphiæ,
& Laodiceæ. Ajunt usque ad Parthos
penetrasse, unde prima ejus Epistola olim
eorum nomen gerebat, tanquam ad eos
directa.

S. Andreas missus est ad Scythas, un- *Orig. 3. in*
de in Græciam, & Epirum transit. S. *Gen. ap.*
Philippus in Asia superiore evangeliza- *Eus. III.*
vit, tandem Hierapolii Phrygiæ marty- *hist. c. 1.*
rium passus, annos natus octoginta. Plu- *Greg. Naz.*
res habuit filias; quarum duæ, servata *or. 25. p. 438.*
virginitate, ad ætatem grandævam per- *Pap. ap.*
venere, & cum Philippo in eodem loco *Eus. III.*
sepul- *hist. c. ult.*
Polyc. ibid.

Sæculum I. sepultæ, ibi resuscitaverunt mortuum.

A.C. 42. Alias duas in matrimonium collocavit;

harum una post aetam sancte vitam

Eus. I. c. 10. Ephesi terræ mandata. S. Thomas ad

de Pontano. Parthos ivit, & usque ad Indos. S. Bar-

Eus. 3. h. c. in Hier. de tholomæus venit in majorem Armeniam,

script. estque indubitatum, eum in illis India-

Chrysostom. rum partibus prædicasse, quæ nobis pro-

hom. I. in ximæ sunt; illuc etiam Evangelium

Matth. S. Matthæi intulit, quod omnium primo

scriptum est. Difficillime vero Matthæus,

ut scriberet, induci potuit; sed cum ad

alias nationes pergere pararet, postquam

evangelizaverat Judæis, eorum preci-

bus flexus, scriptum a se Evangelium eis

reliquit, suæ absentiæ solatum, idcir-

co hebraice scripsit, id est lingua tunc

Judæis in Palæstina vulgari, quæ non erat

antiqua Hebræorum lingua, sed Syriaca

Athan. in dialectus. Hoc Evangelio etiam alii Apo-

Synop. p. stoli usi sunt, nam S. Jacobus frater Do-

mini id Jerosolymæ explanabat. S. Mat-

thæus Evangelium prædicavit in Æthio-

pia; abstinentiæ erat insolitæ, carnes

non manducans; sed leguminibus, semi-

nibus, stolonibus vitam sustentabat.

S. Simon Cananæus, sive zelator, in

Mesopotamia, & Persia verbum Dei dis-

seminavit. S. Judas alias Thadæus in

Mesopotamia, Arabia, & Idumæa. S.

Mathias in Æthiopiam delatus est; de

hoc ultimo duo monita memorabilia re-

ferun-

feruntur; unum: *magni facias, quæ sunt Sæculum I, præsentia; id est: bis contentus esto.* Alterum: *Si vicinus alicujus Christiani, & Fidelis peccet; Fidelis peccat; quo volebat innuere, peccantem proximum solo Fidelis bono exemplo posse converti.* Hæc sunt, quæ de missione Apostolorum certa tenemus scientia.

A. C. 42. Clem. 2. Strom. p. 380. I. 748.

§. XXVI.

Historia Reginæ Helenæ, & Iza- tis filii ejus.

Fame, quam Propheta prædixerat, Ju-
dæos vexante, iisdem quædam Re-
gina nomine Helena multum opis tulit.
Venerat illa ea tempestate Jerosolymam,
ut videret Templum, Deum adoraret, &
offerret sacrificia in gratiarum actionem.
Erat Monobasi Regis Adiabenæ vidua, Jos. XX.
Izatis Mater, qui tunc temporis in illa ant. c. 2.
Provincia in confiniis vastorum Regno-
rum Romani, & Parthici sita regnabat.
Izates, dum Pater viveret, apud vici-
num Regulum fuerat educatus; merca-
tor quidam Judæus, nomine Ananias,
aditu sibi ad hujus Principis mulieres pa-
tente, eas servire Deo more Judæorum
docuit. Harum ope mercator Izati Prin-
cipi cognitus, etiam eundem Prosely-
tum fecit.

Mono-

Sæculum I.
A. C. 42.

Monobasus, antequam moreretur, revocavit filium suum Izatem, & dedit illi terram, dictam Caïron, ubi reliquæ arcæ Noemicæ monstrabantur. Izates Judæum Ananiam induxit, ut se sequeretur. Interea Helena Mater, ab alio Judæo instructa, etiam eorum legem erat amplexa, quod cum Izates rescisset, accepto Regno aperte Judaismum profesus est; credebat vero se vere Judæum non esse, nisi esset circumcisus, & idcirco id ipsum facere erat paratus: sed veritatem Mater, veritatem, ne deinde auctoritate periclitaretur, vilemque se subditis redderet. Idem Ananiæ consilium fuit, adjectis minis, se discessurum, nisi persuaderet. Is timebat, ne a populo male mulctaretur, utpote mutationis Regem indignæ auctor. Addebat etiam: *Potes, Rex! Deo servire, etiam non circumcisus, dummodo constanter Judæorum mores imiteris, in his enim potius substantia consistit, quam in circumcisione; Deus tibi facile ignoscet, ex necessitate abstinuisse circumcisionem;* tum quidem Izates his rationibus cessit, sed desiderium circumcisionis non amisit.

Post hæc venit alias Judæus ex Galilæa, nomine Eleazar, qui in lege doctissimus credebatur; is ingressus, ut Regem veneraretur, invenit eum, legem Moysis legentem, aitque: *Non advertis, Domi-*

Domine! te grandem injuriam Legi inferre, & Deo; non sufficit Legem scire, sed opere complenda est; quousque eris circumcisus? si Legem nondum legisti de hac materia, lege modo, & intelliges, quanta impietas sit, eam non observare. Ad hæc Rex ultra non distulit; sed in aliud conclave transiens, vocatum chirurgum suum, sibi secundum Legem facere jussit. Tunc Matri, & Ananiæ acci-
tis manifestat, quod res erat. Ingens eos incessit admiratio, Regi, sibique ti-
mentes. Reipsa magnum sæpius ideo pe-
riculum Izati imminuit a subditis, hanc
mutationem indignantibus; evasit tamen
feliciter, & in pace mortuus est, numero-
sam prolem relinquens. Ex hac historia
patet, Judæos conversioni Gentilium tunc
fuisse intentos, inter se vero circa Do-
ctrinam de circumcisionis necessitate non
convenisse. Hæc vero omnia Evangelii
vias præparabant.

Venit ergo Jerosolymam Helena du-
rante famis plaga multum pecuniæ affe-
rens. Misit ex suis, quosdam Alexan-
driam, qui frumentum emerent; alios
in Cyprus, inde desiccatas ficus allatu-
ros; iisque prompte redeuntibus, anno-
nam maxime indigentibus distribuit. Rex
Izates, cum ei de hac Jerosolymitarum
penuria esset relatum, etiam eorum Pri-
moribus magnam pecuniæ summam mi-

Hist. Eccles. Tom. I.

E sit.

Sæculum I.

A. C. 42.

Sæculum I.
A. C. 42.

sit. Regina Mater ejus tres Pyramides, tribus stadiis a civitate distantes, posuit, quo ejus, filiique Izatis ossa post eorum mortem allata sunt. Scripserunt aliqui eos omnino fuisse Christianos.

§. XXVII.

Missio Sauli & Barnabæ.

Oros. lib. 7. c. 6. Ejusdem famis tempore Antiocheni Fidelium delibus, qui in Judæa erant, multam opem tulere; & hæc est prima collecta ad subveniendum Fidelium necessitati fa-

Act. 11. 25.

cta, cujus ab exordio Ecclesiæ mentio fit; hæc Barnabæ, & Saulo concredita, qui Ministerio suo functi, Jerosolyma Antiochiam reversi sunt, adducentes secum Joannem cognomine Marcum. Erant in Ecclesia Antiochena Prophetæ, & Doctores, inter quos Barnabas, Simon cognominatus Niger, Lucius Cyreneus, & Manañen Herodis Tetrarchæ collactaneus. Cum jejunarent, & officio divino vacarent, ait ad eos Spiritus Sanctus: Separate mibi Saulum, & Barnabam, ad opus, cui destinati sunt. Tunc jejunantes, & orantes imposuerunt eis manus, & dimiserunt. Tales tunc temporis erant Ministri publicorum in Ecclesia ordinationes; saepe fiebant ex revelatione, & expresso Dei mandato; semper conjunctæ cum jejunio,

1. Tim. 4. 14.
Chrys. hom. 5. in 1. Tim. init.

junio, sacro Sacrificio, & aliis precibus,
Gratia autem per impositionem manuum
conferebatur.

Sæculum I.

A. C. 42.

Saulus, & Barnabas missione a Spiritu S. accepta, Seleuciam venerunt, inde in Cyprum cum Joanne Marco, & Salaminam prædicantes verbum Dei in Synagogis Judæorum. Circa hoc tempus, hoc est annum secundum Claudii Imperatoris, JESu Christi 42 Saulus in tertium 2. Cor. 12. 2. Cœlum raptus est, hoc est in Paradisum, sive cum corpore, sive tantum in Spiritu, audivitque secreta, quæ non licet homini loqui.

2. Tim. 1. 6.

Act. 13. 4.

§. XXVIII.

*Epistola prima S. Petri. Marci
Evangelium.*

Interea S. Petrus Romæ erat, unde primam suam epistolam scripsit, directam ad Fideles a Judaismo conversos, qui per Pontum, Galatiam, Cappadociam, minorem Asiam, & Bythiniam, ubi quarundam Ecclesiarum ipse fundamenta jecebat, erant dispersi. In hac Epistola Romanam Babylonis nomine denotat, nempe Imperii simul, & Idololatriæ sedem. Hoc tatur Fideles, ut se invicem salutent osculo sancto, hoc est, osculo puritatis, & sinceritatis. Fuit vel descripta, vel translata a S. Marco charissimo ejus Discipulo,

Athenag.

Ap. p. 36.

1. Petr. 5. 13.

E 2

quem

Sæculum I.
A. C. 42.

quem filium suum nominat, & quo ute-
batur interprete, sive quod S. Petrus, si-
cut & alii Apostoli, non semper donum
omnium linguarum haberet, sive quod in
ap. Strom. varias linguis transferri deberet, quod
Hier. ep. 150. Apostolus scripserat; quomodo cunque
ad Hedip. autem res se habeat, constans est, Mar-
cum ejus fuisse interpretem, & post eum
Glauciam eodem ministerio functum;
Titum vero fuisse S. Pauli interpretem.

Bur. II. hist. Hujus Romæ commorationis tempo-
c. 14. Pap. re S. Marcus suum Evangelium scripsit ad
Eus. III. Fidelium preces, qui ea, quæ Petrus viva
hist. c. ult. voce docuerat, scripta retinere optabant.
S. Marcus nunquam viderat Dominum,
nec res notavit eo ordine, quo Christus
eas dixerat, vel fecerat, sed sicut eas ac-
ceperat a S. Petro, qui, dum prædicabat,
insuper-habito temporis ordine, tantum
audientium utilitati studebat. Scripsit

Tert. 4. cont. ergo S. Marcus exacte omnia, quæ me-
Marc. c. 5. Clem. Alex. moria retinuerat, maxime sollicitus, ne
ap. Eus. II. quid omitteret, aut contra veritatem
hist. c. 15. proferret. Inde factum, ut nonnulli hoc
Aug. de cons. Evangelium ipsi S. Petro adjudicarent;
Evang. l. I. nam cum per revelationem id didicisset,
c. 2. n. 4. quod factum fuerat, gavisus est summo-
pere de Fidelium affectu ad hoc scriptum,

quod sua auctoritate confirmavit, volens,
Jud. Sat. 6. ut in Ecclesiis prælegeretur. Scripsit
v. 195. Marcus Graece, eo quod hæc lingua toto
Mart. 10. Orientem communis esset, & Romæ ita
epig. 68. vulga-

vulgaris, ut eam nec mulieres ignorarent. Non debet confundi S. Marcus Evangelista, cum Joanne, qui Marcus cognominatus est, filius Mariæ, & Barnabæ affinis, nam iste cum Saulo erat in Oriente, cum Evangelista esset Romæ, aut Alexandriæ.

Sæculum I.
A. C. 42.

S. Petrus Roma Discipulos emisit, ut fundarent Ecclesias in diversis Italiae locis, vicinisque Occidentis Provinciis; ita ut Sæculis sequentibus constaret, nem in Italia, Galliis, Hispaniis, Afri-
ca, Sicilia, & vicinis insulis Ecclesias in-
stituisse, præter eos, quos S. Petrus Apo-
stolus, aut Successores ejus Episcopos po-
suerint, aliorumque Apostolorum nul-
lum in his Provinciis prædicasse. Mul-
ta Ecclesiæ primorum suorum Episcopo-
rum nomina retinent, quos S. Petri Disci-
pulos fuisse volunt, sed tales traditiones
plerumque incertitudine laborant, & po-
sterioribus sæculis S. Petri Legatorum ti-
tulo decorabantur, qui S. Sedis Romanæ
auctoritate missi erant.

§. XXIX.

Herodis Agrippæ mors.

Rex Agrippa summum Sacerdotium
a Mathia abstulerat, & Elioneo, Ci-
thei filio dederat. Anno tertio, quo to-
ti Judææ imperabat, Cæsaream venit, ut

*Jos. XIX.
ant. c. 7.*

E 3

ludos

Sæculum I. Iudos pro salute Cæsar is celebraret. Altera solemnitatis die mane Theatrum

A. C. 42.

conscendit, sedet, perorat ad populum; pallium indutus erat argenteum, mira arte contextum, cuius fulgorem incidentes solis radii geminabant. Tunc quidam ejus palpones diversa e regione acclamare:

Vox Dei est hæc, non hominis. Ipse tolerabat hanc blasphemiam, sed illico ab Angelo percussus, acutissimos viscerum dolores sensit, inquiens ad circumstantes:

A. C. 42. 23.

Ecce! jam Deo vestro moriendum est. Reportatur in suum Palatium, unde prospectus erat ad populum omnem, in terra cum mulieribus, & infantibus prostratum, ut a Deo Regis sanitatem postularent; sed nihil impetratum; obiit post quinque dies a vermis corrosus, annos natus 54. anno Regni sui septimo, ab illo tempore, quo eum Caligula ex carcere traxerat, sub quo regnavit annis quatuor, tribus vero sub Claudio. Quatuor reliquit liberos; filium unum suo nomine Agrippam dictum annorum septendecim, & tres filias, Berenicen Patruo suo Herodi Calcidis Regi anno ætatis decimo sexto nuptui datam, Mariannem, & Drusillam innuptas.

Rex Agrippa nihil eorum omisserat, quibus Judæorum amorem sibi conciliaret; cum fuisse natura mansuetus, beneficus, & usque ad prodigalitatem liberalis.

beralis. Nihilo minus quamprimum de- Sæculum I.
A. C. 42.
cesserat, Cæsareæ & Sebastes, alias Sama-
riæ incolæ defuncti memoriam injuriis
prosecuti sunt. Milites filiarum ejus sta-
tuis ex Palatio raptis, & in loca infamia
deportatis summa indignitate illudunt.
Cuncti festos publice agebant dies, odora-
ti, & coronati floribus. Libationes Cha-
ronti offerebant, & bibentes Regi ani-
mam exhalanti propinabant. Agrippa
filius Romæ erat, Imperatoris cura edu-
catus; & Claudio quidem eundem mit-
tere, ut pro Patre regnaret, voluntas
fuit; sed liberti, qui ejus animum, quo-
cunque vellent, inflectebant, Agrippam
per ætatem regno ineptum dixere. Ergo
Cuspius Fadus in Judæam cum Imperio
missus. Tamen Clavius Agrippæ Regis
memoriæ dedit, ut non mitteret illuc
Marsum Syriæ Prætorem, utpote quibus
inimicitiae intercessissent; immo Marso
successorem dedit, prout sæpe ab Agrip-
pa rogatus fuerat, fuitque is Cassius Lon-
ginus. Mandatum primum, quod Fadus
a Claudio accepit, erat, ne Cæsareæ, &
Sebastes habitatorum arrogantiam, & in-
gratitudinem relinqueret impunem.

§. XXX.

Prædicatio Pauli, & Barnabæ.

Saulus interim, & Barnabas persevera- Act. 13.6.
bant in prædicatione Evangelii. Post-

E 4

quam

Sæculum I.
A.C. 42.

quam Salaminæ evangelizaverant, reliquam Cypri insulam pertransierunt, & venerunt usque Paphos, ubi erat Judæus quidam magus, falsus Propheta, nomine Bar-JEsu, alias Elymas. Is manebat cum Sergio Paulo Proconsule, viro prudenti, qui desiderans audire verbum Dei, Saulum, & Barnabam accersivit. Resistebat vero Elymas, quem Saulus illico cœcitate percussit. Hoc miraculo motus Proconsul conversus est. Hic incipit Scriptura Saulum Apostolum nomine Pauli indigitare, quo magis notus est; sive, quod hoc nomen sibi sumpserit in memoriam spiritualiter sibi acquisiti Proconsulis; sive ab initio ei duo fuerint nomina, unum hebreicum tanquam Judæo; alterum lati-
Act. 13. 9.

Orig. præf. in epift. ad Rom. num tanquam civi Romano; quia nativitate gaudebat hoc jure, hocque nomen Græcis, & Romanis esset magis acceptum.

Act. 13. 13. S. Paulus, & socii ejus ex insula Paphos solventes, venerunt in Perga Pamphylia, ubi Joannes Marcus iis valedicens, Ierosolymam rediit. Inde venerunt Antiochiam Pisidiæ, ibique Synagogam intrantes die Sabbati, sederunt. Post lectionem Legis, & Prophetarum a Principibus Synagogæ invitantur, ut dicerent ad populum; tunc Paulus surgens, cœpit explicare mystérium JEsu Christi, indicans, quomodo fuisset promissus; atque ejus passionem, resurrectionem, & Prophetiarum adimpletionem

tionem probans. Cum Synagoga egredere. Sæculum I.
 rentur, rogati sunt, ut super eadem re se- A. C. 42.
 quenti Sabbatho loquerentur iterum; plu-
 resque Judæi, & alienigenæ, qui adora-
 bant Deum, eos secuti, conversi sunt.

Sequenti Sabbatho tota prope civitas
 convenit, ut audiret Apostolos; tunc ve-
 ro Judæi, torquente invidia, contradice-
 bant Paulo injuriantes, quibus Paulus, &
 Barnabas: *Vobis primum oportebat an-
 nuntiari verbum Dei, sed quia rejicitis,
 & vos vita æterna indignos judicatis, ec-
 ce vertimur ad Gentes.* His Gentiles læ-
 tabantur, & multi crediderunt. Itaque
 verbum Dei per omnem Regionem pro-
 ferebatur; sed Judæi mulieres, pietatem
 profitentes, easque nobiles, & civitatis
 primas excitarunt, sicque Paulus, & Bar-
 nabas ex hac terra ejecti. Ipsi excusso
 contra eos pedum pulvere, juxta præce- Matt. 10.14.
 ptum Domini, venerunt Iconium.

Ibi Synagogam ingressi, Judæorum,
 & Gentilium multitudinem converte- *Aet. 14.*
 runt. Qui vero Judæorum increduli *Greg. Naz.*
 manserant, suscitabant paganos contra *in S. Cyp.*
 Christianos. Nihilominus Apostoli con- *orat. 18.*
 fidenter ibi manserunt, multis editis *Greg. Nyss.*
 miraculis. Ibi creditur S. Paulus instru- *in Cant. hom.*
 xisse, & ad fidem perduxisse S. Theclam, *14. p. 675.*
 illustrem foeminam, quæ viro optimæ for- *Epiph. hær.*
 mæ desponsata, diviti, nobili, & inter *Amb. de*
 primos civitatis, abdicatis nuptiis, sta- *Virg. l. 2.*
 tuit *Ado. marty.*

E 5

tuit 23. Sept.

Sæculum I. tuit virginitatem servare; hinc iratus
A. C. 42. sponsus eam detulit, ut ad bestias damnatur; sed bestiæ, quas inter erant leones,

2. Tim. 3. 11. non nocuerunt ei. Ajunt etiam eam a flammis prodigio liberatam. Prima omnium inter sui sexus Martyres numeratur.

Act. 14. 4.

SS. Paulus,
& Barnabas.

Multa Iconii passi sunt Apostoli, erat enim divisa civitas, cum hi Apostolis, a lii Judæis faverent. Multis affecti contumeliis, etiam lapidibus impetiti, tandem in Lycaoniam recesserunt, annuntiantes Evangelium Derbæ, Lystris, & in eorum finibus. Lystris S. Paulus claudum ab utero matris sanavit; tum populus idololatra sua lingua exclamare: *Venerunt Dii ad nos in forma hominum, habebantque Barnabam pro Jove, & Paulum pro Mercurio, eo quod semper proloqueretur.* Sacerdos in templo Jovis extra civitatem tauros adduxit ornatos, & coronatos floribus, jamque sacrificio accingebatur; quo cognito Apostoli in mediam turbam irruentes clamabant: *Quid facitis, amici! homines sumus, vobis similes, qui venimus vobis prædicare, ut missis vanis superstitionibus ad Deum vivum convertamini, qui fecit cælum & terram.* Prohibito non sine labore sacrificio, supervenere Judæi ex Antiochia, & Iconio, qui populo Apostolos impostores esse persuaserunt, ita ut Paulum lapidibus obruerent, tractumque extra civitatem,

tatem, pro mortuo relinquenter. Cir- Sæculum I.
cumstetere Discipuli, & in urbem reduxe- A. C. 42.
runt, unde altera die ivit Derben cum Barnaba. Postquam ibi docuissent, redierunt Lystros, Iconium, & Antiochiam Pisidiæ, firmantes Discipulos in fide, & patientia. In qualibet Ecclesia posuerunt *Act. 14. 23.* Presbyteros, & post orationes, & jejunia commendaverunt Deo. Tum Pisidiam transeuntes, venerunt in Pamphiliam, & docuerunt Pergæ; inde Attaliam descendederunt, ubi nave consensa reversi sunt Antiochiam magnam Syriæ, unde profecti fuerant, completo opere Dei, quod ipsis concreditum fuerat. Post suum Antiochiæ adventum congregarunt Ecclesiam, narrantes mirabilia, quæ Deus fecerat cum eis, & quomodo Gentilibus januam fidei aperuisset. Non modico tempore Antiochiæ manserunt. Circa hoc tempus S. Paulus creditur ad illos *Rom. 15. 19.* migrasse, ut annuntiaret fidem, qui nunquam de JESu Christo quidquam audierant, usque in Illyricum.

§. XXXI.

Judææ status.

Cuspius Fadus Judææ Rector, mandato *Jos. XX.*
a Cæsare accepto, Judæorum Pontifi- *ant. c. I.*
ces, & Principes Jerosolymæ teneri voluit, ut sacras S. Pontificis vestes in ar-
cem Antoniam, sub Romanorum custo-
diam

Sæculum I. diam deponerent, sicut sub Vitellii Pra-
A. C. 42. tura fuerat observatum. Judæi petie-

runt veniam, ut legatos ad Imperatorem
mitterent, quam, datis obsidibus, obti-
nuerunt; eorum legati a juniore Agrip-
pa ad Imperatorem deducti, qui ad ipsius
preces concessit, quæ postulabant, scripsit
que Prætori, & Judæorum Magistratui.
Data est hæc epistola anno Christi qua-
dragesimo quinto. Herodes Rex Calci-
dis, junioris Agrippæ Patruus, ab Im-
peratore potestatem in Templum, & sa-
cros Thesauros postulavit, cum jure con-
stituendi Pontifices; omnia impetravit;
eaque jura suæ familiæ usque in finem
vindicavit. Supremam igitur Pontificis
dignitatem Canthera abdicare jusso, ea-
dem Josephum, Canei aut Camidei fi-
lium decoravit, rursusque isti detraetam,
Ananiæ Nebedei filio contulit. Obiit
hic Rex Imperatoris Claudi anno octa-
vo; anno Christi quadragesimo octavo.
Cuspio Fado successit Tiberius Alexan-
der, Alexandi fratris Philonis filius, in-
ter Judæos facile opulentissimus. Is Pa-
trum suorum Religioni renuntiavit. Post
Herodis Regis in Calcide mortem, Re-
gnum hoc Claudio ejus Nepoti Agrip-
pæ adjudicavit anno Christi quadragesi-
mo nono; Judæa autem, ubi Pater ejus
regnaverat, a Ventidio Cumano, Tiberii
Alexandi successore regebatur. Sub hoc
Venti-

Jos. XX.
ant. c. 3.

Ventidio Cumano Judæorum seditio or-
tum duxit. Sæculum I.
A. C. 42.

Ad festum Paschatis Cumanus, ne
tumultus fieret, unam cohortem cum *Jos. XX.*
armis in Templi ambulacris disponit, sicut *ant. c. 3.*
in solemnitatibus fieri consueverat. Quar- *Bell. c. 20.*
to festivitatis die unus militum elevata *pag. 794.*
tunica turpiter curbatus dorsum obver-
tit Judæis, verba ingerens situ corporis
nihilo honestiora. Illico in omni populo
exoritur commotio; conclamant; non
sibi, sed ipsi Deo insultari. Aliqui culpa
in Cumanum rejecta, coram injuriaban-
tur. Eorum fervidissimi milites lapidibus
infestant. Tum Cumanus, cum pacem
frustra juberet, omnes cohortes armatas
in arcem Antonianam immittit, cui nem-
pe *Templum* esset obnoxium; quare mul-
ti de plebe perterriti, quasi enses cervi-
cibus imminerent, tanta præcipitatione
ad Templi exitus condensantur, ut pluri-
mi suffocarentur. Ad viginti hominum
millia funesto hoc casu periere. Festivi-
tas versa est in luctum; omissa Sacrificia,
& orationes, ut lachrymis, & gemiti-
bus vacaretur.

Huic tumultui nondum pacato, suc-
cessit alter. Seditiosis quibusdam, in via
publica, quæ Jerosolymam ducebat, oc-
currit servus Cæsaris Stephanus nomine;
hunc omnibus spoliant. Cumanus sine
mora mittit, qui vicinos vicos depræda-
rentur,

Sæculum I. rentur, & primores sibi adducerent. In
 A. C. 42. hac direptione cuidam militi libri
 Moysis in manus inciderunt, hos ipse pu-
 blice laceratos in ignem conjecit, verbis
 etiam Legi, & Nationi insultans. Judæi
 irritati, quasi toti Palæstinæ flammæ es-
 sent ingestæ, ingenti numero Cæsaream
 properant, ubi tunc erat Cumanus, cla-
 mantes vindictam, & Præses ex amico-
 rum consilio, ne seditio totius gentis
 Judæorum sequeretur, militem capite
 plecti jubet. Sic demum reddita tran-
 quillitas.

§. XXXII.

Concilium primum Jerosolymæ.

Epiph. hær. Inter hæc quidam fratum ex Judæa ve-
 28. n. 2. nerunt Antiochiam, non levem cau-
 santes perturbationem, cum dicerent,
 Fideles sine circumcisione non posse sal-
 vari. Cerinthus falsus frater, & Pseudo-

Philofstr. de Propheta, hujus seditionis Princeps erat,
hær. c. 8. volens Fideles, non solum ad circumci-
 sionem, sed ad observantiam totius Legis

Gal. 5. Mosaicæ obligare. S. Paulus, & Barna-
 bas resistebant, dicentes; JESUM Christum
 venisse, ut suos ab hac servitute li-
 beraret, ejusque gratiam illis nihil pro-
 futuram, qui circumcisioñem necessa-
 riā putarent. Tunc statutum est, ut
 irent Jerosolymam, Apostolos, & Presby-
 teros

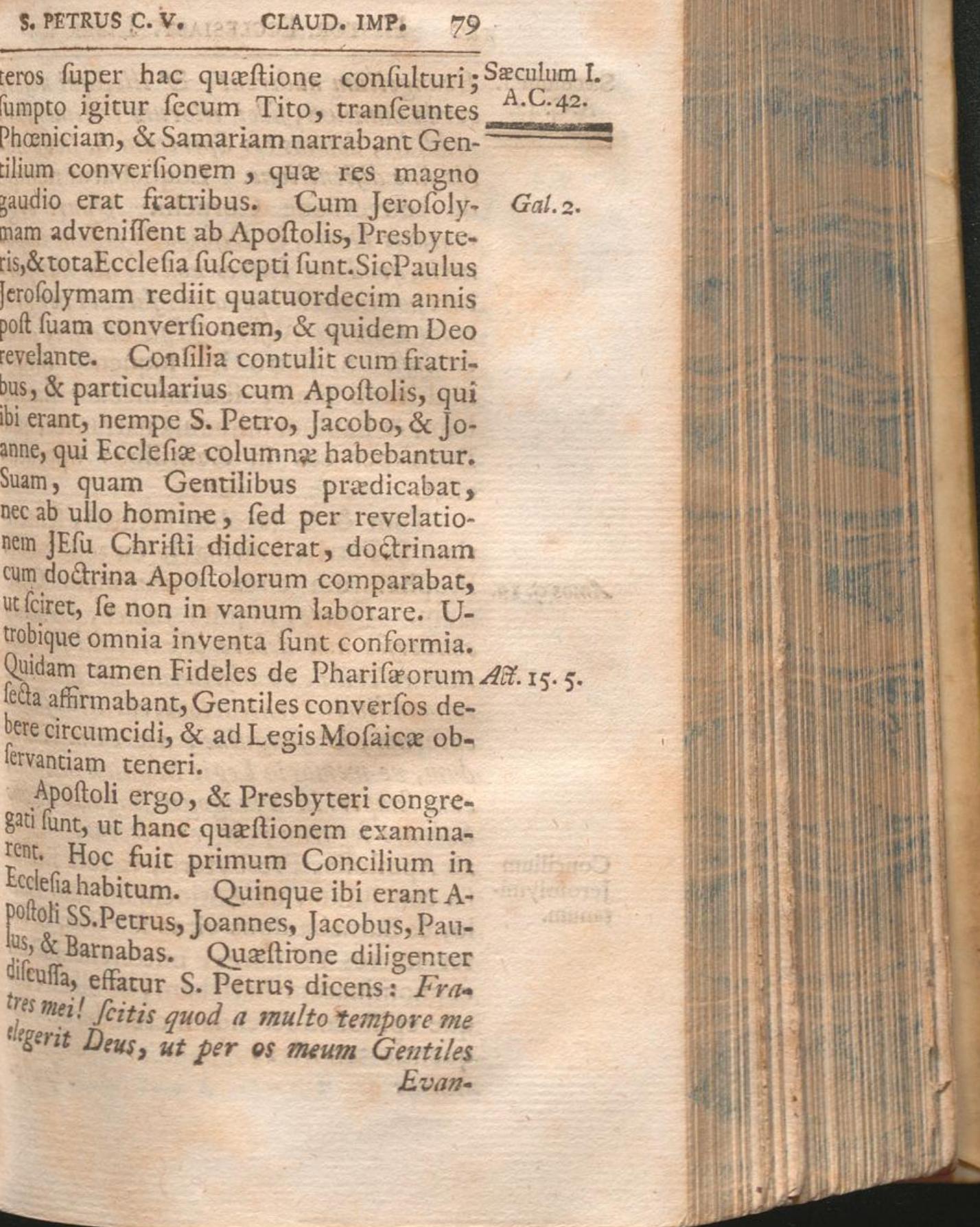
teros super hac quæstione consulturi; Sæculum I.
 sumpto igitur secum Tito, transeuntes Phœniciam, & Samariam narrabant Gentilium conversionem, quæ res magno gaudio erat fratribus. Cum Jerosolymam advenissent ab Apostolis, Presbiteris, & tota Ecclesia suscepisti sunt. Sic Paulus Jerosolymam rediit quatuordecim annis post suam conversionem, & quidem Deo revelante. Consilia contulit cum fratribus, & particularius cum Apostolis, qui ibi erant, nempe S. Petro, Jacobo, & Joanne, qui Ecclesiæ columnæ habebantur. Suam, quam Gentilibus prædicabat, nec ab ullo homine, sed per revelationem IESu Christi didicerat, doctrinam cum doctrina Apostolorum comparabat, ut sciret, se non in vanum laborare. Utrobique omnia inventa sunt conformia. Quidam tamen Fideles de Pharisæorum secta affirmabant, Gentiles conversos debere circumcidi, & ad Legis Mosaicæ observantiam teneri.

Apostoli ergo, & Presbyteri congregati sunt, ut hanc quæstionem examinarent. Hoc fuit primum Concilium in Ecclesia habitum. Quinque ibi erant Apostoli SS. Petrus, Joannes, Jacobus, Paulus, & Barnabas. Quæstione diligenter discussa, effatur S. Petrus dicens: *Fratres mei! scitis quod a multo tempore me elegerit Deus, ut per os meum Gentiles*

Evan-

A.C. 42.

Gal. 2.

Sæculum I. *Evangelium audirent; & ille, qui noscit corda omnium, fidei illorum testimonium reddidit, donans eis Spiritum S. sicut nobis sine distinctione.* Loquebatur nempe de conversione Cornelii. *Quare ergo tentatis Deum, & Discipulis jugum imponitis, quod nec Patres nostri, nec nos portare potuimus?* Speramus salvari per gratiam Domini Nostri JESU Christi, sicut & ipsi. S. Petro ita loquente omnis multitudo siluit; sed audiebant Barnabam, & Paulum miracula narrantes, quæ Deus per eos in Gentilibus operatus esset.

Amos 9. 12. Tum & S. Jacobus locutus, sententiam S. Petri confirmavit ex testimoniis Prophetarum circa vocationem Gentium. *Quare, inquit: judico, Gentiles conversos non debere vexari, sed iis tantum rescribi, ut abstineant ab idolorum immunditiis, fornicatione, carnibus suffocatorum, & sanguine; nec enim timendum, ne memoria Legis Mosaicæ intereat, cum semper in Synagogis singulis diebus Sabbati legatur; & explicetur.* Tunc ab Apostolis, Presbyteris, & tota Ecclesia conclusum, ut Antiochiam cum Paulo, & Barnaba duos viros selectos, & inter fratres Primores, mitterent Judam cognominatum Barsabam, & Silam, iisque epistolam ferendam crediderunt, sequentis tenoris:

Concilium
Jerosolymitanum.

Aposto-

Apostoli, Presbyteri, & fratres, fratribus ex Gentilibus, qui sunt Antiochiae, in Syria, & Cilicia, salutem. Cum cognovissimus, aliquos nostrorum ad vos invisse, qui dicerent, quamvis nos iisdem id non injunxerimus, talia, quæ vos turbant, & ad ruinam animarum vestiarum tendunt; statuimus, congregati, aliquos selegere, & ad vos mittere cum charissimis nostris Barnaba, & Paulo, qui vitam suam pro nomine Domini nostri Iesu Christi periculis exposuerunt; misimus ergo Judam, & Silam, qui eadem vobis coram dicent, scilicet; visum esse Spiritui S. & nobis, aliud jugum vobis non imponere, quam quod necessarium; ut abstineatis a carnibus immolatis, a sanguine suffocatum, & fornicatione. Bene facietis, si ab his caveritis. Valete.

Necessitas tunc exigebat monere Gentiles, fornicationem esse illicitam, quia apud eos inter crimina non reputabatur. Paganorum Religio eos a nullo dissolutionis genere avertebat. Lege civili adulterium tantummodo prohibebatur, sed impune erat concubinas alere; & mulieres ex quæstuosa prostitutione viventes publice tolerabantur; illud vero longe pejus, unumquemque mancipiis suis, prout lubebat, potuisse abuti. Quod attinet prohibitionem vescendi sanguine, & consequenter carne suffocatum,

Hist. Eccles. Tom. I.

F torum,

Sæculum I.
A. C. 42.

Sæculum I.
A. C. 42.

Gen. 9. 4.

Aug. 32.
cont. Faust.
c. 13.

Orig. cont.
Cels. l. 8.
p. 418.

Epist. Cœl.
ad Conc.
Ephes. Att.
2. p. 614.
tom. III.
Conc. 5. Col-
lat. 8. p. 563.
to. 5.

torum, ex altiori origine, quam ex Moy-
sis Lege ortum trahebat, facta enim jam
fuerat Noemo ex Arca egredienti; hinc
omnes nationes tangere videbatur. Cre-
dibile est igitur, Apostolos hanc solam Le-
gis observantiam satis facilem retinere
voluisse, ut quodam vinculo Gentiles,
& Israelitas unirent, & memoriam revo-
carent Arcæ Noemicæ, quæ fuerat figura
Ecclesiæ, in qua omnes Nationes congre-
gantur. Sed & alia potuit subesse ratio,
quod nempe falsi Dii, id est, Dæmones,
victimarum sanguine pasci crederentur.

Apostoli in hoc primo Concilio exem-
plum dederunt, quod Ecclesia in Conci-
liis Generalibus imitata est, dum quæstio-
nes fidei, & disciplinæ deciderentur; si-
cut ab ipsis Conciliis observatum est. Ex-
tuntur, qui Ecclesiam Jerosolymæ con-
sulant, ubi Evangelii prædicatio coepe-
rat, & tunc temporis S. Petrus erat. A-
postoli, & Presbyteri convenient, tanto,
quo poterant, numero. Deliberatur mo-
rose, & tranquille, singuli suam opinio-
nem dicunt, deciditur quæstio. S. Pe-
trus Concilio præsidet, auspicatur, pro-
ponit quæstionem, & primus dicit sen-
tentiam; sed non solum judicat, etiam
S. Jacobus judicat, sicut expresse dicit. (*)

Decisio

(*) Idem docet Sanctissimus Pater Noster Bene.

Decisio in sacris Scripturis fundatur, & Sæculum I.
consensu communi formatur. Litteris
mandatur, non ut opinio humana, sed
tanquam oraculum, & afferitur confiden-
ter: Visum est Spiritui S. & nobis. Mit-
titur hæc decisio ad privatas Ecclesias,
non ut examinent, sed ut acceptent, &
perfecta submissione exequantur. (*)

A. C. 12.

Sic quievit disputatio de observa-
tione legalium. Titus, quem S. Paulus, &

F 2 S. Bar-

Benedictus XIV. in suo opere de Synodo Diœ-
cesana Lib. XIII. Cap. II. N. II. dicens: Siqui-
dem Episcopi in Concilio Generali Summo Pon-
tifici assident, non tanquam meri Consiliarii, ve-
rum etiam tanquam Judices. Adducitque illa ver-
ba Patavini: Sunt igitur sine dubio Judices.

(*) Ostendat Interpres Protestans, qui Con-
cilia Catholicorum in suis Notis vilipendit, a tem-
pore JESU Christi usque in hanc diem vel unam
Synodum, a Communione Ecclesiæ Romano-
Catholicæ separata, cuius Decreta integræ in
orbe Provinciæ receperint! Evidem post no-
vissima Lutheri tempora conventus egere Hol-
landi, Angli, Sueci, Protestantes Germani &c.
&c. At Charitatis, Unitatis, & Communionis
vinculum, unicum illud, & evidens veræ JESU
Christi Religionis signum, quod homines, in
Europa, Asia, Africa, & America versantes con-
nectat, nullibi, nisi in Ecclesia Romana depre-
henditur. Quid enim, exempli gratia, Suecis
in causa Religionis est cum Anglis? Quid An-
glis cum Transylvanis, aut Saxonibus?

Sæculum I. S. Barnabas adduxerant, quamvis origi-
A. C. 42. ne esset Gentilis, non est coactus circum-
cidi.

Gal. 2. 3. S. Petrus, S. Jacobus, & S. Ioan-
nes agnoverunt, Deum S. Paulo prædi-
cationem Evangelii pro Gentilibus com-
misisse, sicut S. Petro pro Judæis; ergo
porrexerunt ipsi, & Barnabæ dexteras, in
societatis signum, ut alii prædicarent
Gentibus, alii Judæis; solummodo roga-
bant, ut sibi commendatos haberent pau-
peres in Judæa. Id tamen de prædica-
tione non ita accipiendum, quasivero tam
uni, quam alteri parti non æqualis pot-
estas esset, annuntiandi Evangelium tam
circumcisus, quam Gentilibus; nam S. Pe-

Act. 13. 46. trus primus fuerat, a quo Gentiles ad fi-

Hier. ep. ad dem vocati; S. Paulus semper Judæis
Gal. c. 2. ante alios annuntiabat verbum Dei; sed

Rom. 15. 8. hæc distinctio principalem causam utrius-
que missionis denotabat. S. Petrus Ec-
clesiæ Caput missus est ad Judæos, pro
quibus JESUS Christus primario venit;
Matt. 15. 24. S. Paulus vocatus erat pro Gentilibus,
eratque eorum Doctor, & Defensor sin-
gularis.

SS. Paulus, & Barnabas Antiochiam
reversi sunt cum Juda, & Sila. Congre-
gata Fidelium multitudo, cum iis Aposto-
lorum epistola fuisset prælecta, lætata est,
eo quod solatium afferret Gentilibus. Sed
& ipsi ex sermonibus Judæ, & Silæ, qui
erant Prophetæ, eosque in fide robora-
bant,

bant, levamen capiebant. Postquam a- Sæculum I.
liquanto tempore mansissent Antiochiæ, A. C. 42.
fratres eos in pace dimissuri erant ad eos,
a quibus missi fuerant, sed Silæ remane-
re præplacuit, & solus Judas rediit Jero-
solymam. Manserunt etiam Antiochiæ
Paulus, & Barnabas docentes, & cum
pluribus aliis Evangelium prædicantes.
Ipse S. Petrus illuc venit, & commora-
tus est.

§. XXXIII.

S. Petrus reprehensus a Paulo.

Ab initio quidem cum Gentilibus conversari, & manducare non dubitabat; sed cum venissent quidam de circumcisio[n]e a Jacobo missi, timuit Petrus, ne iis displiceret, cœpitque a Gentilibus separari. Eodem modo dissimulabant alii Ju- Gal. 2. v. II. 13.
dæi, suo exemplo trahentes etiam Barnabam. Tunc S. Paulus videns, quod non tenerent viam rectam juxta veritatem Evangelii, restitit Petro in faciem, quia erat reprehensibilis, & coram omnibus dixit: *Si vos, qui estis Iudæi, more Gentium vivitis, & non Iudeorum, quare Gentiles cogitis judaizare?* in ipsa Doctrina neutiquam discrepabant Petrus, & Paulus. Petrus enim in Concilio paulo ante docuerat, Gentes ad observantiam legalium non obligari; ex altera

F 3 parte

Sæculum I. parte sciebat S. Paulus legalia adhucdum
A. C. 42. esse permissa, quod & ipse data occasione

I. Cor. 9. 20. faciebat, vivens cum Judæis, sicut Judæus,

Aug. ad Hier. ep. 40. ne eorum cæremonias videretur damna-
c. 3. Ep. 82. c. 6. re, quæ bonæ erant pro tempore, quo Deus
illas præceperat; erat ergo Petri culpa,
non nisi error in moribus, consistens in ni-
mio Judæis placendi studio, cùm non tan-
tum privatim eorum more viveret, sed e-

Cyp. ep. 71. tiam, ne eos offenderet, a Gentilium con-
ad Quint. versatione abstineret, quasi illos existimat-
set immundos; sicque contra decisionem

Concilii Gentes judaizare cogebantur si
cum Judæis fidelibus communicare vel-
lent. S. Petrus nec Primatū obtendit,
nec Paulum in Apostolatu juniorem de-
spexit, aut quod persecutus fuisset Eccle-
siam; sed accepit consilium, quod veri-
tati erat consentaneum, & libenter ratio-
nibus allegatis acquievit.

§. XXXIV.

Iter S. Pauli, cum SS. Luca, Sila,
Timotheo.

Act. 15. 36. Non multo post Paulus ait ad Barnabam:

*Revertamur visitare fratres per om-
nes civitates, ubi prædicavimus, ut scia-
mus eorum conversationem.* S. Barna-
bas etiam Joannem Marcum volebat co-
mitem, sed Paulus rogabat, ut relinque-
rent eum, eo quod in Pamphilia ab ipsis
discellis-

discessisset; cumque essent contrariæ o- Sæculum I.
pinionis, in diversa profecti sunt. Bar- A. C. 42.
nabas sumens secum Marcum ivit in ~~████████~~
Cyprum. Paulus habens apud se Silam,
discessit, postquam a fratribus Dei gra-
tiæ commendatus est. Hæc contestatio *Chrys. hom.*
profuit Marco, quem S. Paulus sequenti 34. *in att.*
tempore utiliter adhibuit; fuitque hujus *Col. 4. 10.*
separationis emolumentum, ut Evange- 2. *Tim. 4. 11.*
lium pluribus in locis annuntiaretur.

S. Paulus cum Sila perambulans Sy- *Att. 15. 41.*
riam, & Ciliciam, solidabat Ecclesias, ex-
hortatus, ut decreta Apostolorum, & Pres-
byterorum Jerosolymæ servarent. Ve- *Att. 16. 1.*
nit Derben, & Lystrós, ubi Discipulum
invenit nomine Timotheum, cuius bona
erat fama apud omnes Discipulos Lystris,
& Iconii; Patrem habebat Gentilem,
Mater vero ejus Eunice Judæa erat fide- 2. *Tim. 1. 5*
lis; sed & Avia ejus Lois in vera fide vi-
xerat. Hunc Paulus volebat secum du-
cere, sed antea circumcidit eum propter
illius Regionis Judæos, quibus in animum
induci non potuisset, ut Doctrinam ab
incircumcisō acciperent; sed etiam, nisi *Chrys. hom.*
fecisset Paulus, consanguineis Matris e- 34. *in att.*
jus, qui erant Judæi, potuisset videri an- *XVI. 3.*
fam præbuuisse, ut crederent, ipsum a Le- *Aug. de men-*
gis Ceremoniis abhorrere; ipse vero vo- *dacio c. 5. n. 8.*
lebat indicare, si Gentiles Ceremonia-
rum onus non suscepissent, non ideo fa-
ctum, quod eas esse malas crederent, sed

Sæculum I.
A. C. 42.

1. Tim. 4. 14.

2. Tim. 1. 6.

Act. 16. 6.

Plin. 1. 5. c. 30.

Act. 16. 10.

Iren. 1. III.

c. 14.

*Hier. de
Script. in
Lucam.*

non amplius necessarias. Cognoscens Paulus per Spiritum Prophetiæ, Timotheum a Deo electum ad sacrum Ministrium, cum Presbyteris Ecclesiæ imposuit ei manus; sicque ei Gratia collata est.

Itaque Paulus duobus jam comitibus Sila, & Timotheo Ecclesiæ visitando per mediam Phrygiam, & Galatiam transibat, sed Spiritus S. eos in Asiæ Provincia evangelizare vetuit. Cum venissent in Mysiam, voluntas erat in Bithyniam transire, nisi JESU Spiritus prohibuisset. Venerunt ergo Troaden civitatem Asiæ maritimam, alias dictam Antigoniam; ibi noctu Paulo in visione apparuit quidam Macedonia, rogans, ut in Macedonia transiret. Illoco obtemperavit Paulus de vocatione Dei certus; & cum Sila, & Timotheo Troade solvit. Creditur S. Lucas hic primo eum secutus, quia in historia Actuum Apostolorum a se conscripta hic primo de se ipso mentionem facit. Erat Antiochenus, professione Medicus, & deinceps in omnibus itineribus S. Pauli indivisibilis comes.

§. XXXV.

S. Paulus in Macedonia.

Act. 16. 13.

Troade recta Samo-Thraciam perrexere, altera die Neapolim, inde Philippos, Romanorum in Macedonia coloniam, ibi

ibi aliquot dies morati. Die Sabbati ex-Sæculum I.
 tra portam civitatis ivere ad fluvium, ubi
 erat Proseuca, seu locus orationis, sicut
 Judæi habere consueverant, præter Syna-
 gogas, quæ erant in civitatibus; ibi S.
 Paulus, & socii ejus considentes, ad con-
 gregatas fæminas loquebantur, quas in-
 ter Lydia purpuraria ex civitate Asiæ
 Thyatira creditit Evangelio. Baptizata
 est cum tota domo, & Apostolos ad se
 divertere coegit.

A. C. 42.

Cum irent in oratorium, puella, ex
 qua malignus spiritus, quo possidebatur,
 prophetabat, clamabat post eos: *Viri
 isti sunt servi Dei Altissimi, qui vobis
 viam salutis annuntiant*; sic pluribus die-
 bus clamans, misericordiam movit Pau-
 lo, qui respiciens, dixit spiritui: *Præci-
 pio tibi in Nomine Iesu Christi, ut ex
 hac puella exeras*; exivitque eadem hora,
 Domini illius puellæ, qui ex responsis
 ejus quæstum fecerant, spe lucri am-
 missa, comprehensos Paulum, & Silam
 in foro coram Magistratu sistunt, dicen-
 tes: *Ecce viri Judæi! qui conturbant
 civitatem, & vitæ rationem docent, quam
 nobis Romanis amplecti non licet.* Insur-
 rexit etiam populus contra eos, & Ma-
 gistratus jussu, scissis eorum vestibus, vir-
 gis cæsi sunt; deinde in carcerem missi,
 quos custos, sollicite sibi commendatos,
 pedicis induit.

F 5

Media

Sæculum I.
A. C. 42.

Media nocte Paulum, & Silam orantes, & laudantes Deum concaptivi audieban. Tunc supervenit terræ motus, & carceris fundamenta concussa sunt; apriuntur portæ, dissiliunt catenæ. Jamque custos sibi vim erat illatus, putans omnes captivos effugisse, cum Paulus clamavit: *Ne malum tibi intuleris, ecce omnes adsumus.* Tum custos tremens ad pedes Pauli, & Sylæ prostratus, quærebat, quid facto opus, ut salvus fieret. Eadem nocte instructum, baptizarunt cum tota domo sua; ipse vero lavit eorum vulnera, cibis refecit, & lætabatur cum eis. Altera die adsunt a Rectoribus civitatis li-ctores portantes virgarum fasces, cum mandato, ut eos liberarent; sed S. Paulus: *Laniarunt, inquit: corpora nostra virgis sine omni iudicio publice, & miserunt in carcerem, nos, qui cives Romani sumus, nunc secreto dimittunt; non sicut ita, sed ipsi veniant, & educant;* id cum audissent Majores, eos scilicet esse cives Romanos, timuerunt, & venerunt, factum excusantes, cum precibus, ut civitate discederent. Ex carcere egressi, domum Lydiæ intrarunt, & fratres consolati, profecti sunt.

Act. 17.

Philippis Paulus cum sociis suis transiit civitates, Amphipolim, & Apolloniā, veneruntque Thessalonicam Macedonia Metropolim. *Quidquid mali Philippis*

lippis sustinuerant, nullatenus obstabat, Sæculum I.
 quo minus confidenter prædicarent Thes- A. C. 42.
 falonicæ. Erat ibi Judæorum Synagoga; 1. Thess. 2. 4.
 hanc pro more ingressus Paulus tribus S. Paulus.
 continuais Sabbatis ex Scripturis Myste-
 rium JESu Christi eis explanabat, ver-
 ba miraculis confirmans, & donis Spi-
 ritus S. nec in vanum cecidit ibi semen
 verbi divini, nam non Judæi solum, sed
 non modicus etiam Gentilium numerus,
 qui jam prius Deum adorabant, & multæ
 fæminæ natalibus insignes Fidelium nu-
 mero adscripti sunt. Novelli isti prædica-
 tionem Apostolorum accipiebant, non ut
 verbum hominum, sed verbum Dei. Imita-
 bantur Ecclesiæ Judææ, ut essent Ec-
 clesiæ Macedoniæ, & Achaiæ exem-
 plar, in mediis tribulationibus gaudium
 Spiritus S. retinentes. Multas iis affli-
 tiones tolerandas prædixerant Apostoli;
 nec enim Discipulis adulabantur, nec glo- 1. Thess. 3. 4.
 riam propriam, nec utilitatem quære- ibid. 2. 5. 6.
 bant; in medio fratrum se ipsos parvulos
 faciebant, sicut nutrix, quæ blanditur fi-
 liis suis. Et quamvis tanquam operarii
 JESu Christi potuissent a Fidelibus vitæ
 necessaria exigere, malebant diu noctu-
 que laborare, ne cuiquam oneri essent,
 & omnibus vitandæ avaritiæ, pigritiæ,
 & nimiæ sollicitudinis exempla præbe-
 rent.

Sola

Sæculum I.
A. C. 42.

Phil. 4. 15.

Act. 17. 5.

Act. 17. 10.

Chrysost. hic.

Sola Ecclesia Philippensis S. Paulo sub-
sidio temporali profuit, quale ipsi bis
Thessalonicam submisere. Et hæc qui-
dem S. Pauli, & Silæ in Macedonia erat
conversatio.

Judæi, torquente æmulatione, quo-
rumque pessimorum de plebe audacia us-
Thessalonicæ turbas excitarunt, concur-
rentes ad Jasonis domum, ubi Apostoli
habitabant, iisque absentibus, ipsum Ja-
sonem cum fratribus quibusdam arre-
ptum, ante Principes civitatis trahunt;
accusationis capita proponebant his ver-
bis: *venerunt viri, qui turbas cident in
populis, quos Jason in domum suam suscep-
pit; legibus Imperatoris non obtemperant,
sed dicunt, esse alium Regem, nomine JE-
sum.* His commotus populus est, & Ma-
gistratus; nihil tamen durius statutum,
præterquam quod Jason, & alii cautio-
nem præstare debuerint se iterum sisten-
di, & sic dimissi sunt.

Fratres vero prompte, & noctu Paulum, & Silam miserunt Berœam, ubi Sy-
nagogam ingressi sunt. Judæi Berœæ me-
liori mente erant, quam Thessalonicens-
es, & magno fervore receperunt ver-
bum Dei, quotidie scrutantes Scripturas,
ut cognoscerent, an ea, quæ dicebantur,
iisdem consona essent. Multi credide-
runt, & multi etiam Gentiles, præter
mulieres nobili genere ortas; quod ubi
Judæis

Judæis Thessalonicensibus relatum, vene-
runt Berœam, ut commoverent plebem;
sed fratres festinarunt emittere Paulum,
quasi ad mare iturum, Sila & Timotheo
remanentibus.

Sæculum I.
A. C. 42.

§. XXXVI.

S. Paulus Athenis.

Qui S. Paulum comitabantur, deduxe-
runt eum Athenas, unde illos re-
mittens, Silæ, & Timotheo significare ro-
gabat, ut quantocius ad se venirent. Dum *Jos. in App.*
Paulus eos Athenis manet, zelo accensus *lib. II.*
est, videns, quantis Idololatriæ tenebris *Paus. l. 2.*
hac civitas involveretur. Is enim erat
locus totius Græcia, quo superstítio qua-
si propria in sede regnabat, & Athenien-
ses a cunctis Gentibus inter omnes reli-
giosissimi habebantur. Paulus in Syna-
goga sermocinabatur cum Judæis, aliis-
que, qui adorabant Deum, in foro pu-
blico autem cum omnibus. Magna sem-
per Athenas, non tantum ex Græcia, sed
ex omni Regione peregrinorum multitu-
do confluēbat, tanquam scientiarum, ar-
tium liberalium, & morum elegantiæ pa-
triam. Præcipua Atheniensium sive in-
colarum, sive hospitum occupatio erat,
ut nova, vel narrarent, vel disserent; in-
ter alia vitia eminebat apud eos curiosi-
tas; auscultabant ergo Paulum, quia Do-
ctrinam

Sæculum I.
A.C. 42.

ctrinam novam afferebat. Quidam Philosophi disputabant cum eo, variis enim eorum Sectis Athenæ scatebant; majori inter alias auctoritate pollebant duæ, Epicureorum, & Stoicorum. Epicurei felicitatem constituebant in sensuum delectatione; Stoici econtra in perfectione rationis, & virtutibus moralibus; utraque Secta de Deo erat parum sollicita. Ideo plerique Doctrinam S. Pauli spernabant. Quosdam tamen curiositas, & desiderium subiit, hanc Doctrinam penitus perspiciendi, duxeruntque eum in Areopagum.

*Incurſ. de
Areop. c. 9.*

Is erat locus, ubi Judicium selectorum societas conveniebat, quorum erat de rebus summi momenti cognoscere, quæ causam capit, Religionem, aut mores spectabant. Tribunal totius Græciæ famosissimum. Cum illuc intrasset Paulus, occasionem dicendi sumpsit ex altari, quod in civitate viderat, ignoto Deo sacrum. Ajunt inscriptionem fuisse talem: *Hier. in ep. Diis Afiaæ, Europæ, & Africæ, Diis ad Tit. I. 12. ignotis, & peregrinis. Hæc erat hom. 24. 38. Chrysost. in adta. 17. 11.* rum Infidelium in superstitionis excessu cautio, ne quamdam usque Divinitatem incultam præterirent; sed cum æmulatione cœteros inter populos hospitalitatis leges erga Deos, & homines studiose observarent.

Pren-

Prensata hac occasione S. Paulus ad eos; hunc Deum quem ignotum adorarent, esse verum Deum, Creatorem cœli, & terræ, qui non habitaret in Templo, nec species ejus ab operibus hominum posset spectabilis reddi, cum ipsi homines sint opera ejus. Deum hominum ignorantiam miseratum, eos ad pœnitentiam invitare, comminatione judicii, in fine temporum ab homine exercendi, quem, ut in eum crederent, a mortuis resuscitasset. Athenienses de resurrectione mortuorum audientes, quidam irridebant; alii dicebant: *Audiemus te de hac re iterum.* Fuerunt, qui Paulum sequi, conversi sunt; inter alios Dionysius Areopagitarum unus, & mulier nomine *Dionys. Cor.* Damaris. Hic Dionysius fuit primus *ap. Euf. IV.* *hijst. c. 23.*

Inter hæc Silas, & Timotheus advenere; Timotheum quidem Paulus Thesalonicanam misit, & Silam in Macedoniam, haud dubie ad aliam civitatem, ubi exhortaretur, & confirmaret Fideles. Ipse solus Athenis mansit. Desiderio quidem tenebatur vehementi per se visendi Thesalicenses, amabat enim hanc Ecclesiam; sed bis itineri accinctus, impeditus est a Satana; cum tamen mutua consolatione indigerent, suum illuc misit Discipulum.

Sæculum I.
A. C. 42.

I. Thess. 2. 17.
3. I. 2.

c. 2. 18.

§. XXXVII.

Sæculum I.
A. C. 49.

§. XXXVII.

S. *Paulus Corinthi.*

Act. 18. Athenis discedens, ivit Corinthum, ubi invenit Judæum nomine Aquilam ex Ponto oriundum; is non multo ante id temporis cum uxore Priscilla ex Italia fugerat, post Imperatoris Claudii mandatum, ut omnes Judæi Roma excederent. Id contigit anno Regni ejus nono, JESu Christi quadragesimo nono, propter tumultus continuos, quos occasione Evangelii, & Nomen JESu Christi ciebant.

A. J. C. 49. S. Paulus apud Aquilam habitabat, cum eandem artem profiterentur, quæ erat, tentoria conficere ex corio, quibus milites in bello utebantur. Apud Judæos officia in honore erant. Sapientissimi eorum Discipulis suadebant, suis manibus operarentur, ut nemini oneri essent, ad exemplum Prophetarum. Illas artes memoria retinuere, quas plures inter Rabinos celeberrimi exercuerant, dum aliis carbonarium, aliis sutorium, aliis aliud fuerat opus. Laborabat ergo Paulus, eratque illi effatum familiare: qui non laborat, non manducet.

Suet. Claude c. 25. S. Paulus Corinthi S. Paulus singulis Sabbati diebus Nomen JESu Christi annuntiabat, convertens Judæos, & Gentiles. Silas, & Timotheo ex Macedonia reversis, Paulus multo magis urgebat Judæos, ut in

Act. 20. 34.
2. *Theff. 3.*
10.

Act. 18. 4.

JESum

JEsum crederent; ipsis vero contradicentibus, & blasphemantibus, excusſit vestimenta sua, inquiens: *Sanguis uester erit super capita uestra; ego autem sum innocens;* & *Ecce convertor ad Gentes;* & inde exiens, intravit ad quemdam Titum Justum servum Dei, cuius domus erat Synagogæ contigua. Plures tamen Corinthii fide suscepta baptizati fuerant; inter alios Stephanas cum domo sua, quem S. Paulus manu sua baptizavit; & haec fuerunt. Achajæ primitiæ. Baptizavit etiam Crispum Synagogæ Principem, & Cajum. Paucos autem ipse baptizabat, quia non ut baptizaret, sed ut prædicaret, missus erat. Quadam nocte per visionem firmatus a Domino dicente sibi: *Ne timeas loqui, quia ego tecum sum; nemō tibi nocere poterit, & permagnus misericordia in hac urbe est populus.* Cum Athenarum, & Lacedæmonis gloria jam a mulito tempore decrevisset, Corinthus inter civitates Græciæ facile prima evaserat. In Isthmo Peloponensi posita, commerciis erat opportunissima propter communicationem terrarum, & marium, quorum istud in Asiam, illud vero in Italiam viam aperiebat. Hinc, id est, ad Occasum erat portus Lecheus, ad Orientem portus Cenchreus tribus, & dimidia leucis Corinthodissiti. Erat ergo haec civitas & opulentissima, & populentissima, Rectoribus, & Philistis. *Hist. Eccles. Tom. I.*

Sæculum I.
A. C. 49.

G

Ioso-

Sæculum I. Iosophis referta. Cœterum dissolutionis,
 A. C. 50. & licentiæ non erat modus. Mansit ibi S.
 Paulus anno, & dimidio, ab anno Chri.
 A. C. 50. sti quinquagesimo, usque ad quinquage.
 2. Cor. 12. 12. simum secundum. Multa ibi passus est,
 multaque edidit miracula.

§. XXXVIII.

Evangelium S. Lucæ.

S. Paulo in Achaja, & Bæotia commoran-
 te, S. Lucas ejus comes, scripsit Evan-
 gelium. Creditur illud esse, quod S. Pau-
 in Matth. id. lus in suis epistolis vocat suum, & de eo
 de script. dem Luca loqui, quando mentionem fa-
 Rom. 2. 16. cit de quodam fratrum, cui laus acquisi-
 c. 16. 25. 2. ta est per omnes Ecclesias in Evangelio.
 Cor. 8. 18. S. Lucas non viderat Dominum, sed scri-
 Luc. 1. 2. psit secundum relationem eorum, qui vi-
 Iren. 1. c. 20. derant, & ab initio verbo Dei ministrave-
 III. c. 11. Tert. IV. rant, id est, Apostolorum, quorum erat
 in Marc. c. 2. Discipulus, peculiariter autem Pauli. Pro-
 Luc. 1. Orig. positum ipsi erat, veritatem tueri adver-
 hom. in Luc. sus suspectas, & fabulosas narrationes
 Epiph. hær. quorundam Pseudo-Apostolorum, qui
 51. c. 17. historiam eorum, quæ inter Fideles con-
 Ambr. in tigere, texuerant. Scripsit vero Grace,
 Luc. 1. illudque ad quemdam Discipulum nomi-
 ne Theophilum direxit, quem ex verbis,
 quibus eum compellat, virum inter suos
 præcipuum fuisse credibile est.

§. XXXIX.

§. XXXIX.

Sæculum I.
A. C. 50.*Epiſtolæ ad Theſſalonicenſes.*

Corintho S. Paulus duas epistolas ad Theſſalonicenſes dedit, quæ ſunt ordine temporis primæ, ſed fuerunt poſtea ſecundum Eccleſiarum Dignitatum diſpoſitæ. In ambarum principio ponuntur nomina duorum Discipulorum, qui cum ipſo erant, Sylvani, & Timothei, Sylvanus enim idem eſt, qui Si-
las. In prima cum tenerimi amoris in-
diſciis Fideles Theſſalonicenſes conſola-
tur, & roborat in medio afflictionum
eorum, quas a ſuis conci-
vibus ſuſtine-
bant. Exhortatur, ut in obſervatione præ-
ceptorum perſeverarent. Eleemosiniis,
quas in totam Macedonia ſpargebant,
fratres juvare pergerent. Laboris aman-
tes, & quieti eſſent; bonam famam apud
paganos conſervarent. Monet etiam;
de morte amicorum non triftentur, pro-
pter ſpem reſurrec-
tionis; & exſpectarent
diem Domini, ſine folli-
citudine, & cu-
riofitate ſciendi adventus diem. Vig-
liis, & bonis operibus conſiderent. Com-
mendabat illos, qui operi Dei miniftra-
bant, eos regebant, & exhortabant, *1. Theſſ. 5.*
12.
id eſt, Presbyteros, & Pastores. Roga-
bat, ut illis charitatem abundanter im-
pertirentur, & cum iisdem pacem ha-
berent. In fine obſecrat, ut coram omni-

G 2 310003 211 bus

Sæculum I. bus fratribus sua legatur epistola. Ta.
A. C. 50. lis est ad Thessalonicenses prima.

Secunda ideo potissimum scripta, ut
eos metu liberaret a falsis rumoribus, qui
in vulgus spargebantur, imminere diem
Domini. In memoriam revocat, quæ

Chrysost. ad eis a se dicta, addens: *Tenete traditio-*
2. Theff. 4. nes, quas accepistis sive viva voce, ()*

sive per epistolam meam. Unde clarum
fit, Apostolos plurima docuisse viva vo-
ce, quæ non minus, ac scripta, fide
digna sunt. Deinde comminationibus

severis turbulentos, & ignavos terret.

2. Theff. 3. Si quis, inquit: mandatis nostris non obe-
14. dit, notate, & cum eo non communicate,

ut ferat confusionem; (**) attamen eum
non reputate inimicum, sed tanquam fra-
trem corrigite. Finit his verbis: Hæc
salutatio est manus meæ, indicium fa-
ciens, quomodo cognoscerentur ejus
epistolæ.

§. XL.

Seditiones Judæorum.

Jos. XX. Interea magni motus inter Judæos, &
ant. c. 5. II. Samaritas Palæstinam turbabant. Ju-
dæis

(*) Ex his Apostoli verbis traditiones con-
tra Hæreticos probantur.

(**) Hic habemus exemplum excommuni-
cationis tempore Apołolorum.

dæis ex Galilæa Jerosolymam ituris, or- Sæculum I.
dinaria per Samariam erat via. Qua- A. C. 50.
dam die cum per urbem Naim in magna

planitie sitam, transirent, rixis inter *Bell. c. 30.*
transeuntes, & habitatores exortis, fer- *p. 794.*
ro non pepercerunt, multique Galilæo-
rum occisi; quod ubi eorum Primores
cognoverunt, Cumanum Judææ Præfe-
ctum adiere, vindictam postulantes. Is,
Samaritarum muneribus corruptus, dissim-
ulavit. Hinc Galilæi offensi, Judæo-
rum plebem excitant, ut sumptis armis
in libertatem se affererent. Magistratus
quidem pacandis animis intenti, se Cu-
manum ad justitiam administrandam co-
acturos promittebant, sed plebeji spreto
consilio ad arma decurrunt, Ducem se-
cuturi Eleazarum, Dinei filium; erat is
Prædonum Princeps, qui a pluribus jam
annis montes obsidebant; hoc tunc præ-
eunte Judæi Samaritarum quædam oppi-
da direptionibus, & incendiis vastant.

Hac re ad Cumanum delata, militem
adducit, arma Samaritis distribuit, in
Judæos movet, quos ubi asssecutus est,
multi eorum strati, captique. Tunc Ma-
iores Jerosolymitarum saccis induti,
sparsisque super capita cineribus flectere
plebejorum animos adnitezantur, ut ar-
ma ponerent, nisi Patriam ruinæ, Tem-
plum incendiis, uxores, & liberos cer-
tissimo captivitatis periculo vellent ex-

G 3 positos;

Sæculum I.
A. C. 50.

positos; & vero persuaserunt, ut ad sua reverterentur. Latrunculi ad nota sibi propugnacula rediere. Ab hoc autem tempore tota Judæa grassatoribus, & latrociniis infestari non cessavit.

Samaritæ Vinidium Quadratum Syriæ Præsidem, qui tunc Tyri degebat, conveniunt, Judæos accusantes, quod eorum oppida deprædati essent; quod autem accusationis caput; illos contempta Romanorum auctoritate sibi ipsis iustitiam administrare præsumpsisse. Judæi econtra seditionis causam rejicere in Samaritas, maxime vero in Cumanum, qui auro corrumpi sustinuisset. Quadratus judicium, usque dum ipse in Samariam veniret, distulit. Non multo post venit in Samariam, ubi auditis partibus cognovit, Samaritarum culpa tumultum excitatum, cum vero nec Judæi essent innoxii, illos, quos Cumanus ceperat, cruci affigi jubet; Ananiam summum Pontificem vinculis onustum, cum Samaritarum, & Judæorum præcipuis Romam mittit. Immo & ipse Procurator Cumanus, & Tribunus Celer eandem profectionem Romanam inire jussi. Ipse Jerosolymam contendit, ubi omnia tranquilla, & Judæos in celebratione festi Paschalis occupatos videns, rediit Antiochiam.

Cuma-

Sæculum I.
A. C. 50.

Cumanus, & Samaritæ Romæ Claudi Cæsaris libertorum, qui omnia poterant, favorem coemerunt, parumque absuit, ut Judæi causa caderent, nisi Junior Agrippa, tunc Romæ præsens, Imperatricis Agrippinæ gratia animum Cæsaris immutasset. Hanc ergo sibi ipsi causam referri jussit, & judicans Samari-
tas turbarum omnium fuisse incentores, illos, qui Romam venerant, morte plectit, Cumanum exilio mulctat. In Tribunum Celerem insolitum mortis genus decrevit, ut nempe Jerosolymam reduc-
tus, tamdiu per urbis plateas raptare-
tur, donec animam egisset. In Cumanis locum Judææ Procurator Claudius Felix Pallantis frater ex charissimorum liberto-
rum numero suffectus.

§. XLI.

S. Pauli itinera.

Achajæ Proconsul Corinthi residebat, ejusdem Provinciæ Metropoli; tunc temporis hoc munere fungebatur Lucius Junius Gallio, Philosophi Senecæ frater, ad cuius tribunal Judæi S. Paulum adducunt, accusantes, quod homines induceret ad serviendum Deo, modo Legi contrario. Cum Paulus loqui inciperet, ut se defendereret, Gallio ad Judæos: *Si de laesione justitiae, aut commissō crimine age-*

Att. 18. 12.

Sæculum I.
A. C. 50.

retur, audirem vos; si vero præter quæstiones verborum, & Nominis de Lege vestra affertis nihil, id vobis relinquo, & in his judex esse nolo. Ita eos a suo tribunali discedere jussit; nec curæ fuit, quod adstantes Solthenem Principem Synagogæ, ipso spectante, percuterent.

Act. 18. 18.

Paulus diu Corinthi commoratus, valelixit fratribus, navemque conscendit cum Aquila, & Priscilla transmissurus in Syriam, priusquam autem solveretur, capillos sibi præscidit, propter votum Nazaræorum, quod juxta Legem fecerat. Ephesum appulsi sunt, ubi Aquila, & Priscilla manserunt, ipse vero, quamvis a Judæis rogatus, noluit ibi morari, sed transivit Cæsaream Palæstinæ, inde Jerosolymam, ubi salutavit Ecclesiam, & deinde Antiochiam Syriæ.

Num. 6. 18.

Aliquanto tempore ibi consumpto, percurrit Galatiam, & Phrygiam, ubique firmans Discipulos in fide. A Galatis susceptus est, sicut Angelus Dei, immo sicut Christus Dominus; tanto enim ejus amore affiebantur, ut si expedisset, ejus gratia sibi oculos effodissent.

Gal. 4. 14.

Act. 18. 24.

Venit interea Ephesum Judæus Alexandrinus nomine Apollo, vir eloquens, & in Scripturis versatissimus. Doctrinam Domini didicerat, eamque cum diligentia, & fervore docebat; sed non nisi Baptismum Joannis noverat. Cum Aquila,

&

& Priscilla eum audivissent, melius instru- Sæculum I.
xere, & volentem proficisci in Achajam, A. C. 50.
scripta epistola fratribus commendarunt,
venit ergo Corinthum, ibi Fideles con-
firmans, & convincens Judæos, utiliter
verbo Dei serviebat.

§. XLII.

S. Paulus Ephesi.

Cum Apollo esset Corinthi, S. Paulus Ephesum venit, postquam superiores Asiæ minoris partes peragrasset. Ibi Discipulos numero duodecim. invenit, qui nesciebant Spiritum S., sed tantum Baptismo Joannis baptizati erant. Hos baptizari curavit in Nomine Domini JE-
su. Tunc imposuit eis manus, & Spir-
itus S. venit super eos, ita ut loquerentur
varias linguas, & prophetizarent. Ite-
rum dignoscuntur hic, sicut in conver-
sione Samariæ, duo distincta Sacra-
menta; Baptismus, qui etiam ab aliis adminis-
tratur, nimurum a Presbyteris, aut Dia-
conis, & impositio manuum, ut reciperetur
Spiritus S. id est, Confirmatio, quæ non
nisi ab Apostolis ipsis, & eorum Succes-
toribus Episcopis tribui potest. Tribus *Act. 19. 8.*
mensibus ibi Paulus Synagogam intrabat,
audacter evangelizans; cum vero inter
illos essent Judæi indurati, qui publice
Doctrinam Domini blasphemabant, iis
G 5 relictis,

*Act. 19.**sup. n. 7.*

Sæculum I. relictis, segregavit Christianos. Cumque antea tantum diebus Sabbati in Synagoga docuisset, abhinc singulis diebus evangelizabat in Schola cuiusdam nomine Tyranni. Id duobus annis ab ipso factum, ita ut omnibus, qui in Asia habitabant, Judæis, & Gentilibus notum fieret Evangelium.

Act. 20. 31.

Act. 19. 11.

1. Cor. 15. 32.

Jos. VIII.

ant. c. 2.

pag. 257.

Orig. tr. 35.

in Matth.

27. 63.

Tres circiter annos S. Paulus Ephesi instituendis, & admonendis Fidelibus diu noctuque cum lachrymis publice, & per domos exegit. A nemine quidquam accipiebat, sed labore manuum suarum sibi, & sociis necessaria subministrabat; exemplum præbens animi nullum comodum quærentis. Multas persecutio-nes, & insidias Judæorum passus, homines oppugnans indomitis feris ferociores. Simul his ingentia edebat prodigia, ut etiam sudaria, & cingula, quæ tetigerat, morbos curarent, & ejicerent Dæmones. Erant quidam Judæorum per orbem vagi, quos Exorcistas dicebant, qui se Dæmones invocationibus ejicere, & hanc scientiam ex Doctrina Salomonis hausisse jactitabant, & inter hos septem fratres Scevæ Pontificis filii. Cum duobus ex illis in mentem venisset, quemdam Dæmoniacum in Nomine IESU, quem prædicabat Paulus adjurare; ait Spiritus malignus: *Iesum novi, & Paulum scio, vos autem, qui estis? &c.* Simul Energumenus

nus irruit in eos, & viribus prævalens, ita Sæculum I.
multatavit, ut nudi, & vulnerati domo A. C. 54.
fugerent.

Hoc factum omnibus Judæis, & Gen-
tilibus Ephesi cognitum, in Gloriam No-
minis Domini cessit. Multi Fideles venie-
bant, confitentes peccata sua. Ecce! no-
table confessionis exemplum post baptis-
mum. Multi, quibus vanæ curiositatis
studium fuerat, comportatos libros co- 15750. libræ,
ram omnibus in ignem conjecere, quo- ad octo esse;
rum valor æstimatus, ad quinquaginta
drachmarum millia ascendiit; quæ sum- *Hesych. Eph.*
ma nostræ monetæ comparata plusquam *litt. Clem.*
quindecim librarum millibus æquivale- *Alex. 5.*
ret. Libri Magici fuisse creduntur, nam *strom.*
Ephesiorum olim litteræ mysticæ erant
celeberrimæ.

§. XLIII.

Claudii obitus. Nero Cæsar.

Claudius Imperator anno Regni tertio *Jos. XX.*
decimo Agrippæ juniori Regi Judæo- *ant. c. 20.*
rum Tetrarchiam Philippis, & Bataneam *p. 693.*
regendam tradidit, cum Trachonide, &
Abila, quæ fuerat Tetrarchia Lysaniæ,
ablata eidem Calcidia, quam quatuor an-
nis possederat. Anno sequenti, JEsu Chri- *A. C. 54.*
sti quinquagesimo quarto, Asinio Marcel- *Suet. Claud.*
lo, & Acilio Aviola consulibus, obiit Im- *n. 44.*
perator Claudius ex veneno ab uxore *Dio lib. 60.*
grippina

Sæculum I.
A. C. 54.

grippina propinato. Annum ætatis agebat sexagesimum quartum, & tredecim annis & octo mensibus regnaverat. Nero filius ejus adoptivus, & gener succedit. Filius erat Agrippinæ, & Domitii primi ejusdem mariti, regnavitque etiam tredecim annos, & octo menses. Is juvenis Imperator partem Galilææ Agrippæ dedit, subjiciens ei Tiberiadæ, & Târichæam; sed & adjunxit Juliadæ ultra Jordanem cum quatuordecim circumjacentibus pagis. Reliqua Judææ a Felice Romano procurabantur.

*Jos. XX.
ant. c. 5.
p. 694. bell.
II. 12. p. 696.*

§. XLIV.

Epistola ad Galatas.

Gal. I. 6.

Paulopost profectionem Pauli in Galatiam, inde relatum est, quosdam falsos fratres ibidem fidem Fidelium turbasse, prædicantes; circumcisionem esse necessariam cum omnibus Legis Mosaicæ parergis, idque ideo docebant, partim ut placerent Judæis, partim ut se a Gentilium persecutionibus tutarentur, si non Christiani esse, sed Judæi existimarentur. Scientes autem S. Pauli Doctrinam sibi adversam, ejus auctoritatem imminuere ad laborabant; eum non nisi secundi ordinis esse Apostolum, sicut Barnabam, electum, & institutum a primis Apostolis, quos JESUS Christus vocaverat; hos Apostolos

postolos primi ordinis, quales SS. Petrus, Joannes, & Jacobus, esse Ecclesiæ fundamenta, qui Dominum in terra vi-
dissent, & cum eo fuissent conversati; eos circumcisioni, & observationi lega-
lium favere, cum Paulus ea contemneret,
ut Gentibus adularetur.

His calumniis retundendis, & Galatis *Gal. 1. 1.*
ad sanam Doctrinam reducendis scripsit
epistolam stilo vehementi; in principio
declarat, se esse Apostolum non vocatio-
ne hominum, sed ipsius IESU Christi, & *1. 12. 13.*
Dei Patris; se a IESU Christo per revela-
tionem fuisse instructum, & ab hominibus
nihil dicisse; post conversionis suæ pro-
digium tres annos effluxisse, antequam
isset Jerosolymam, nec ultra quindecim
dies ibi mansisse, nec ullum Apostolorum
præter Petrum, & Jacobum vidisse. Il-
luc se post quatuordecim annos urgente
revelatione reversum, & cum iisdem A-
postolis collocutum, & Joanne; eorum
instructione vero non fuisse indigum. *sup. n. 33.*
Resert deinde, quomodo S. Petro in fa-
ciem contradixisset, eo quod separans
se a Gentilium conversorum consortio,
eos velle ad Judaismum compellere vi-
deretur.

His factis in suam defensionem expo-
sitis, Deoque in testem vocato, procedit
ad explicationem Doctrinæ; docetque *1. 20.*
hominem per observationem Legum ce-
remonia-

Sæculum I,
A. C. 54.

Sæculum I. remonialium non justificari, sed per fidem
A. C. 54. in JESum Christum, ita ut etiam ii, qui
in Judaismo nati sunt, hac fide indigeant.

Si enim Lex ad justificationem sufficeret, JESum Christum in vanum fuisse mortuum.

3. 6.

Probat fidei, & operum legalium differentiam per sensibiles S. Spiritus effectus, & miraculorum dona, quæ in ista Ecclesia erant communia; sicut in ceteris; *Nam, inquit: non per opera Legis, sed per fidem, quæ vobis annuntiata est.* Probat autem per eorum tribulationes, quæ erant magna, & quas in irritum sustinere non deberent; deinde ad originem fœderis Dei cum suo populo rediens, ait; Abrahamum per fidem justificatum fuisse; & ex hoc sequi, illos, qui fidem haberent, esse veros Abrahæ filios, & illius Benedictionis, quæ in ipso omnibus nationibus promissa est, participes. Promissiones Abrahæ, & singulariter ejus filio factas, de JESu Christo intelligendas, nec eas a Lege multo posteriore debere nullari; itaque hereditatem æternam fidei deberi juxta promissionem.

Allegoriam duorum liborum Abrahæ sic explicat: *Ismael natus ex ancilla, & filius Abrahæ secundum carnem; Isaac natus secundum promissionem, & ex libera; Ismael figura est fœderis antiqui, & Jerusalem terrestris; Isaac representat fœdus novum, & Jerusalem cœlestem,*

lestem, quæ est Ecclesia. Lex ergo erat Sæculum I.
 tantum via ad gratiam, quæ per fidem A. C. 54.
 concederetur. Lex fuerat quasi Tutor,
 aut Pædagogus, ut regeret populum Dei
 in sua infantia, & juventute, subjiciens
 eum rebus sensibilibus. Græci solebant
 Pædagogos nominare servos, quibus libe-
 rorum suorum curam committebant, ut
 eos dirigerent, custodirent, & primis e-
 lementis imbuerent. Pergit S. Paulus
 similibus: *Postquam tempus fidei, & gra-*
tie advenit, non amplius est distinctio in-
ter Judæum, & Gentilem, liberum, aut
servum, virum, & fæminam. Omnes in
Jeſu Christo unum sumus. Omnes filii
Abrahæ, & promissionum hæredes. Cir-
cumcisio nihil amplius prodest, sed fides,
quæ per charitatem operatur; nam cha-
ritas proximi omnem Legem continet.

Tum Galatas hortatur, ut firmi in hac
 Doctrina permaneant. *Quisquis, inquit:*
vobis aliud annuntiet, quam quod vobis
prædicavi, sive ego ipse, sive Angelus de
cælo, anathema sit. Clarum est, eum lo-
 qui de iis, quæ viva voce docuerat, cum
 non appareat, antea Galatis unquam scri-
 pisse. Subjungit: *Dico vobis, ego Pau-* c. 5. 2. 3.
lus: si circumcisionem recipitis, JEſUS
Christus vobis nihil proderit, & dico u-
nicuique, qui recipit, quod ad totius Le-
gis observantiam teneatur. Monet dein-
de; in Spiritu vivant; conservent unio-
nem,

Sæculum I.
A. C. 54.

6. 11.

6. 17.

Act. 19. 21.

nem, alter alterum toleret, & excuset, in suos Doctores sint liberales, utantur tempore ad beneficiendum omnibus, præsertim vero Fidelibus. Notat, se hanc epistolam sua manu exarasse, & in suo corpore gestare stigmata JESu Christi, id est cicatrices virgarum, aut aliorum vulnerum, quæ diversis occasionibus ei fuissest inficta, idque ideo meminit, ut hæc stigmata circumcisioñi opponat, qua alii gloriabantur, & ostenderet, suppetere sibi, si voluisset, majorem in sua carne glorandi rationem. Hæc epistolæ ad Galatas substantia.

Ephesi commorans Paulus, movente Spiritu S. proposuit ire in Macedonia, & Achajam, tum reverti Jerosolymam, & inde Romanam proficisci; præmisit in Macedonia Timotheum, & Eraustum, qui se in Ministerio verbi Dei adjuabant; ipse vero manebat Ephesi, ut Festum Pentecostes exspectaret, ubi patentem viam ad Evangelii progressum prævidebat, quamvis cum multis adversariis esset configendum. Multorum populorum affluxum Dianæ Templi superstitionem Ephesum pertrahebat, eratque hæc civitas minoris Asiae caput, Proconsulis sedes, & Philosophorum, Oratorum, omnisque generis Litteratorum copia abundabat.

§. XLV.

§. XLV.

Prima ad Corinthios.

Sæculum I.
A. C. 54.

Circa id temporis Paulo a quibusdam Corinthiis de domo Chloes relatum, natas esse in eorum Ecclesia divisiones, cum quidam dicerent: *Ego sum Discipulus Pauli, alius ego Apollo, ego Petri; alii IESU Christi*, sive quod S. Petrus ibi prædicaverit; constat enim, eum ad institutionem Ecclesiæ Corinthiorum ope *Dionys. Cor.* ram contulisse; sive eum alibi prædicantem audiverint. Erant Corinthii Philosophorum Disputationibus assueti, qui in varias Sectas divisi, spretis aliis, Magistri *Chrys. arg.* sui nomine nuncupati, apud vulgus *sa. in I. Cor.* plentiæ, & eloquentiæ opinionem captabant. Econtra S. Pauli Sermones, nec *I. Cor. 2.* longo studio quæsiti erant, nec ad Syllogismum regulas exacti, indignum reputantis Evangelium Grammaticæ, aut Dialecticæ legibus subjecere. Prædicationes ejus argumentis supernaturalibus, Prophetiis, miraculis, & Spiritus Dei signis evidentibus innitebantur. Veram Sapientiam docebat, humana longe al- *Aug. l. 1.* tiorem, & ejus verbis admirabilis inerat *contr. Cresc. c. 13. 14. &c. & Doct.* efficacia. Apte argumentabatur, per veri- *Christ. l. 4. c. 7.* tates auditoribus suis notas, ad sequelas *l. 4. c. 7.* ipsis incognitas deducens; pro opportunitate aut orationem extendebat, aut contrahebat, nunc audientium ani-

Hist. Eccles. Tom. I.

H. mos

Sæculum I.
A. C. 54.

mos urgebat, animabat, terrebat, mulcebat, omnes motus ad persuadendum aptos excitabat. Paucis, Dialecticæ, & Rheticæ medulla utebatur, abjecto corrice. Nec enim tot negotiis obruto, otium erat, morose eligere, aut verba in Periodos disponere, nec si fuissest, humanæ eloquentiæ verba suppetiissent, quæ Doctrinæ ejus altitudinem assequerentur. Hinc Græcum in scriptis ejus purum non est, sed sæpe Hebraismis mixtum; sæpe sermonis constructionem negligit; periodos inchoat, quas non absolvit. Connexio non tam in verbis, quam in sensu quærenda. Nimirum ex corde loquebatur, & rapide dictabat, prout Spiritu Dei agebatur; cælesti lumen, quo replebatur, occultari non poterat; fidei veritates intellectui suo semper praesentes, clarissimas & evidentes, si: nul omnes, & omni data occasione aliorum

Iren. l.3. c.7. mentibus ingerere gestiebat. Inde epistolæ ejus stylum tot Parentheses, & digressiones, tot hyperbates, & transpositiones duriorem reddunt. Cæte-

2. Cor. 10. 1. rum cum Pauli in extrema paupertate viventis externa omnia nil nisi humilitatem, & simplicitatem spirarent, non mirum apud Græcos, mundi vanitatem neandum bene dedoctos, viluisse.

1. Cor. 5. Non tantum hæc Corinthiorum divisio indicata fuerat Paulo, sed & multa præterea;

præterea; quemdam illic Fidelium cri- Sæculum I.
men etiam inter Ethnicos inauditum A. C. 54.
commisisse, incestum cum noverca, Pa-
tris sui uxore. Quosdam, quibus ad- I. Cor. 6.
versum fratrem querela erat, omissio
Christianorum arbitrio, coram Pagano- I. Cor. 2. 17.
rum tribunali comparere. Quosdam
ipos fratres defraudare. In ejus Eccle-
siæ conventus irrepsisse corruptelas. In
conviviis, celebrationem Eucharistiæ se-
quentibus, divites cibis abundare, &
indigere pauperes. Quosdam donis su-
pernaturalibus, quæ acceperant, infla- I. Cor. 12.
ri, & linguarum peregrinarum notitiam
affectare. Quosdam negare mortuorum Ibid. 15. 12.
resurrectionem. Et hos quidem errores
aliunde S. Paulus resciverat, sed & eum
Ecclesia Corinthiorum per epistolam mis-
sam in pluribus, scilicet in materia con- Ibid. 7. 8.
tinentia, matrimonii, & Idolothytorum
consuluerat.

S. Paulus itaque Corinthiis rescriptsit, S. Paulus ad statim de Sosthene, haud dubie ejus Corinthios. Corinthi socio, mentionem faciens; pri- *Ibid. 1. 1.* mo ut eorum superbiam retunderet, ostendit, eos, a longe necdum esse scientes, & sapientes, nisi forte inani ima- *1. 2. 3. 4.* ginatione; sed rudes, & carnales, idcir- co quod non unice JEsu Christo adhære- rent, sed ejus Ministris, jactitantes, se esse Discipulos, alias Pauli, alias Apollo, quasi ipsorum Apostolorum vellent esse

Sæculum I. judices. Exprobrat etiam occasione in-
 A. C. 54. cestuosi; aitque, quod eum absens qui-
 dem corpore, sed Spiritu in eorum con-
 Tert. de pud. ventu præsens, jam judicaverit, & Sata-
 c. 17. Hier. in næ tradiderit, in perditionem carnis, ut
 Ezech. 17. 19 salvetur Spiritui. Hæc traditio Satanæ ni-
 Aug. de fid. hil erat aliud, quam a societate Fidelium
 & op. c. 26. separatio, id est, excommunicatio ad
 n. 48. Chrys. hic tempus, ut reus corrigeretur, quam
 hom. 15. tunc temporis prodigiose vel morbi, vel
 alia notabilis pœna sequebantur. Addit:
Scripti vobis in mea epistola; sive de ea-
 dem loquatur, sive de quadam alia præ-
 1. Cor. 5. 9. cedente, quæ ad nos non pervenit; ne
 Aug. hom. cum impudicis communicetis; de impu-
 50. c. 12. id. dicis autem, avaris, aut idololatris bu-
 cont. Epis. Parm. lib. 3. jus sæculi non sum locutus, sic enim to-
 c. 1. 2. to mundo esset exeundum; sed si quis
 fratrum deprehenditur impudicus, aut
 avarus, aut Idolorum cultor, aut detra-
 ßor, aut ebriosus, aut raptor, nequi-
 dem manducetis cum eo; illos autem, qui
 extra Ecclesiam sunt, non judico. Ita-
 que primi Christiani magis vitabant Chri-
 stianorum, cum aliorum scandalo pec-
 cantium, & in quos auctoritate Eccle-
 siæ lata erat sententia, quam ipsorum Pa-
 ßof. IX. 22. ganorum consortium; jamque hujus pœ-
 XV. 2. næ usus apud Judæos fuerat, gravioris
 ßof. II. bell. delicti reos Synagoga ejicientes. Essenii
 c. 12. p. 787. excommunicati nequidem panem ab a-
 liis extra Sectam suam positis mendicare
 audebant

audebant propter juramentum, quo ob- Sæculum I.
stringebantur, sed leguminibus vicit A.C. 54.
bant, quo rigore factum, ut quidam fame
enecari sinerentur.

De Judiciis deinde differens Paulus, ait; id ipsum Corinthiis peccatum esse, quod judicio contenderent; læsionem, & jacturam pati Christianis præstare, cum hæ lites Paganis scandalo sint; soluto charitatis vinculo futuros Fideles Infidelibus contemptibiles. Præterea vix Christiano sine blasphemiae periculo licet coram Paganorum tribunali comparrere, si enim ei præstandum esset juramentum, per falsos Deos jurandum erat. Vult ergo S. Paulus ut emergente propter temporalia lite Christiani a Christianis judicarentur, & ut viam excusationi ob Jurisperitorum defectum occluderet, ait, vilissimos eorum sufficere, qui in re tantilla essent judices. Patet, hæc judicia, nil nisi simplex arbitrium fuisse, cum tunc omnis potestas civilis ad Romanos devoluta esset. Diu autem consuetudo in Ecclesia viguit, quod Fideles coram Infidelibus causam non dicerent, sed Episcopi arbitrio lites dirimerentur.

§. XLVI.

Præcepta de Continentia.

In causa Matrimonii ait S. Paulus ad Corinthios; continentiae perfectæ sta-

H 3

tum

Sæculum I. tum inter cæteros esse optimum; conju-
A. C. 54. gati vero debitum sibi redderent, nec
abstinerent nisi brevi tempore propter
orationem; & hoc quidem utriusque

1. Cor. 7. consensu; *Ne*, inquit: *tentet vos Sata-*
nas propter incontinentiam vestram; hujs enim civitatis summa erat intem-

1. Cor. 7. 10. perantia. Subjungit Apostolus, tanquam
præceptum Domini, non licere mulieri
maritum dimittere, neque marito uxo-
rem. Si autem separarentur, ad alias

7. 12. nuptias non transirent. Tunc addit,
quasi ex mente propria, quod vir fidelis
possit cum muliere infideli cohabitare,
& mulier fidelis cum infideli, si infidelis
consentiat; nec credat infidelem vitan-

Aug. 1. 2. *de* dum Judæorum more tanquam immun-
pec. mer. c. 26 dum, eo quod vir infidelis quodammodo
a muliere fidelis sanctificetur. Unicuique
deinde sive circumcisio, sive incircum-
cisio, libero, aut servo, conjugato, aut
cœlibi, ut in illo statu permaneat, in quo
ad fidem vocatus est, suadet.

1. Cor. 7.
25. 26. Liberis consilium dat, ut virginita-
tem, & continentiam præ matrimonio
eligant; quia innupti cogitant, quomo-
do placeant Deo, & sanctitatem corpo-
ris, & Spiritus conservent. Conjugatis
vero curæ esse debet, ut sibi invicem pla-
ceant, & divisis inter Deum, & mundum
multis temporalibus afflictionibus expo-
siti sunt. Cæterum tempus breve esse,
addit,

S. Paulus ad
Corinthios.

Sæculum I.
A. C. 54.

addit, & hujus mundi figuram præterire, nec cuiquam rei, quæ cum mundo præterit, esse adhærendum. Quod vero ipse continentiam servaret, satis testatur, dum dicit: *Vellem vos omnes esse, sicut ego sum; & inferius: innuptis dico, & viduis; bonum esse ipsis, si in isto statu, in quo ego, permaneant.*

7. 8.

Hic adversionem meretur; Quantam Evangelicæ prædicationis vim fuisse, *Strabo l. 8.* oporteat, ut tantum continentia gra- pag. 378. dum in civitatem adeo depravatam po- *Athen. l. 13.* pag. 573. tuerit inducere; erat enim Corinthus Veneris Templo celeberrima, in quo ultra mille alebantur prostibula, quæ, sua prius mancipia, multi viri, fœminæque dono Veneri dederant, erantque ejusmodi donaria ibi frequentissima, quod tota civitas esset Deæ sacra. Hæ Veneris Ancillæ ad impetrandum Deæ opem ingruente communi calamitate aptissimæ credebantur; erantque non solum publicis monumentis, sed & Poetarum clarissimorum carminibus celebratissimæ. Hæ pellices peregrinis Corinthum venientibus tantis constabant sumptibus, ut inde proverbium illud profectum: *Non cuivis licet adire Corinthum.* Multum ergo profecisset Paulus, si tales homines ad castimoniæ conjugalis limites reduxisset, sed ulterius progressus, ad perfectam in viduitate, & cælibatu

H 4 conti-

Sæculum I. continentiam, immo & virginitatis lauram perduxit. Unicus in Ecclesia Corinthiorum invenitur incestuosus, grande quidem malum, sed ideo omnes a Paulo reprehensi, tota Fidelium congregatio affligitur, ita ut Paulus eosdem in fine consolationis indigos judicaret, & dignos.

S. Paulus ad Corinthios. *Scimus, quod Idola nihil sint, cum unus sit Deus; sed aliqui ex ignorantia ejusmodi manducare tanquam immunda, conscientiae sibi ducunt; cavete igitur vos, quibus major scientia, ne, dum libere immolata manducatis, pusillis scandalizatis, & ad idem faciendum contra eorum conscientiae remorsum inducatis.*
 8. 4. *Quamvis itaque idola nihil sint, nihilominus quia idolis immolata, Dæmonibus sacra sunt, ne manducetis, si ejus rei vobis scientia sit; cum non possitis simul participare de mensa Domini, id est, ejus corpore, & de mensa Diaboli.*
 8. 7. *Quæcunque in foro venduntur, manducate, non quærentes, unde sit. Si Infidelis vos invitet, quodcunque appositum fuerit, manducate; si quis autem dicat; hoc idolis immolatum est, ne manducetis, ut non scandalizetur. Nec enim ad ea tantum attendendum, quæ nobis licent, sed etiam, quæ saluti aliorum expedient.*
 10. 10. *Quamvis itaque idola nihil sint, nihilominus quia idolis immolata, Dæmonibus sacra sunt, ne manducetis, si ejus rei vobis scientia sit; cum non possitis simul participare de mensa Domini, id est, ejus corpore, & de mensa Diaboli.*
 10. 19. 20. *Quamvis itaque idola nihil sint, nihilominus quia idolis immolata, Dæmonibus sacra sunt, ne manducetis, si ejus rei vobis scientia sit; cum non possitis simul participare de mensa Domini, id est, ejus corpore, & de mensa Diaboli.*
 10. 16. *Quæcunque in foro venduntur, manducate, non quærentes, unde sit. Si Infidelis vos invitet, quodcunque appositum fuerit, manducate; si quis autem dicat; hoc idolis immolatum est, ne manducetis, ut non scandalizetur. Nec enim ad ea tantum attendendum, quæ nobis licent, sed etiam, quæ saluti aliorum expedient.*
 10. 25. 26. *Quæcunque in foro venduntur, manducate, non quærentes, unde sit. Si Infidelis vos invitet, quodcunque appositum fuerit, manducate; si quis autem dicat; hoc idolis immolatum est, ne manducetis, ut non scandalizetur. Nec enim ad ea tantum attendendum, quæ nobis licent, sed etiam, quæ saluti aliorum expedient.*

Hanc

Hanc regulam suo exemplo confirmat; possem, inquit: vitæ necessaria, & ministerium petere. Possem mulierem ex sororibus nostris mecum ducere, quod faciunt alii Apostoli, & Domini fratres, & ipse Petrus; non enim ego, & Barnabas soli banc potestatem non habemus. Hæ mulieres Apostolos sequebantur, ut ministrent, sicut S. Magdalena, & aliæ, de quibus Evangelium, JESU Christo adhaerant. Pergit S. Paulus dicens: *Qui Deut. 18. 1. servit altari, secundum Legem de altari vivat. Præcepitque Dominus: qui Evangelium prædicant, de Evangelio vivant; sed ego bac potestate uti nolui, ne Evangelium cuiquam occasio scandali esset, si mercedem temporalem quærere videremur.*

Ut ostenderet, propter Evangelium omnibus abstinendum, similitudine Luderorum solemnium utitur; inter tales celeberrimi erant Ludi Isthmici, prope Corinthum celebrari soliti, Neptuni honore dicati, quorum præmium, seu victoriæ signum erat corona ex Appio. Certabatur autem cursu, lucta, cestu, & Disco. Athletæ a prima juventute continua exercitatione, & servata potus, cibique mensura præparabantur. Non nisi prescriptis carnibus, & statutis horis manducabant, vino abstinebant, & mulieribus; horæ laboris, & quietis in numerato erant. Hæc erant certamina,

H 5 quo-

Sæculum I.

A. C. 54.

c. 9.

Luc. 8. 2.

Matth. 27.

55.

Luc. 10. 7.

Hor. art.

poet. Epist.

ench. c. 35.

Merc. artis

Gymn. l. 1.

c. 15.

Sæculum I. quorum exemplo S. Paulus Fideles ad la-
A. C. 54. borem, & mortificationem excitare cu-
 piebat, ex his concludens: *Nolo in va-
 num currere, & certare, sed castigo cor-
 pus meum, & in servitutem redigo;* ^m
 S. Paulus ad *cum aliis prædicaverim, ipse reprobus in-*
 Corinthios. *veniar.*

I. Cor. II. Postea Corinthiis varia statuta Eccle-
 siastica ponit, illis, quæ coram docuerat,
 conformia. Prohibet viros orare, aut
Chrysost. hic prophetizare velato capite, ut moris
hom. 26. init. apud Judæos, & Paganorum multos erat,
 quia vir est imago, & gloria Dei. Econ-
 tra fæminas orare, aut prophetizare sine
 velo vetat, in signum subjectionis, &
 propter Angelos, seu Presbyteros, alias
 que altaris Ministros. Prohibet, ne viri
 promissum capillitum gestent, eo quod
 hic usus esset Philosophorum, illorum-
 que, quos Pagani Prophetas, Diisque
 consecratos habebant. Cum vero in his
 ex se indifferentibus varii usus, & ratio-
 nes diversæ esse possint, subdit cum im-
 perio: *Si quis velit contendere, sciat, no-*
bis hunc morem non esse, neque Ecclesia
Dei.

II. 20. De cœna Domini tractans, repre-
 hendit eorum defectum Reverentia
 in celebratione cœnæ Domini, id est,
 comedione Corporis Christi. Cum JE-
Chrysost. hic sus Christus Eucharistiam cœnando insti-
hom. 27. init. tuisset, Cœnæ nomen retinuit, quam
 tunc

tunc temporis refectio vespertina ordinaria sequebatur; hanc Christiani simul sumebant, antequam separarentur. Qui libet secundum substantiæ suæ modum conferebat, ut pauperes ex divitum superfluis participarent; erat enim convivium charitatis, quod Græco vocabulo *Agape* dicebatur. Corinthi vero animorum dissensiones etiam hoc convivium corruperant. Quilibet afferebat cœnam suam, & seorsim comedebat; sique divites abundabant, & pauperes necessariis destituti, confusionem ferebant. Apostolus, ut eis hujus irreverentiae gravitatem ante oculos poneret, ad primam Eucharistiæ institutionem animos revocat; unde infert; quemcunque, qui hunc panem comedit, & calicem bibt indigne, reum esse corporis, & sanguinis Domini; probandum a se ipso hominem, antequam sumat, ne sibi manducet, & bibat iudicium. In hujus peccati pœnam subdit: *Plures inter vos ægrotant, & moriuntur. Itaque fratres mei! quando convenitis, exspectate invicem. Si quis pluribus, quam alii, indiget, domi manducet. Cætera, cum venero, disponam.* Ex his ultimis colligitur, S. Paulum non omnia scripsisse; crediturque sub his coeteris intellexisse sacræ Consecrationis cæremonias, & Eucharistiæ distributionis, illas scilicet, quæ eodem mo-
August. ad Jan. epist. 118. n. 8.
 do

Sæculum I.
A.C. 54.do in tota Catholica Ecclesia observata
fuere.

§. XLVII.

Dona Linguarum.

1. Cor. 12.

Chrys. hic
hom. 29.Lib. Pastor.
mand. 12.

1. Cor. 12. 4.

A Cœna Domini transit S. Paulus ad dona Spiritus S. gratis data, qualia sunt; donum linguarum, curationum, Prophe-
tiæ, & quoniam in primitiva Ecclesia in-
ter Fideles erant valde communia, mul-
tos vana gloria, multos invidia tentabat;
ita, ut esset necessarium pro eorum exer-
citio regulas ponere; cumque Corinthii
civitatem incolerent, super alias Græciæ
superstitionibus deditam, medii inter ora-
cula, & hariolos; primo Spiritus Dei, &
Spiritus maligni differentiam signat; Pa-
ganorum Pseudo-Prophetas a Dæmone
cum violentia agitari, turbari, furere, nec
suo, sed alieno arbitrio loqui; Spiritum
Dei leniter in Prophetas suos agere, eo-
rum mentibus lucem affundere, humi-
les, & tranquillos reddere, relictæ lo-
quendi, vel tacendi libertate. Alia erat
disparitas, quod Spiritus malignus sæpe
blasphemias in JESUM Christum evome-
ret. His signis Spiritus discerni pote-
rant, antequam vaticinii eventus exspe-
taretur. Hic Apostolus gratias super-
naturales enumerat, linguarum donum,
quod Corinthii plus justo extollebant, ul-
timo

timo loco ponens; omnes has gratias ex Sæculum I.
eodem fonte, qui est Spiritus Dei, pro- A. C. 54.
fluere ostendit, & in eundem finem ten-
dere, Ecclesiæ ædificationem. *Sicut cor-
pus nostrum, inquit: plura membra habet,
& membra varias functiones, quasdam no-
biliores, quasdam ignobiles, nec membra
ideo se invicem contemnunt, aut invident;
ita in Ecclesia attendi non debet gratiæ
excellentia, quæ sibi, vel alteri data, sed
communis utilitas.* Ulterius hæc dona
esse imperfecta ostendit, non nisi vitæ
præsentis conditionem spectantia, chari-
tate multo inferiora, & sine charitate in-
utilia; unde sequitur; immanem esse
corruptelam, si horum donorum occasio-
ne vana gloria, & invidia charitas de-
struatur.

13.

Corinthios ergo super omnia ad cha- 14.
ritatis exercitium hortatur, & si dona Spi-
ritus S. appetant, non puerili curiositate S. Paulus ad
ea, quæ magis portentosa, sed magis uti- Corinthios.
lia postulent; nimirum donum Prophe-
tiæ potius, quam donum linguarum,
& donum interpretandi linguas potius,
quam loquendi; erant enim dona distin-
cta. Hic per prodigium linguam loque-
batur, quam non intelligebat, alter dono
Dei sciebat ejus interpretationem. Hæc
omnia dona, quamvis a Spiritu S. prout
volet distribuerentur, sæpe tamen et-
iam ad eorum orationem, qui postulabant,
conce-

Sæculum I.
A. C. 54.

14. 13.

14. 23.

concedebantur; cum S. Paulus suadeat, ut unum præ altero petant, & orationem tanquam ea impetrandi medium proponat. Hujus etiam consilii rationem reddit, inquiens: *Si quis donum habet loquendi linguam, sine dono interpretationis, nec ejus ædificationi, nec aliorum prodest; Spiritus Dei in ipso orat, ejus vero intellectus in hac oratione non habet partem; qui talem auscultat, non potest ad orationem ejus respondere: amen, quia nescit, an oret. Tunc donum linguarum tantum datum est in prodigium, ut sit Infidelibus admiracioni; sed etiam scandalo esse potest. Si Infideles vestrum conventum ingrediantur, & unumquemque aliam linguam loqui audiant, vos insanire credent; econtra donum Prophetæ ædificationi, exhortationi, & consolationi servit. Si quis Prophetæ Infideli secreta cordis sui revelet; cadet Infidelis pronus in terram, adorans Deum, eumque vere Spiritu Dei plenum confitebitur.*

Tum S. Paulus de quibusdam particularius disponit. *Quando congregati estis, inquit: si quilibet vestrum inspirationem sentit, ut Psalmum canat, doceat, revelationem quamdam manifestet, linguam peregrinam loquatur, aut interpretetur, omnia ad ædificationem Ecclesiarum. Quibus donum linguarum datum, duo, vel ad summum tres in quolibet conventu*

ventu loquantur, unus post alterum, & aliquis explicet. Si nullus adsit interpres, qui donum linguæ habet, taceat in Ecclesia, & Deo loqui contentus. Duo vel tres Prophetæ successive loquantur in una congregacione, & alii judicent, ne se Pseudo-Propheta immisceat. Si quis, sedens ad auscultandum, inspiretur, prior taceat, ut & alter loqui possit; Prophetæ enim Spiritum suum in potestate habent, & quamvis non inspirentur, quandocunque volunt, tamen nec etiam loqui coguntur. Fæminæ in Ecclesia taceant; si autem in quodam instrui cupiant, domi maritos interrogent, omnia in pace, modestia, & ordine fiant.

Sæculum I.
A. C. 54.

Chrys. hic
hom. 36.

Dona supernaturalia tunc suisse frequentissima, evidens est, cum talibus dispositionibus opus fuerit; nec id solum Corinthi, ait enim S. Paulus, se eadem in omnibus Ecclesiis docere. Ita promissio Jesu Christi ad litteram implebatur; Credentes linguas novas locuturos, infirmitates sanaturos, aliaque edituros miracula. Hic etiam dispicitur, quantum jam tunc ordo, & decor in conventu Ecclesiarum commendetur, cum ipsi Prophetæ, aliique donis miraculorum prædicti, disciplinæ subderentur. Si ea sollicite observentur, quæ nobis Apostoli in diversis epistolarum suarum locis designarunt, eadem invenientur, quæ nobis

14. 33.

Marc. 16.17.

Sæculum I.
A. C. 54.

Act. 20. 7.

Hebr. 10. 24.

Col. 4. 16.

1. Cor. 11.

21.

Hebr. 13. 10.

1. Cor. 11.

18.

1. Cor. 15.

nobis postmodum de his Conventibus, clarius explicata sunt. Die Dominica in cuiusdam privatæ domus cœnaculum conveniebant; nec abesse licebat. Ibi S. Scripturæ non tantum veteris Testamenti, sed etiam Apostolorum epistola legebantur.

Apostoli, aut Doctores per manum impositionem ordinati, id est, Episcopi, & Presbyteri populum instruebant, & exhortabant, sæpe etiam ex inspiracione extraordinaria Prophetæ id faciebant Psalmi David, vel alia antiqua cantica canebantur, aut ea, quæ Spiritus Dei noviter dictabat. Ibi erat mensa Domini, altare Christianis proprium. Ibi S. Eucharistia consecrabatur, & Fidelibus distribuebatur, & commune convivium ex cibis ordinariis, quod Agape dicebatur, conventum claudebat.

His circa disciplinam statutis S. Paulus ad Resurrectionis articulum procedit; & Prædicationis suæ ædificium in JESU Christi Resurrectione fundari demonstrat. *Docui, inquit; quod JESUS Christus mortuus sit, & resurrexerit secundum Scripturas; quod Petro apparuerit, deinde undecim Apostolis, tum plusquam quingentis fratribus, quorum aliqui vivunt, alii mortui sunt; tum Iacobo, tum omnibus Apostolis, denique etiam mibi, omnium minimo, & abortivo.* Si Resurre-

ctio

Etio mortuorum esset impossibilis, ait; Sæculum I.
tunc etiam JESum Christum non resurre- A. C. 54.

xisse, seque cum aliis Apostolis falsum te-
stem fore, vanam prædicationem, vanam
fidem. *Si enim, pergit: tantum propter*
banc vitam in JESum Christum sperare- S. Paulus ad
mus, omnium hominum essemus miserrimi; Corinthios
quare enim nos omni hora periculis, &
morti exponeremus? præstaret dicere cum
impiis: bibamus, & comedamus hodie, cras
enim moriemur. Quid vero illis prodes-
set, qui se pro mortuis baptizant? Qua-
liscunque hic baptismus, vel balneum fu-
erit, in aliqua pia cæremonia constitisse
apparet, quæ si pro mortuis applicaretur,
iisdem utilis esse credebatur.

Tandem S. Paulus collectas, ubique
pro Fidelibus Judææ fieri solitas, commen-
dat. Hæ collectæ illis successisse viden-
tur, quas Judæi pro oblationibus a Lege Cicer. pro
præscriptis facere consueverant, eas auro Flacc. n. 28.
redimentes, quod singulis annis ex omni-
bus Provinciis Jerosolymam mittebatur. 1. Cor. 16.
Easdem Corinthiis tradit regulas in hac
materia, quas Ecclesiæ Galatiæ dederat;
quilibet, inquit: *Die Dominica domi suæ*
seponat, quod libuerit, & non expectent col-
lectas exigere, donec venero. Quando præ-
sens ero, illos, quibus testimonium dederi-
tis, mittam, ut vestram charitatem Jero-
solymam ferant; si tanti sit, ut ipse eam,
ibunt mecum. Tum Timotheum ut fidelem

Hist. Eccles. Tom. I.

I

Mini-

16. 10.

Sæculum I.
A. C. 54.

Ministrum commendat, & dicit, Apollinem, ne iret, negotiis prohibitum. Etiam familiam Stephanae, Fortunati, & Achaici, qui cum ipso Ephesi erant, commendat, & finem facit his verbis: *Ecclesiæ Asiæ vos salutant; sicut etiam Aquila, & Priscilla cum sua Ecclesia domestica. Apud eos habito. Omnes fratres vos salutant. Salutate invicem osculo sancto. Hæc salutatio mea manu scripta est. Si quis non amat Dominum nostrum Iesum Christum, anathema sit.* MARAN ATHA, hæc duo ultimo verba Syriace significant: Dominus noster venit, & extremi Judicii comminationem continent. Talis est S. Pauli ad Corinthios prima Epistola.

§. XLVIII.

Tumultus Ephesi.

Act. 19. 23. *Cum esset adhuc Ephesi, antequam juxta propositum in Macedoniam iter Paus. l. 7. ingrederetur, magnus tumultus occasio-
p. 405. ne Evangelii oritur. Diana templum Strabo l. 14. Ephesi inter septem Mundi miracula ac-
p. 640. censebatur, totius Asiæ opibus quadrin-
Plin. l. XVI. gentis annis exstructum; quadringentos
cap. 40. viginti quinque pedes longum, latum ve-
XXXVI. c. 14. rō ducentos viginti, centum viginti se-
ptem columnis, quarum altitudo pedes
sexaginta æquabat, suffultum; quælibet
ex his columnis diversum Regiæ munifi-
centiæ*

centiæ erat donum, opere sculptorio exornatum. Tignaria erant cedrina, portæ cypressinæ; quæ ligna ideo delecta, quod longiorem cœteris incorrupta ætatem ferrent. Dianæ effigies erat peregrina; quidam ex Ebeno, alii ex vite esse credebant; eademque semper conservata asserebatur, quamvis templum septies ex ruinis fuisse excitatum. Omnes templi ornatus, & opulentiam descripturo, volumen non sufficiat. Fama, & curiositas ex remotissimis Regionibus hospites advehebat, quos redeuntes juvabat, parva ædificiū simulacra domum asportare.

Sæculum I.

A. C. 54.

Talia Demetrius quidam aurifaber ex *Act. 19. 24.* argento conficiebat, magnumque alebat operariorum numerum, quos hic labor largiter sustentabat. His quadam die, aliisque ejusdem artis congregatis, commemorat; Paulum plurimos non solum Ephesi, sed per totam Asiam a Deorum cultu avertere, commercium suæ artis, immo Magnæ Dianæ honorem periclitari. Hic sermo animos incendit, conclamant: Magna Diana Ephesina! sic unitis Religionis, & proprii commodi causis, tota civitas commovetur; concurrunt ad Theatrum, illucque Gajum, & Aristarcum Macedones, S. Pauli comites, raptant. Ipse, ne iret, a suis prohibitus; quidam Asiarum, propter amicitiam, qua conjuncti erant, miserunt ad Paulum rogantes,

Sæculum I.
A. C. 54.

ne in Theatro compareret. Asiarchæ erant ex hujus Provinciae præcipuis, quibus inspectio in Religionis Paganorum cærenias, & negotia publica commissa erat. Theatra, quamvis primario exhibendis tragicis, & comicis essent destinata, tamen etiam ibi de republica consulturi conveniebant, sæpiusque in Græcis ejusmodi civitatibus Asiarum factum, ut opifices, & plebeji tumultuari concursui ansadarent, in quo nihilo minus quædam omnium civium nomine decernebantur. Hujusmodi fuit hic conventus Ephesi, in quo tanta regnabat confusio, ut plerique, quid suo clamore vellent, vel quare omnino accurrissent, nescirent.

Tum Judæi, quemdam, nomine Alexandrum, manibus protrudentes, per confertum populi cuneum viam tandem aperuerunt, ut videri, & audiri posset; is manus silentium petebat, dicturus ad populum; credibile est, voluisse gentem suam purgare, & Christianos invidia onerare. Hunc Alexandrum ærarium fuisse dicunt, de quo S. Paulus queritur. Cum vero Gentiles in eum intuiti Judæum agnoverunt, uno ore exclamant: *Magna Diana Ephesina!* ad duas horas tenuit clamor. Tandem urbis Notarius, populo utcunque delinito, profatus; *cives!* inquit: *quis est, qui ignoret ab hac civitate Magnam Dianam Jovis filiam coli? viri isti, quos*

quos adduxistis, nec sacrilegii, nec blasphemiae in vestram Deam rei sunt; Si Demetrio, & sociis ejus negotium est adversus quemquam, sunt Proconsules, sunt Tribunalia, ibi sibi consulant. Si quid aliud postulatis, bac de re in conventu legitimo melius agetur; quod autem hunc praesentem conventum spectat, timendum, ne seditionis accusemur. Hoc sermone dimisit populum, Domino ita animorum fervorem moderante, ne Evangelii dilata-
tio impediretur. Turbis sic compositis S. Paulus, convocatos Discipulos exhortatus, valedixit, & iter in Macedoniam aggressus est.

Sæculum I.

A. C. 54.

§. XLIX.

Apollonius Thyanæus Ephesi.

S. Paulo eradicandæ Idololatriæ in Asia, & Græcia cum successu adlaborante, Apollonius Thyanæus eidem sustentandæ omnes vires impendebat; qui circa id temporis, & initium regni Neronis Ephesum venit. Ex longa ad Indos peregrinatione redux, nullo honore ab Antiochenis exceptus est, Græcorum scientias nihili facientibus; inde in Cyprum per-
rexit, & in Joniam, Ephesi autem ali-
quantum hæsit. Magnam populi multi-
tudinem ad se trahebat, Mechanici etiam misso labore eum sequebantur; isti ejus

*Phil. vita**Apoll. lib. 3.**in fin.**Lib. IV. c. 1.*

Sæculum I.
A. C. 54.

Lib. IV. c. I.

scientiam, alii vultus speciem, alii vestimenta, alii vitæ rationem demirati. Celeberrima oracula ejus laudes decabant. Civitates legationes adornabant, ut cum eo amicitiam inirent, & de erigendis altaribus, aut statuis, immo etiam de vita bene instituenda, consilia peterent. Rescribendo, vel se venturum promittendo, omnia ordinabat. Ephesi publice dicebat ad populum, & hortabatur, ut soli Philosophiæ, & vitæ seriem mentem adjicerent; Ephesiorum enim mores erant muliebriter molles; saltus scenici, Musica, tybiæ, inertia, vanitas civitatis incolas enervabant.

Cum aliquando de bonorum communione loqueretur, & persuadere cuperet, ut alter alteri victum præberet, forte in sylvula colloquentibus proxima aviculæ ramis arborum insidebant; ad volat alia, quasi suo clamore sodalibus aliquid novi annuntians, mox cum ea eodem clamore simul omnes avolare. Tunc Apollonius gradum fistit, & ad populum: *Puer, ferens frumentum, cespitavit, & granorum copiam in illa platea dispergit; vidit hoc avicula, & sodalibus bona fortunæ index fuit.* Statim ex auditoribus aliqui in locum signatum currunt, visuri, an ita se haberet; & paulo post redeuntes, clamore stuporem testabantur. Apollonius interim pergebat populum ad bono-

bonorum communicationem adducto a-Sæculum I.
vium exemplo commonere, (*) sed facile A. C. 54.
judicare est, quod transeundo dispersa
grana advertens, cœtera commentus sit.

Ad alias postmodum Joniæ urbes in-
visit. Cum Smirnæ cives scientiarum
artiumque studiosos invenisset, animum
addidit, monens; ut pluris seipso, quam *Paus. 1.7.*
suam civitatem facerent. Smirna & suo *p. 404.*
in littore maris situ, ædificiorum amœni-
tate, porticum magnificantia, pictura-
rum præstantia, & auri opulentia, si quæ
sub sole alia, speciosissima celebrabatur.
Natales debebat Alexandro Magno, erat-
que tanto auctore digna. Ex hac urbe
Ephesii subito malo pressi Apollonium ad
se revocant, ut a peste liberaret. Ephe-
sum adveniens in concilium vocatis, in-
quit: *Animo estote, bodie faciam, ut*
cesset lues. Tum ad Theatrum ducit,
ubi stabat Herculis Liberatoris templum;
ibi cum in pauperem senacionem oculos
conjecisset, qui centonibus tectus, &
manticam gestans, stipem rogabat; *per-*
cutite, clamat, percutite Deorum hostem,
lapidibus, quot quot potestis, mactate. Vix
induci poterant Ephesii, ut id facerent;
namque misericordia tenebantur, flebili
gestu vitam deprecantis, sed Apollonius

I 4

urge-

(*) Hinc sermonis animalium peritus credi-
tus est.

Sæculum I.
A. C. 54.

Apollonius
Thyanæus.

c. 4. 5.

c. 6.

urgere non cessavit, usque dum super contusum, & contritum non modicus lapidum cūmulus excrevisset. Post modicum intervallum jussit, ut lapides tollerent, & viderent, quale animal neci dederint; dimotis lapidibus nihil hominis, sed non exiguae magnitudinis canem invenerunt. Nemo dubitavit, senecionem phantasma fuisse, sub quo ipse cacadæmon latitasset. In eodem loco erecta est Herculi statua. Ita Apollonius Ephesios a peste liberavit. Credet, cui libuerit, Dæmonem, ut Prophetæ suo faveret, phantasma hominum oculis objecisse; interim satis verosimile est, nihil rei præter industriam, & audaciam subfuisse; potuisse scilicet fraudis conscos humano cadaveri canem mortuum supponere, nec ulterius fuisse inquisitum; quid enim facilius, quam plebeculæ, præjudiciis occupatæ, illudere;

Smirna in Græciam profectus Apollonius Ilii substitut, ibique Achillem sibi apparuisse & multa Iliidis arcana revealasse jactabat. Inde migravit Athenas, ubi eum Hierophanta initiare noluit, sed a sacris Eleusiniis, tanquam magum, hominemque, Dæmonum commercio pollutum, arcuit; ideo autem Apollonio nihil de nativa audacia decessit; sed videns Athenienses valde superstitiones, Deos, Religionem, & cæmonias docere cœpit;

pit; quomodo in quolibet templo, & cuilibet Deorum sacrificandum; qua diei, vel noctis hora preces, libamina, sacrificia offerenda; de statuarum arcanis, & diverso earum situ scientiam ostentabat. De Libationibus præcepta quædam maximi, si Diis placet, momenti tradebat; ex poculis, quibus siebant, non bibendum, sed illa Diis purissima conservanda; tales scyphos debere esse ansatos & per illam partem libamen fundendum, quia hæc pars labiis bibentis tangi non soleret. Cum hæc diceret, quidam juvenis excussa voce procaciter in risum solutus est; eum Apollonius a Dæmone obsessum affirmat, & reipsa statim signa insidentis maligni hospitis apparuerunt non. nulla. Tum Apollonius spiritui præcipere, ut exiret, & in signum egressus non procul stantem statuam everteret, quod factum est ita, juvenique mens reddita, qui habitu Philosophorum assumpto, eandem cum Apollonio vivendi rationem amplexus est. Si Apollonio cum Dæmonibus necessitudo intercessit, sicut a Paganis incusabatur, credi potest, inter se collusisse, ut ejus nutu intrarent in hominem, vel exirent, siveque sectatorum fidem ei conciliarent, & miracula Christianorum, qui eos quotidie ejiciebant, imitando obscurare viderentur.

Sæculum I.
A. C. 54.

Sæculum I.
A. C. 54.

Modum, quo Athenienses Bacchi sacra celebrabant, reprehendit; quod negligitis spectaculis ad regulas exactis, in tota civitate more fœminarum larvatis, isti horarum, alii Nymphaeum, alii Bacchum habitu saltarent, Orphei Poemata exhibentes. Ad Majorum suorum fortitudinem, & virtutem respicerent. Etiam gladiatorum spectacula damnavit. Omnia Græciæ Templa, quæ oraculorum fama commendabat, vidit, & loca, ubi certamina Diis sacra institui solebant. Cum esset Corinthi, fiet, inquit: ut Isthmus iste manibus hominum perfodiatur, immo non fiet; quod vaticinium fuisse crediderunt de molitione Neronis, cuius jussu opus incepsum est, sed non perfectum. Quis vero non videt, fieri non posse, ut Prophetia, sibimetipsi contradictoria, eventu careat? denique Apollonius per agrata tota Græcia Romam se contulit.

Suet. N. 2.
c. 19.

§. L.
S. Paulus in Macedonia. Secunda ad Corinthios.

2. Cor. 2. 12. Interea S. Paulus relicta Epheso in Macedonia pergebat. Cum venisset Troaden, aperta erat Evangelio via, sed quiescere non potuit, quod ibi Titum Discipulum non invenisset. Transmissio Helleponsi freto, attigit Macedoniam, &

Act. 20. 2.

& peragrabat eam, ubique sermonibus
fratres confirmans. Tunc redux Titus, Sæculum I.
A. C. 54.
bona nova Corintho afferrens, eum ma-
gno solatio affecit; narrans; quantum 2. Cor. 7. 6.
præcedens ejus epistola Corinthiorum a- 2. Cor. 9. 2.
nimos permovisset, quanto ejus videndi
desiderio tenerentur, eorum denique la-
crymas, & obedientiæ fervorem. Ad-
didit; Achaicos elapso jam anno suam
collectæ ratam pro Fidelibus Judææ pa-
ratam habuisse; quo exemplo usus est A-
postolus, ut Macedones excitaret, aliun-
de quidem ad contributionem pro sua
paupertate copiosam dispositos.

Cum itaque S. Paulus sciret epistolam
suam Corinthiis profuisse, addidit secun-
dam, suo, & Titi nomine ad Corinthio- 2. Cor. 1. 1.
rum Ecclesiam, & totius Achaiæ Fideles Ibid. 1. 8.
directam. Primo ponit; se in Asia per-
secutiones maximas supra vires suas su-
stинuisse, ita ut mortis desiderium subiis-
set; quæ verba graviorem quamdam tri-
bulationem indicare videntur, quam De-
metrii seditionem. Addit; quamvis ad Ibid. 15.
eos veniendi propositum mutasset, id non
ex levitate, aut humano consilio factum,
sed ut iis parceret, neque ipse cum sum-
mo dolore illos severius punire cogere-
tur, qui suos errores nondum correxe-
rant, & videre innocentes propter ince-
stuosi crimen extreme afflictos; ideo
reum Ecclesiæ Corinthiorum correptione,

Sæculum I. ne, & dolore, quem tota Fidelium Cor.
 A. C. 54. gregatio ob commissum crimen testan-
esbet, satis punitum judicans, rogat, u-
2. Cor. 11. 6. ignoscerent, & in pace reciperen-
8. tiam, tanquam eorum obedi-
7. tiæ argumentum exspectat; redditque
rationem, Ne, inquit: *delinquens tristi-*
tiæ excessu obruatur, nosque Diaboli frau-
dibus pateamus, si miser in desperatio-
nem agatur. Hoc exemplum securi Ecclesiarum Pastores, saepius peccatores in-
 indulgenter habuerunt propter causas gra-
 ves, aut contritionis fervorem.

Multum deinde S. Paulus in hac epi-
 stola Ministerium suum laudat, & quan-
 tum sua sinceritas Pseudo-Apostolorum
 fraudulentia præstet, ostendit; hi enim
 bonitate, & pietate Fidelium abusi, eos
 dure, insolenter, & cum imperio quasi
 servos habebant, substantiam devorabant,
 & tributa gravia exigebant, quæ omnia
 13. 13. Christiani tanquam a veris JESU Christi
 11. 20. Ministris patientissime tolerabant. Israe-
 11. 22. litas se jactabant de genere Abraham;
 nam inter hos falsos Doctores Judæi erant
 Tit. 1. 10. omnium longe pessimi; labores suos, &
 2. Cor. 10. quæ pro Evangelio passi essent, maximi-
 12. 13. faciebant, seque cum aliorum depressio-
 10. 1. 10. ne extollebant. Præsertim S. Paulus con-
 temptui erat, ut qui rustice loqueretur;
 & ajebant: *Eius quidem epistolis vis in-*
est, qua vos terrere cupit, ejus vero præ-
sentia,

sentia, & sermo nil nisi humile & con- Sæculum I.
 temptibile spirat. Sic Auditoribus suis A. C. 54.
 persuadere volebant, Paulum humano
 tantum, sed neutiquam divino Spiritu
 duci. Coactus ergo seipsum laudare,
 principio Corinthiis suæ intentionis pu- 2. 15.
 ritatem in mentem reducit, cujuscunque
 conscientiam in testem vocans, quam re-
 do corde egerit, & quantos fructus suæ
 prædicationes tulerint. Sui Ministerii
 excellentiam per præstantiam novi fœ-
 deris, in cordibus hominum per Spiritum
 S. descripti, demonstrat, supra antiquam
 Legem scriptam in tabulis lapideis. Mi-
 nisterium Moysis vocat Ministerium con-
 demnationis, & mortis, quia Lex sine gra-
 tia homines magis damnabiles faciebat.
 Apostolos ait esse Dei Legatos, qui Mun-
 dum per JESUM Christum cum Deo re-
 concilient. Quæcunque autem de se
 magnificentius dicit, statim corrigit, om-
 nia in Deum referens. Inter fragilita-
 tem humanam, quæ in eo, & aliis Apo-
 stolis est, & virtutem divinam, quæ in
 eis elucefecit, continuas Antitheses ponit, 4. 10. 11. 12.
 ita ut eorum passiones JESU Christi mor- 11. 1. 34.
 tem, operationes vero supernaturales, &
 effectus in Fidelium mente producti, e-
 jus vitam gloriosam, & cælestem adum-
 brent.

3. 4.

3. 7. 9.

v. 18.

4. 7.

Maxime in passionibus suis gloriatur; S. Paulus ad
 quamvis ipse hos sermones imprudentiæ, Corinth. II.
 & 11. 1. 16.

Sæculum I. & extravagantiæ arguat, nec nisi compulsus memoret; ait; Apostolos omnissufferre, ne cui molesti sint, & ne culpandi
 A. C. 54. Ministerii dent occasionem; in bonis, & malis, & in omni statu æquo animo esse; transiens deinde ad privatas suas tribulationes, ait; se fuisse sæpe in carceribus, sæpe vapulasse, sæpe in mortis periculo.

6. 3. 4. *Deut. 30. 3.* A Judæis quinques quadragenas, una minus, accepisse plagas; erat hic confusus plagarum numerus, cum Lex plus quam quadraginta verberibus reum percutere vetaret, ne forte excederent, triginta novem infligebant; delinquens autem a cingulo ad humeros flagellis quadruplici loro consutis cædebatur. Subjungit; se ter virgis cæsum, nempe a Magistratum Romanorum lictoribus, qui cum cædendus esset reus, bacilos ex fascibus solvabant. Hoc Paulo contigit Philippis. Pergit, se semel fuisse lapidatum, nempe *Att. 14. 18.* Lystris ab iisdem, qui eum voluerant adorare. Tum se ter fuisse naufragium passum, & una die, & nocte in profundo maris fuisse; cum natando vitam servaret, putandum. Tum in genere diversa enumerat pericula, quæ incurrit, in fluminibus, in civitatibus, in solitudine, a latronibus, a Gentilibus, a falsis fratribus. Adjungit labores, defatigations, vigilias, famem, sitim, jejunia voluntaria, frigus, nuditatem, & super omnia tanquam

Talm.
Maccoth.
6. 3. n. 10. 13.

Att. 16. 22.

Att. 14. 18.

Chrys. hic hom. 25.

quam laborum omnium maximum, con- Sæculum I.
tinuam in omnibus regendis Ecclesiis sol- A. C. 54.
licitudinem.

Tandem ad revelationes digreditur, *1. Cor. 12.*
& particulariter ad illam, quæ sibi ante
quatuordecim annos facta; & postquam
tot excusationes præmisisset, non ausus
est tamen se nominare, sed quasi de ter-
tia persona loquitur; statimque ut se hu-
miliet, ad proprias iterum infirmitates
descendit, dum dicit: *Ne magnitudo re-
velationum me extollat, datus est mihi sti-
mulus carnis meæ, Angelus Satanae, qui
me colaphizet*; quibus vult indicare, aut *Tert. de pu-
persecutores suos, aut vehementem su-
perbiæ, vel alterius vitii tentationem.* *hom. 26.*
Caro enim significat hominem carnalem,
& universim omnes concupiscentiæ effe-
ctus. Adjicit: *Ter Dominum rogavi, ut
me liberaret; sed dixit mihi: Sufficit
tibi gratia mea; mea enim potentia ma-
gis in creaturæ infirmitate clarescit.* Sic
S. Paulus laudes proprias scribere com-
pulsus est, ut Corinthios contra Pseudo-
Apostolorum fraudes præmuniret.

Unum excusat, quod gratis eos in-
struxerit; quod non ironice accipien-
dum; tunc enim Fideles, tanta charita-
te, & gratitudine erant erga Doctores
suos, ut si nihil pro mercede vellent ac-
cipere, non parum affligerentur, idipsum
offensam reputantes, vel certe contem-
ptus,

11.7.

12. 13.

Sæculum I.
A. C. 54.

11. 12.

12. 14.

12. 19.

13. 1.

13. 7. 10.

ptus, aut indignationis signum. Seriogitur S. Paulus se purgat, & ostendit, ex defectu amoris non factum, sed ne de occasionem gloriandi quibusdam Pseudo-Apostolis, qui, ut oculis hominum placebant, nihil accipiebant. Tum subdit: *Nec enim vestra, sed vos ipsis quæro.* Post has excusationes, & sui commendationem monet, hujus sermonis unicum finem esse eorum ædificationem; ut emendarent, quæ in epistola priore exprobaverat; disputationes, invidiam, zelum indiscretum, divisiones, detractiones, murmurations, elationes, seditionem vitarent; si qui prius peccata carnis commisissent, pœnitentiam agerent; nam subjungit: *Veniam ad vos tertia vice.* Non appareat, quando secunda vice ibi fuerit, nisi forte in prima peregrinatione Corintho in vicinam quamdam urbem diverterit, & redierit. Pergit deinde, se præsentem testes auditurum, in forma judicaturum, nec ultra indulgenter acturum; sed statim Deum rogat, ne illis malum cogatur inferre, nec durius potestate uti, sibi ad ædificationem, non autem destructionem tradita. Sic ingeniosa S. Pauli charitas in secunda ad Corinthios, lenitatem severitati, humilitatem constantiæ virili commiscet.

§. LI.

§. LI.

*Epistola ad Romanos.*Sæculum I.
A. C. 54.

Cum Macedoniam perambulasset, de- *Att. 20. 3.*
 latus in Græciam mansit tribus men-
 sibus. Venit etiam Corinthum, sicut *Rom. 15. 25.*
 promiserat, tertia vice. Ibi, omnibus ad *Orig. præf.*
 iter Jerosolymam instituendum composi- *in Rom.*
 tis, scripsit ad Romanos, nempe potissi- *Theod. in*
 mum ad Gentiles conversos, quorum jam *Rom. 1.*
 non exiguus erat numerus, sive a S. Pe- *Hier. præf.*
 tro, sive ab aliis Evangelium fuissent do- *l. 2. in Gal.*
Rom. 1. 8.
 ëti. Ubique Christianorum fides inno-
 tescebat, omnium ore eorum scientia,
 charitas, obedientia commendabantur.
 Erant in Ecclesia Romana multi Judæi,
 præter eos qui in perfidia remanerant,
 & inter conversos a Judaismo, & Græ- *15. 14.*
 cos seu Gentiles creberrimæ ferrebat
 disputationes. Judæis neutiquam proba-
 batur, quod illi ad gratiam fidei admit-
 terentur, ad circumcisionem, & Legem *Aug. expos.*
incho. init.
 non obstricti; quia omnes ex nationibus
 immundos reputabant; se vero esse po-
 pulum electum, cui Deus dedisset Legem,
 & Christum promisisset. Sibi gratiam
 Evangelii debitam, propter divinas pro-
 missiones, & sua bona opera credebant;
 nec sibi opus esse Redemptore, qui se a
 peccatis liberaret; non enim aliam scie-
 bant Justitiam, quam operum externo-
 rum exercitium, a Lege præscriptorum;

Hist. Eccles. Tom. I.

K sine

Sæculum I.
A. C. 54.

sine peccato se esse putabant, si Legem adimplessent, eamque propriis viribus posse adimplere. Itaque tam pœnitentiæ, quam spei, & confidentiæ in Redemptorem necessitatem ignorabant. Sic quidem hi Judæi secundum carnem iudicabant.

Græci autem, qui ex Gentibus erant, Philosophia gloriabantur, qua facem præferente pleraque morum præcepta cognovissent, & observassent sine revelationis, & Legis adjumento; hinc spernabant Judæos, qui post tot acceptas a Deo gratias, toties rebelles existitissent, tandem Christum rejecissent, & crucifixissent. In hac epistola S. Paulus omnem operam impendit, ut & hos, & illos

Rom. I. 18. humiliet. Primo Græcos increpat, seu a Paganismo conversos, Eruditiores, & Philosophos; ostenditque; scientiam eis nulli emolumento, sed damno fuisse, cum ideo coram Deo fuissent multo nocentes.

Tales enim, inquit: veritatem Dei injuste occultarunt; cum Deum ex mirabilibus ejus operibus agnovissent, eum non glorificaverunt; nec, quod sciebant, populis communicarunt; Tum Socratis exemplum adducit, cuius profundissima de Deo scientia erat; cum vero accusatur, quod Atheniensium Deos non adoraret; verum Deum negavit; & ejus Discipulis curæ fuit, ut eum ab hac accusa-

Plato. Apol.
Socr. Xe-
noph. lib. I.
mem. init.

tione

tione defenderent. Hujus Mundi sapien- Sæculum I.
tes, pergit S. Paulus: pro scientiis sibi A. C. 54.
concessis *Deo gloriam non dederunt; in*
suis sibi cogitationibus, quasi eas a se Rom. I. 21.
ipsis haberent, complacuerunt; ideo in
cæcitatem, & extravagantias, & Ido-
lolatriam delapsi sunt. Hæc maxime
Sapientibus Ægypti convenire videntur,
a quibus pleræque superstitiones ad Græ-
cos translatæ. *In horum criminum vin-*
dictam reliquit eos Dominus cupiditati-
bus eorum, ut infames abominationes
committerent, & ad omne impudicitia
genus corporibus abuterentur. Quæ vi-
tia omnibus Idolorum cultoribus erant
communia, sicut ex Socratis, ejusque Di-
scipulorum sermonibus clare colligitur.
Hæc intellectus perversitas, & cordis Rom. I. 29.
pravitas omnium vitiorum origo fuit,
quæ Apostolus hic enumerat; nihil aliud
referens, quam quæ Romæ, & in aula Ne-
ronis, quam Tacitus depingit, erant
vulgatissima. Nihilominus lumen ratio-
nis in Paganis non erat extinctum, si de
judicio in alios ferendo ageretur; tunc 2. I.
enim in aliis ea omnia damnabant, quæ
ipsi opere perpetrabant, præ cæteris Phi-
losophi, qui seipso morum judices con-
stituebant.

A Græcis Apostolus ad Judæos digre-
ditur, & ut modestiam doceret, super-
biæ eorum exprobrat. Quia nimisrum
K 2 Judæo-

I. 14.

2. I.

2. 17.

Sæculum I.
A. C. 54.

Judæorum, & Israelitarum nomine gloriantur, & in Lege confidebant, quam quidem admiratione & laude prosequabantur, opera vero negligebant, & alios, qui Legem non acceperant, vilipendebant. In Deo gloriabantur gloria humana, quam non in Deum, sed in seipso referebant, se populum dilectum, & electum jactantes; Deum autem transgressionem Legis, quam verbis extollebant, blasphemantes. Judæi ergo propter merita nullatenus Gentilibus erant prærendi, nec gratia Evangelii magis digni, cum & Judæi, & Gentiles æquali modo in peccatis essent, omnesque sine exemptione Dei omnipotentia indigerent, ut per gratiam, & per fidem in JESUM Christum justificarentur. Explicat hic S. Paulus, quomodo fides sola sit justificationis principium, & Deus ad opera præcedentia non respiciat; quia alias non gratia esset, sed merces.

Deinde Apostolus vinculum memorat, quo Judæi, & Gentiles in eadem Ecclesia uniuntur, nempe spe vitæ æternæ.

Non solum filii Abrahæ secundum carnem, & qui circumcisi sunt, sicut & ipse, salvabuntur, sed filii promissionis, & eius fidei imitatores. Judæi ergo Gentiles non contemnant, nec Pagani Judæos, quamvis major Nationis pars reproba sit, quia ea Natio radix est, & truncus cui Ecclesia

Ecclesia Gentilium inserta, unica fiat Ecclæsia, unum corpus filiorum Dei. Rigor divinæ Justitiæ erga Judæos, quod gratia abusi sint, Gentiles, in eorum vices vocatos, perterrefaciat. Sæculum I. A. C. 54.

Hic Apostolus prædicit, in fine Sæculorum, postquam omnes ex Nationibus prædestinati, Ecclesiam ingressi fuerint, omnes Judæos convertendos, & hoc grandi miraculo cæterorum omnium Fidelium fidem confirmandam. (*)

Romanis inculcat humilitatem, concordiam, bonum Prophetiae usum, aliorumque donorum spiritualium, quæ Deus quibusdam ad utilitatem Ecclesiæ dabat. 12.

Brevior autem est in hac materia ad *Chrys.* in 1. manus, quam ad *Corinthios*, quia tantus *Cor.hom.29.*

apud illos abusus non erat. Obedientiam erga Potestates sacerdtales commendat, ne aliqui, quæ de Evangelii Libertate dixerat, maligne acciperent; & hanc quidem obedientiam omnibus, & singulis imperat, nec Presbyteris, nec Pro-

K 3 phetis,

(*) Quod hic Fleurius Apostoli verba: *Plenitudo Gentium, reddiderit: omnes ex nationibus prædestinati, suspicatur Anonymus I, ipsum illorum errori favere, qui dicunt, Ecclesiam ex solis prædestinatis constitui; sed cum hujus erroris vestigia nullibi alias in Fleurio deprehendantur, magis æquum est credere, nullo consilio hæc verba posuisse.*

Sæculum I.
A. C. 54.

Carys hic
hom. 23.
Rom. 14.

14. 23.

S. Paulus ad
Romanos.

15. 19.

15. 26.

phetis, nec quibuscumque aliis exceptis. Regulas easdem tradit, quas Corinthiis, ne illos, qui anxiæ essent conscientiæ in comedendis Idolothytis, aut qualicunque alia ratione secundum Legem impuris, non scandalizarent. Tanta quorumdam erat simplicitas, ut securitatis causa non nisi legumina comederent. Vult ergo S. Paulus, ut sapientiores, omnia sibi permissa credant, alios autem non spernant, & scrupulosi manducantes non judicent. Eandem Regulam pro observatione di-
rum, id est, jejuniorum primis mensis die-
bus, aut aliis Judæorum festis tradit; quia hæc opera ex se erant indifferentia,
& omnium æqualiter bona erat intentio. Quidam magis se Deum honorare puta-
bant, si Legem ad litteram observarent;
alii magis honorari credebant, si Evan-
gelii libertate uterentur. Regulæ vero
generales sunt, ne quid unquam contra
charitatem, aut propriæ conscientiæ te-
stimonium operemur.

Post haec ait Apostolus; se verbum
Dei a Jerosolyma in omni ora maritima
usque in Illyricum prædicasse, nec alio-
rum fundamento superstruxisse, sed iis
potissimum annuntiasse fidem, qui nihil
de ea audivissent. Sibi a multo tem-
po re eundi Romam desiderium esse, sed fui-
se huc usque impeditum. *Modo, inquit:*
vado Jerosolymam propter servitium San-
ctorum.

Eorum. *Visum est enim Macedoniæ, & Sæculum I.*
Achajæ, pro pauperibus Fidelibus, qui A. C. 54.
ibi sunt, collectam mittere. Et faciunt,
quod tenentur. Si enim Gentiles de
gratiis Iudeorum spiritualibus partici-
pant, iisdem ipsi auxilia temporalia mi-
nistrare debent. Postquam igitur iis
boc subsidium tradidero, veniam ad vos,
ut Hispaniam transeam. Rogo vos; ju-
vate me vestris precibus, ut ab Infide-
libus Iudeæ liberer, & meum ministe-
rium Sanctis Ierosolymæ sit accepta obla-
tio. Ita S. Paulus eleemosinam, Tribu-
tum, & Sacrificium reputabat, & magis
ipsi curæ erat, ut consolatione pauperum
corda lucraretur, quam ut eorum neces-
sitati succurreret.

Romanis commendat Phœben, Eccle- *Rom. 16.*
siæ Cenchreæ prope Corinthum Diacono-
nissam, quæ Romam proficiscebatur, ro-
gatque ut eam recipient, & in negotiis
auxilium præstent. Rogat, ut salutent
Priscam, aut Priscillam, & maritum ejus
Aquilam, quos consequenter Romam re-
diisse necesse est, qui, inquit: pro salu-
te mea vitæ periculum fecere; salutat
etiam eorum Ecclesiam domesticam; un-
de collendum, in eorum domo Chri-
*stianos convenisse Romæ, sicut Corinthi *Rom. 16.23.**
in domo Caji. Salutat etiam Epene-
tum, IESU Christi in Asia primitias, Ma-
riam, quæ multum Romæ laboraverat,

K 4 Andro-

Sæculum I.
A. C. 54.

Andronicum, & Juniam, quos cognatos
& concaptivos vocat, qui ante se Christiani, & inter Apostolos illustres fuissent;

Euseb. hist. c. 12. plures enim Apostolorum nomine venie-

bant, verosimiliter illi, qui primi in quodam loco Evangelium annuntiaverant. Adjungit Ampliatum, Urbanum, Stachyn, Appellem, & cuique laudem suam tribuit. Salutat etiam familiam Aristobuli, Herodionem cognatum, & Christianos de Narcissi familia; forte ideo notos, quod ex familia famosissimi Narcissi Claudi Imperatoris Liberti fuissent, quem sub initium Regni Neronis Agrippina necari jussit.

Tacit. 13.
Ann. init.

Salutat insuper Apostolus Tryphenam, Tryphosam, & Persiden, has tres fæminas, & earum pro Domino labores dilaudans. Salutat Asyncritum, Phlegonem, Hermam, Patrobam, Hermem, &, qui cum eis erant, fratres. Salutat Philogum, & Julianam, Nereum, & sorores ejus, & Olympiadem, & Fideles omnes, qui cum ipsis erant. Hi sunt Christiani Romani, quibus S. Paulus specialiter se commendat; eosque hujus Ecclesiæ sanctissimos, & illustrissimos fuisse credendum. Græca nomina indicant, plerisque eorum origine Græcos, & ex Oriente fuisse. Inter hos notatu dignissimus est Hermas, cuius fœtum fuisse librum Pastoris veteres credunt. In hujus Episto-

Eus. III.
hist. c. 3.
Hier. de
Script.
Rom. 16. 21.

Epistolæ fine S. Paulus quosdam eorum, Sæculum I.
 qui secum erant, nominat; *Timotheus*, A. C. 54.
 inquit: *laborum meorum consors, vos salutat, & Lucius, & Jason, & Sosipater affines mei*; iste Lucius, S. Lucas Evangelista esse posset, nam tum cum S. Paulo erat. Et Tertius, qui hanc epistolam sua manu descripsit, salutationem suam adiungit. Tunc denique Gaji, qui S. Paulum, & hanc Ecclesiam hospitio recipiebat, id est, Domum suam conventui commodabat, mentio fit, tum Eraſti, qui fuit Corinthi arcarius, & Quarti.

§. LII.

S. Pauli itinera Troadum, Miletum.

S. Paulus tribus mensibus in Græcia con- *Att. 20. 3.*
 sumptis, navem in Syriam trajectu-
 rus consendere parabat, sed detectæ Ju-
 dæorum insidiæ per Macedoniam redire
 coegere. Simul profectionem iniere So-
 pater ex Bœrea Pyrhi filius, Aristarcus, &
 Secundus, ambo Thessalonicenses, Gajus
 Derbensis, Timotheus, Tychicus, Tro-
 phymus ex Asia. Hi breviori itinere
 præmissi, eum Troade exspectarunt. S.
 Paulus Philippis solvit post dies azymo-
 rum, cum S. Luca. Quinta die Troadem
 pervenient, ubi Sopater cum aliis exspe-

K 5 *ctave-*

Sæculum I. Etaverat, manseruntque septem diebus
A. C. 54.

Die Dominica Fidelibus ad fractionem
panis, seu ad celebrationem Eucharistia
ad Casul. c. congregatis, S. Paulus perorabat, ser-
12. n. 28.

mone in medium noctem protracto; in
aliquo triclinio tertiae contignationis se-
debant ad multarum lampadum fulgo-
rem, fenestris utpote in Regione calida
apertis. Tum juvenis quidam Eutichus
fenestræ insidens, & profundo sopore vi-
ctus decidit in plateam, & ab accurrenti-
bus inventus est mortuus. Descendit &
Paulus, mortuumque ad vitam revoca-
vit. Tum rursus in domum ascendens
fecit fractionem panis, & manducavit.
Reliquo deinde noctis inter sermones
transacto, profectus est. Inde adverti-
tur; eos S. Eucharistiam jejunos celebra-
se, nec in casu necessitatis tota die Domi-
nica impransos sustinere gravatos fuisse.

Aug. ibid.

Troade discedens S. Paulus, itinere
terrestri Asson venit, ubi cum S. Luca,
& aliis sociis mari advectis, navigio se
credidit; inde Mitylenen in insula Les-
bos, sequenti die in insulam Chium, alte-
ra Samos, & tertia Miletum in terra fir-

Strabo l. 14. ma. Hæc urbs, si Ephesum excipias, nul-
li alteri in Asia concedebat. S. Paulus
Chrysost. hic. consulto Ephesum præteriit, ne a fratri-
hom. 43. in bus detineretur, Jerosolymam enim festi-
nabat, ut ibi esset die Pentecostes, quo
magna populorum multitudo solebat
con-

confuere. Mileto Ephesum mittens, Sæculum I.
A. C. 54. Presbyteros, & vicinarum Ecclesiarum Episcopos convocavit; præsentibus memorat, quantum laborasset, & pro Ecclesiis Asiae sustinuisset, quanta cura instruxisset eos publice, & privatim, sequ exemplum animi a proprio commodo alienissimi eis dedisset, ut manuum labore sustentari discerent. Addidit; eos se non amplius visuros, sed se ubique a Spiritu S. moneri, vincula, & afflictiones se Jerosolymæ manere; postea in genua se demisit, quamvis esset tempus paucus, & oravit cum eis. Ipsi vero deducentes eum ad navem, amplexibus, & osculis satiari non poterant.

Mileto SS. Paulus, & Lucas cum sociis, cum pertransissent insulam Coum, & altera die Rhodum, venerunt Pataram in terra firma Lyciæ. Ibi oblata est eis navis in Phœniciam solutura, in quam se intulerunt. Insulam Cyprum ad lœvam prætervecti, Tyrum appulerant, ut navis ibi exoneraretur. Septem ibi diebus versati sunt cum Christianis, qui in Spiritu Prophetiæ ajebant ad Paulum; ne Jerosolymam iret; ipse vero in proposito persistens discessit; tunc omnes cum uxoribus, & liberis eum extra civitatem deducebant, & oratione flexis genibus in littore peracta, separati sunt.

*Iren. III.**c. 14.**Act. 20. 36.**Act. 21.*

Reli-

Sæculum I.
A.C. 54.

Reliquum viæ S. Paulus, pedibus confecit, primo veniens Ptolemaidem, ubi ad fratres divertit cum S. Luca, & sociis. Altera die venerunt Cæsaream, ibi a S. Philippo ex septem Diaconis uno, & qui erat Evangelista, id est, cui Evangelium annuntiare incumbebat, hospitio excepti, aliquot ibi dies manserunt. Erant Philippo quatuor filiæ, Virgines, & Prophetissæ. Interim ex Judæa Propheta Agab illuc adveniens, arrepto S. Pauli cingulo sibi pedes manusque ligavit, ex impulsu S. Spiritus dicens: *Sic Judæi Jerosolymæ illum ligabunt, cuius est hoc cingulum, & in manus Gentium tradent.* S. Lucas igitur, & alii Discipuli obstabant S. Paulo, ne iret Jerosolymam, sed persuadere non potuerunt. Ergo in viam se dedunt, quibus Discipuli quidam Cæsarienses juncti sunt, adducentes secum

Chrys. hom. illum, cuius hospitio Jerosolymæ uterentur. Erat is veteranus Discipulus ex septuaginta duorum numero nomine Mnasnon Cyprius. Jerosolymam ingressi sunt ante festum Pentecostes, quod ibi celebrare S. Paulo propositum fuerat.

§. LIII.

S. Paulus Jerosolymæ.

Secunda post adventum die S. Jacobum Civitatis Episcopum domi suæ salutant,

tant, ubi omnes Presbyteri congregati. Sæculum I.
A. C. 54.
His S. Paulus omnia per partes narrat, quæ Deus, suo Ministerio usus, fecisset Gentibus. Omnes in divinas laudes effusi; Paulo autem dixerunt: *vides, frater! quot Judæorum millia fidem suscep- perint, omnes isti sunt zelatores antiquæ Legis; & de te audierunt, quod Judæis inter Gentiles viventibus suadeas, Legem totam derelinquere, & filios suos non circumcidere.* Sciunt etiam te advenisse; sequere ergo consilium nostrum: sunt hic quatuor viri qui votum Nazaræorum compleverunt, præpara te, ut cum eis sacrifices, & omnes sciant falsa esse, quæ audierunt, teque Legem sicut alios observare. Quod autem Gentiles conversos attinet, nihil ultra eis imponimus, quam ut Idolatria, immolatis, suffocatis, sanguine, & fornicatione abstineant. Placuit S. Paulo consilium; purificatus est, altera die cum Nazaræis Templum adit, satis factum esse voto, declarat, & Sacrificiis, pro quolibet eorum oblatis, assistit.

Purificationis Nazaræorum cæremo- Num. 6. 9.
Att. 21. 27.
niæ septem diebus tenebant; jamque proxime finis aderat, cum Judæi ex Asia viso in Templo S. Paulo manus injiciunt, omnem populum excitant, ad auxilium vociferantes; hunc esse illum virum, qui ubique contra populum, Legem, & Templum prædicasset, etiam prophanasset il-
lud

Sæculum I.
A. C. 54.

lud, Gentiles inducens; Trophimus enim Ephesum cum S. Paulo Jerosolymam viderant; inde eundem in Templum introductum credebant. Magnus fit concursus populi. S. Paulo vi extracto, portæ Templi clauduntur. Cohortis Romanæ tribunus, cui tunc custodia Templi commissa, monitus, per totam civitatem tumultum serpere, cum militibus, & centurionibus accurrit, cujus præsentiam veriti Judæi, verberare Paulum desierunt, quem haud dubie occisuri erant.

Tribunus quidem eum primo conspectu duabus ligari catenis jubet; quid ageretur, nescius, tanta erat tumultus,

*Jos. XV. & clamoris confusio; tum S. Paulus in
Ant. 14. pag. 544. & VI. Bell. c. 15. p. 919.* arcem Antoniam custodiendus ducitur, Romani Præsidii militare hospitium. Hæc arx Templum contingebat in angulo a septentrione ad occasum, quo multis gradibus ascendebatur; Asmonæis Principibus originem debebat, fueratque Baris dicta, sed cum Herodes eam a ruina reparasset, Marci Antonii honoribus nomen mutaverat. Interior magnificientia Palatium, habitandi commoditas civitatem referebat; exterius quatuor turribus lateralibus muniebatur, & obsitum præaltum sibi Templum obnoxium, sicut Templum civitatem habebat. Cum illuc ascenderent, & S. Paulus præ turbam progredi non posset, a militibus portabatur.

batur. Tum Tribunum rogat, an loqui sibi liceret; Tribunus econtra an Græce loqueretur? hujus enim linguae usus erat, qua Romani cum Orientalibus communicabant; & iterum: *nunquid tu es ille Ægyptius, qui bisce diebus excitato tumultu quatuor Sicariorum millia in deserta duxisti?*

Sæculum I.
A. C. 54.

§. LIV.

Seditiones Judæorum. Sicarii.

Res autem ita se habebat; paulo ante quidam Impostor Ægypto Jerosolymam ^{Jos. XX. ant. c. 6. 11.} venerat, qui Prophetam mentitus, *Bell. c. 22.* populo persuasit, ut se in montem Oli-^{p. 796.} veti, Leucæ quarta parte ab urbe distan-tem, sequeretur; ad suum nutum urbis mœnia sponte collapsura, ita, ut per rui-nas ingredi possent. Hoc ubi Felix, Ju-dææ tunc Præses, rescivit, peditum, equi-tumque partem arma sumere jubet, ipse primos ordines ducens, populum ab Ægyptio seductum persequitur; qua-dringenti occisi, ducenti projectis armis capti sunt. Ægyptius in prælii tumultu fuga elapsus, ultra non comparuit. Sed eadem tempestate quasi ex condicto plu-res insurrexere seductores, qui plebis credulitati illudentes, videndorum gran-dium miraculorum spe in deserta trahe-bant. Horum multos Felix fugavit. Ma-jori

Sæculum I.
A. C. 54.

jori severitate in latrones plurimos animadvertisit; hos inter fuit Eleazar Dina filius, quem quidem datæ fidei violacione, nam impunitatem promiserat, ad ditionem pellexit; cum autem in potestate fuit, ferro onustum cum pluribus aliis Romam misit. Alios non exiguo numero in Judæa cruce fregit.

Idem Felix, futurorum inscius, Saceriis viam in urbem patefecit. Jonathas tunc Summo Pontificatu potitus, Felicem Imperatori commendaverat, quem procurandæ Judææ aptissimum mitteret, hinc si quid fuisset erratum a Præside, Pontifex liberius eundem monere audebat, non dubius, quidquid peccaret Felix, sibi ut pote fautori ejusdem imputari. Hæc libertas impatientiam primo, deinde impotabile odium Felicis in Jonatham creavit; ergo quemdam nomine Dorem Jerosolymitam, qui amicorum Jonathæ fidissimus videri poterat, pecunia corrumpit, ut eum parricidio tolleret. Hic ad hoc consilium sicarios, quibus tunc Judæa abundabat, adhibet, veniunt illi Jerosolymam quasi Religionis causa, & quia arma sub vestibus latebant, facile lateri Pontificis admoti, eum ferro confodunt. Tanto scelere impune perpetrato, crevit audacia, ita ut omnia festa latrones illi, populo occulte permixti, cædibus funerstant; peracto facinore nemo magis irasci,

irasci, indignarique videbatur, quam illi Sæculum I.
ipsi, qui ausi fuerant, ut securius late- A. C. 54.
rent. Actum erat de securitate publica,
quam nec ipsius Templi reverentia præ-
stabat. Alios privatæ vindictæ cupiditi-
tas, alios rabida pecuniæ fames in scelus
impellebat. Omnibus ejusdem generis
arma, brevis pugio, & inflexus, ut Per- *Jos. XX.*
sarum acinaces sunt; talis pugio a Ro- *ant. c. 7.*
manis sica dicebatur; hinc Sicariorum
nomen retinuerunt. Hi Prædones in to-
ta Judæa ad rebellionem commovebant
populum, eorumque domos, qui in quie-
te, & obedientia vivere cuperent, di-
ripiabant. Nec tantum in agris, sed &
Jerosolymæ seditiones erant quotidianæ.

Cum Rex Agrippa Summum Sacerdoti- *Jos. XX.*
um in Ismaelem Phabei filium contulisset; *ant. c. 6.*
hæc res magnæ discordiæ inter Pontifices,
& minorum gentium Sacrificatores causa
fuit; his civitatis Principes favebant;
per plateas incedebant stipati viris ad in-
solentiam, & seditionem comparatis,
convitiis, & lapidibus se se insectabantur,
ac si nulli essent in urbe Magistratus.
Eousque processit exacerbatio, ut Ponti-
fices ex suis mitterent in areas, ubi
frumentaria annona asservabatur, qui
Sacerdotum decimas afferrent, unde
factum, ut quidam pauperiores, quibus
ad vitam sustentandam præter decimas
nihil erat, fame perirent. Hæc Jero-
Hift. Eccles. Tom. I. L *lymæ*

Sæculum I. lymæ facies erat, dum in vincula datus
A. C. 54. est Paulus.

§. LV.

S. Paulus Jerosolymæ capti-
vus.

¶ Is ergo, ut diximus, a Tribuno interro-
gatus, num ipse ille Ægyptius esset,
seditio[n]is incusatus, simpliciter, quis
esset, respondit, & facultatem loquendi
ad populum petiit, qua impetrata, stans
in gradibus, quibus in arcem ascen-
debatur, signum manu dedit; illico fa-
ctum est magnum silentium. Tum
Paulus profatus est lingua Judæorum vul-
gari, id est, Syriaca, quo adhuc majorem
captavit attentionem; *Fratres*, inquit:

Act. 21.

Act. 22.

*& Patres mei! audite defensionem meam; sum vir Judæus, Tarsis Ciliciæ natus, in ista civitate enutritus, Gamalielis Disci-
pulus, veritatem Legum Paternarum edo-
ctus, quas aliquando œmulatus sum, sicut
vos omnes bodie. Persecutus sum banc
sectam usque ad mortem, de quo S. Pontifex,
& Senatores mibi testes sunt; tunc nar-
rat iter suum Damascum, visionem in via,
conversionem, Baptismum, redditum suum
Jerosolymam, secundam visionem, in qua
JESus Christus sibi revelaverat, Judæos
eius testimonium non recepturos, & ad
Gentes miserat.*

Huc.

Hucusque Judæi Paulum loquentem Sæculum I.
A. C. 54.
auscultaverant, cum vero nominasset Gentiles, Judæorum nempe horrorem, silentium ultra non tenuere, exclamantes: *Tolle hominem istum, nec enim luce est dignus;* sic vociferantes depositis palliis pulverem spargebant in aerem. Tribunus S. Paulum in arcem duci jubet, & scire cupiens, qua de causa tantum Judæorum furorem in se concitasset, flagellis cædi volebat, ut sic verum exprimeret; jamque vinculis constrictus Paulus, ad Centurionem adstantem; *vobisne civem Romanum flagellare liceat, indemnum?* Id statim Centurio ad Tribunum detulit, qui ipse accedens interrogabat, num civis Romanus esset, cui S. Paulus; sum etenim, & Tribunus: *Charo hoc jus Dio. l. 47.*

Civitatis a me coemptum est, Paulus vero: *p. 309.*
ego a nativitate babeo; eratque hoc jus civitatis Tarsensis privilegium, ut omnes cives censerentur Romani; Titulum etiam gerebat urbis municipalis, qui pluris erat, quam Coloniæ; hæc jura civitas Tarsensis acquisierat bellorum civilium tempore, eo quod Julii Cæsaris primum, deinde Augusti partibus constanter favisset, eousque ut mutato nomine Juliopolis dici voluisset. *Quamprimum* S. Paulus se civem Romanum professus est, discedere Valer. Max.
lib. 4. c. I.
Cic. in Verr.
lictores jussi, timuitque Tribunus vel hoc solo peccasse, quod suo imperio ad exci- *l. 5. n. 54.*

L 2 pienda

Sæculum I. pienda flagra ligatus fuisset; non enim
A. C. 54. cives Romanos virgis cædere qualicun-
que demum causa licebat. Altera die

Act. 23. 3. Tribunus, ut sciendi desiderio satisface-
ret, cuius tandem criminis Paulus accu-
saretur, vinculis solutum, convocato
Sanhedrin seu Judæorum concilio sistit.
Cum loqui cœpisset, jussus est ab Ana-
nia S. Pontifice alapa percuti, cui S. Paulus:
Deus te percutiet, paries dealbate!
sed dum Paulo dixere, eum esse S. Pon-
tificem; excusavit, inquiens, se id ipsum
nescivisse. Lex enim vetabat, ne Prin-
cipi malediceretur.

Nec mirum adeo, S. Paulo, quamvis
Judæo, & Jerosolymæ educato, Ananiam
non fuisse cognitum, nec scivisse eum
Summo Sacerdotio functum, nam Paulus
post conversionem suam exiguo tantum
tempore Jerosolymæ moratus fuerat,
nempe a viginti quinque annis, quo in-
tervallo frequentissimæ fuerant SS. Pon-
tificum successiones. Ante Regnum He-
rodis SS. Sacerdotes non citius Pontifica-
tu, quam vita cedebant; ab eo autem
tempore ad nutum Principis in ordinem
redigebantur; nec legitima erat successio.

S. Paulus Je- Herodes primo, non servato ordine,
rolymæ. quemdam nomine Ananeel Babylone ac-
Jos. XV. cersitum, ortum quidem ex genere Sacer-
ant. c. 2. & XX. c. 18. dotali, sed hominem vilem S. Pontificem
p. 701. constituit; hoc exemplum secuti alii Re-
ges,

ges, & Romanorum Præfecti pro arbitrio Sæculum I.
minus gratos sibi deponere, & clientes A. C. 54.
promovere cœperunt; ita factum, ut ab
hoc Ananele, usque ad devastationem
Jerosolymæ viginti, & octo S. Sacerdotes *Eus. 1. hist.*
numerarentur. Hæc ipsa successionis c. 6.
confusio satis indicabat, vetus Sacerdo-
tium aboleri, ut novo locum daret. Pon-
tifex, quem S. Paulus non noverat, erat
Ananias Nebedei filius, qui ante quatuor,
vel quinque annos S. Sacerdotio functus,
deinde a Quadrato Syriæ Præfecto catenis *Jos. XX.*
ferreis vincitus cum pluribus aliis Romam *ant. c. 3. c. 5.*
missus fuerat, junioris Agrippæ Patroci- *p. 692. c. 6.*
nio iterum liberatus. *sup. num. 40.*
Tunc quidem il-
lius anni Pontifex erat Ismael Phabei fi-
lius; Ananias autem adhuc titulo, & ho-
noribus, sicut quondam Annas tempore
Caiphæ, potiebatur.

Sciens S. Paulus eos, qui Sanhedrin *Act. 23. 6.*
constituebant, partim ex Pharisæis, par-
tim ex Saducæis esse, exclamat: *Fratres*
mei! Pharisæus sum, & Pharisæi filius, &
de Resurrectione mortuorum hic agitur.
His verbis animi divisi sunt. Quippe
Saducæi nec in Resurrectionem, nec An-
gelos, nec Spiritus credebant, Pharisæi
vero utrumque. Itaque quidam eorum
surgententes dicebant: *Nihil mali inveni-
mus in nomine isto; nisi forte dignus morte
sit, si ei Angelus aut Spiritus fuerit locu-
tus?* Jamque tantus erat disputationis

L 3 fervor,

Sæculum I.
A C 54.

fervor, ut Tribuno timenti, ne inter eorum manus discerperetur medius, Paulum a militibus tolli, & in arcem reduci, optimum visum sit. Nocte sequenti apparuit ei Dominus, dicens: *Vir esto, nam sicut mibi Ierosolymæ testis fuisti, et iam ut Romæ sis, oportet.*

Act. 23. 12.

Sequenti die ultra quadraginta Judæorum, Seniores, & S. Pontificem adeuntes, dicebant: *Votum fecimus, non prius bibere, nec manducare, quam Paulum occidimus.* *Petite ergo a Tribuno, ut iterum in concilium adducatur, quasi novis questionibus subjiciendus, & quamprimum apparuerit, occidemus eum.* Hujus autem rei Paulum ejus ex sorore nepos certiorem fecit, quem Paulus cum Centurione ad Tribunum mittit, aitque Centurio: *Captivus Paulus rogavit me, ut bunc adolescentem tibi adducerem, sunt enim, quæ deferat.* Tum adolescens conjurationis modum exposuit, eumque Tribunus, imperato silentio, dimisit. Vocatis autem duobus Centurionibus, ducentos milites, qui Cæsaream irent, paratos habere jubet, cum septuaginta equitibus, & satellitibus ducentis, equos etiam, quibus imponeretur Paulus; iter vero hora noctis tertia carperent.

Timens enim Tribunus, ne Paulo a Judæis occiso, ipse munera accepisse accusaretur, misit eum ad Felicem Judæum Præto-

Prætorem, qui tunc erat Cæsareæ, scripsitque epistolam; captivum hunc civem Romanum esse, in nullo a Judæis accusari, quam Legis eorum quæstionibus, nihilominus eidem voluisse mortem inferre. Jussa exequentibus militibus S. Paulus Antipatridem ductus est; sequenti die, relictis equitibus in viæ præsidium, ipsi in castra Jerosolymam revertuntur. Ubi equites Cæsaream pervenerunt, Paulum Prætori sistunt, traduntque Tribuni Lysiae litteras. Quærit Prætor ex qua Provincia captivus esset, cumque ei fuisset responsum, ex Cilicia, ait: *Audiam te, cum accusatores tui venerint, eumque in Herodis Palatio custodiæ mandari jubet.*

Sæculum I.
A. C. 54.

§. LVI.

S. Paulus coram Felice.

Quinto post die S. Pontifex Ananias cum quibusdam Senioribus, & Tertullo oratore Cæsaream venit. Cum stetissent ante Præsidem, citatur Paulus. Tum Tertullus eloquentiæ artem expromens, ut judicis captaret benevolentiam, exordio studiose præparato in hunc modum locutus est: *Pacis tranquillitatem, cæteraque bona omnia, quæ ex sapienti tuo Regimine nobis affluunt, Illustrissime Felix! continuo summæ gratitudinis sensu*

Att. 24.

L 4

recoli-

Sæculum I.
A. C. 54.

recolimus. Sed ne te longius detineamus, oro te, ut me rei summa in compendio exponentem benigne audias. Hunc hominem perniciosum invenimus, ubique terrum seditiones inter Judæos excitantem, Sectæ Nazaræorum caput, etiam Tempulum sanctum nostrum prophanare voluisse. Apprehensum secundum Legem nostram judicaturi eramus, nisi Tribunus Lysias superveniens, adhibita vi manibus nostris eripuisset, nosque ad tuum Tribunal deduxisset. Si eum interrogare placuerit, veritatem ex ore ipsius disces. Ad diderant Judæi, rem, ut Tertullus dixisset, se habere. Tunc signo loquendi a Præside accepto, S. Paulus: *Libentissime coram te meam defensionem suscipio, sciens te a pluribus annis hujus Nationis judicem.* Scias igitur, non plures duodecim dies esse, ex quo Ierosolymam orationis causa iverim; confiteor, quod Deo serviam juxta illam sectam, quam hereticam vocant, credens Legi, & Prophetis, & Resurrectionem mortuorum sperans. Post multorum annorum absentiam veni, ut eleemosinas, & oblationes meæ Nationi afferrem; invenerunt me in Templo purificatum, cum nemine disputantem, nec populos convocantem, nec ullos excitantem tumultus; nihil eorum, quæ protulerunt, probare possunt.

Felix

Felix eos, iterum audiendos post Tri-Sæculum I.
buni Lysiae adventum, dimisit. Interim A. C. 54.
Paulum Centurioni tradit jubens; eum
honeste custodiret, suisque eidem inser-
viendi libertas esset. Paucos post dies *Jos. XX.*
eum ad se revocat, præsente uxore sua *ant. c. 5.*
Drusilla, origine Judæa senioris Regis A-
grippæ filia, & junioris tunc viventis so-
rore. Ea fuerat primum Azizio Regi
Emesi, qui in circumcisionem consense-
rat, in matrimonium tradita, cum vero
eam Felix Judææ Prætor vidisset, ejus a-
more, erat enim inter paucas pulchra,
captus est; opera deinde Simonis Judæi
ex Cypro usus, qui artem magicam simu-
labat, eam seduxit, persuasitque, relecto
Rege Azizio, sibi nuberet. Ad id con-
siliī Drusilla non parum impellebatur,
quod sororis suæ Berenices invidiam, quia
ea pulchrior videretur, diutius ferre non
posset; igitur in Religionis, & stirpis Re-
giæ opprobrium Felicem duxit, genti-
lem, & humili loco natum; servus enim
fuerat, & favore Pallantis fratris sui,
Claudii Imperatoris liberti, ad id fastigii
ascenderat. Stans ergo coram eo S. Pau-
lus, Doctrinam JESU Christi prædicans,
hac occasione de castitate, justitia, & fu-
turo judicio differuit; his perterritus Fe-
lix plura audire in alium diem distulit.
Sic saepius ad se vocatum auscultabat, e- *Act. 24. 27.*
tiam ab eo pecuniam accipere sperans,

L 5 cum

Sæculum I.
A. C. 54.

cum sciret, Paulum magnas summas pro eleemosinis attulisse. Transacto ejus Præturæ tempore, Portium Festum successorem accepit; Paulum vero reliquit in carcere, ut apud Judæos gratiam iniret; hoc autem nihil obstante Cæsareæ primores Romam profecti sunt, accusacionis ejus capita ad Cæsarem delaturi;

Jos. XX.

ant. c. 7.

Tacitus XII

annal.

Suet. Claud.

c. 28.

nec aliter quam Pallantis fratribus potentia pœnas, ob illata Judæis mala commeritas, effugit; quippe libidine, & crudelitate Præturam fœdaverat; quod facere solent illi, quos solum fortunæ favor exxit.

§. LVII.

S. Paulus coram Festo.

Act. 25.

Postquam Festus Cæsaream in sua Provincia adventasset, post tres dies ivit Jerosolymam, ubi eum Sacrificatorum Principes, & Seniores Judæorum sollicitarunt, ut Paulum damnaret. Ipse respondit; Romanis non esse in more positum, quemquam condemnare, nisi coram ejus accusatoribus, & data defensionis libertate. Tunc eum summis precibus exorare conabantur, ut juberet Paulum Jerosolymam duci; sperantes in via occasionem eundem interficiendi non defuturam. Sed Festus; Paulum Cæsareæ custodiri, illuc eum accusatum venirent.

Post

Post octo vel decem dierum moram Cæ- Sæculum I.
faream rediit. Altera die non distulit A. C. 54.

Tribunal descendere, jubetque Paulum adduci. Judæi, qui Jerosolyma venerant, magnas quidem promebant accusationes, sed probationibus destitutas, S. Paulus vero strenue causam agens, ajebat; nihil, quod contra Legem Judæorum, Tem- plum, aut Cæsarem fecisset, probari pos- se. Tunc Festus, ut Judæis faveret; vis- ne Jerosolymam ire, ut ibi te judicem?

At Paulus: *Sto coram tribunal Cæsar, bic judicer, nullum Judæis malum intuli, quapropter eorum manibus tradi possem.*

Appello ad Cæsarem. Festus percepto suo- rum consilio, statuit, ut ad Cæsaremiret, quia ad Cæsarem appellasset. Itaque Aug. epist. S. Paulus potestatem sæcularem, etiam 50. ad Boni- Imperatoris Gentilis implorare non du- fac. n. 28. bitavit, ut vitam suam servaret, tunc Ec- clesiæ necessariam.

Paucis abhinc diebus Festus a Rege Att. 25. 13. Agrippa, & sorore ejus Berenice invisi- Jos. XX. tur. Ea Herodi Regi Chalcidis Patruo ant. c. 5. suo nupta fuerat, quo defuncto aliquam- diu in viduitate permansit, nec deerant, qui eam incestus cum juniore Agrippa fratre criminarentur; ut malignæ famæ cursum sisteret, ad novas nuptias men- tem adjecit. A Rege Ciliciæ Polemone obtinuit, ut circumcidi pateretur, & sic potiretur ejus conjugio. Ad id facti Be- renices

Sæculum I.
A. C. 54.

renices opulentia movebatur. Verum non diu tenuit amicitia conjugalis, sed ab ea derelictus, etiam Judaicam Religionem abjecit. Talis erat Berenice, quæ tunc cum Agrippa fratre apud Festum divertit. Cum aliquamdiu ibi manerent, Festus coram Rege de Paulo mentionem fecit, quem Felix captivum reliquisset, & Judæi accusassent, tanquam mortis reum. Cum vero, inquit, præsentes essent, nullum eorum, quæ suspicabar, crimen objecerunt, sed de suæ Religionis quæstionibus disputabant, & de quodam Iesu mortuo, quem Paulus vivere afferbat. Percuperem, inquit Rex Agrippa, hunc hominem audire. Cui Festus: *Cras enim vero audies.*

Act. 25. 23.

Sequenti luce Agrippa, & Berenice cum magno comitatu in Festi auditorio comparent, ubi & Tribuni, & civitatis Primates convenerant. Introducitur Paulus. Tum Festus: *Statui hunc hominem ad Imperatorem mittere, quia appellavit, nihil autem certi, quod scribam babeo.* Ideo eum vobis produxi, ut audiretis, *Tu præcipue Rex Agrippa!* non enim mibi videtur rationi consentaneum, *captivum transmittere, & de ejus causa tacere.* Eratque omnino Romanorum, qui Provincias regebant, usus, ut cum ad Imperatorem quosdam reos remitterent, etiam de eorum causa, vel crimine prescriberent. Tum

L. un. ff. de
libell. dimis-
sionis.

Tum Rex Agrippa ad Paulum: Licet Sæculum I.
tibi pro te loqui. S. Paulus manu exten- A. C. 54.
sa in hunc modum locutus est: *Felicem* —————
me existimo, Rex Agrippa! quod liceat *Act. 26.*
coram te defensionem meam proferre, cui
Judæorum mores, & quæstiones notæ sunt.
Pergit deinde; se semper Phariseorum,
& Resurrectionis mortuorum Doctrinam
tenuisse; se quondam contra Nomen JE-
su Nazareni, & Discipulos ejus fuisse ze-
loſiſſimum. Tum narrat suam conver-
ſionem, & prædicationem, & sic conclu-
dit: *Hæc est causa, cur Judæi me in Tem-* *Act. 26. 21.*
plio comprehensum voluerint occidere; sed
divina ope usque in hanc diem luce fruor;
testimonium veritati coram magnis, &
pusillis reddo. Et nihil, niſi quæ Prophæ-
tae, & Moysés prædixerunt, in medium
afferio, scilicet Christum pati oportuiffe,
eum in Resurrectione mortuorum esse pri-
mum, per quæm lumen fidei populis, & Gen-
tibus annuntiari oporteat.

Sic loquentem Festus clamore inter-
pellat: *Insanis Paule! multæ litteræ ti-*
bi mentem removerunt. At Paulus: Non
insanio, Illusterrime Feste! sed veritas,
& sapientia linguam meam dirigunt. Au-
dacter eloquor coram Rege, qui hæc omnia
novit; nec quidquam eorum in occulto fa-
ctum. Nunquid Rex Agrippa Prophetis
credis? Scio, quod credas; Tune Agrip-
pa: Parum abest, ut me Christianum fa-
cias;

Sæculum I. cias; cui Paulus: *Oro Deum, ut nihil ab
A. C. 54. sit; sed tu, & omnes adstantes bodie fia-
tis, sicut ego sum, solis vinculis exceptis.*
Tunc omnes surrexerunt, eratque senten-
tia omnium, eum esse innocentem, di-
xitque Agrippa ad Festum: *Poteras eum
dimittere liberum, nisi ad Cæsarem ap-
pellasset.* Ratum vero permanxit, ut in
Italiam proficeretur.

§. LVIII.

Seditiones Judæorum.

*Jof. XX.
ant. c. 7.*

Cum Festus in Judæam advenit, erat hæc Provincia latrociniis infamis; de- prædationes oppidorum, incendia, nemo erat, qui puniret. Sicarii omnia terrore impleverant. Seductorem quemdam, qui populo promiserat, se Duce ab om- nibus malis liberatum iri, multi in deser- ta securi sunt; in hos Festus cum pedi- tum copiis, aliquot equitum turmas im- misit. Eadem ferme tempestate Rex A- grippa Jerosolymæ in Asmonæorum Pa- latio sublimi quodam loco nova conclavi- exstruxit, unde non solum in civita- tem, sed etiam ex suo cubiculo in ipsum Templum amœnissimus erat prospectus, ita ut sibi, quæcunque in Templo fierent, possent esse perspecta; id vero Jero- lymitarum Præcipui impatientissime tu- lerunt, eo quod Lege eorum vetitum esset,

ne

ne quæ in Templo siebant, præsertim Sæculum I.
Sacrificia, hominum oculis paterent; i- A. C. 54.
gitur in Templi aula, quæ ad occasum e-
rat, murum extollunt, qui sua altitudine
non solum Regii cubiculi, sed etiam il-
lius Porticus, quo extra Templum ad oc-
casum Romanorum custodia stabat, pro-
spectum prohiberet. Hæc molitio Agrip-
pæ simul, & Festo iram movit, jussitque
Festus, ut murus destrueretur; Jerosoly-
mitæ vero opponebant; hujus muri con-
servationem, sine quo Lex sua, ne Sacri-
ficia cunctorum oculis paterent, salva
esse non posset, vita sibi chariorem esse;
& licentiam petebant mittendi ad Cæ-
sarem legationem, quod iis concessum.
Decem viros miserunt cum Ismaele Sum-
mo Sacerdote, & Helquia Sacri Thesauri
custode. Romæ Imperatricis Popeæ Pa-
trocrinio, cuius in Judæos magna erat pro-
pensio, ab Imperatore obtinuerunt, ut
murus subsisteret; Helquiam tamen, &
Ismaelem Nero quasi obsides retinuit.
Agrippa vero in Pontificatus culmen Jo-
sephum Cabi dictum, Simonis S. Ponti-
fici filium, promovit.

§. LIX.

S. Pauli in Italianam iter.

Constante in propositis Festo S. Paulus
cum aliis captivis in manus Julii Cen-
turionis

Sæculum I.
A. C. 54.

Act. 23.

turionis traditur, & navigium ex Adrumeto conscendere jubetur; navigationi socii erant S. Lucas, & Aristarcus Thesalonicensis; versus Asiam vela facientes altera die in portum Sidonis inveniuntur. Ibi S. Paulus, quem Centurio comiter habebat, ejus licentia amicos invicit, & necessariis refectus est. Inde ventis contrariis insulæ Cypri littora legentes, obliquo cursu Lyciam attigere; ubi Centurio Alexandrinæ navis in Italiam soluturæ opportunitate usus, eidem captivos suos concredidit. Lenta fuit navigatio, vixque post multos dies Cnidum, in Caria in Peninsulæ cuiusdam angulo positam, pervenerunt. Cum exinde recto cursu provehi, obstantibus ventis, prohiberentur, diu oras Cretæ circumvecti sunt; non enim post exactum Judæorum solemne jejunium, id est, decimam mensis septimi, opportunum navigationi cælum erat, cum tempestas circa æquinoctia maxime semper sit periculosa. S. Paulus omnes quidem monuit, non solum merces, sed & ipsum navigium, & vectores periclitari; sed contradicentes navis Magister, & Nauclerus Centurioni fidem fecerunt.

Sperantes igitur Phœnices Lampæ, ejusdem Cretæ insulæ ad meridiem civitate, in seculo portu huius, ex quodam loco Asson solverunt, & insulam circum-

circumferebantur vento, Phœnicen pe- Sæculum I.
 tentibus, favente; sed subito conversus, A. C. 54.
 eos ad parvam Insulam Caudam, meri-
 dionali Cretensis oræ, ad occasum decli-
 nanti, vicinam disjecit. Tum vero gra-
 vis tempestas incubuit. Secunda die
 merces in mare projectæ, tertia navigii
 instructus. Multis diebus densissimæ te-
 nebræ cæli conspectum diu noctuque pro-
 hibuere. Jamque vi ventorum nihil re-
 mittente, spe omni abjecta, omnes cibi
 sumendi tœdium, & deinde oblivio sub-
 iit. Tum S. Paulus in medio eorum con-
 surgens, inquit: *Oportebat vos meis ver-
 bis credere, & Creta non solvere, sed bo-
 no animo estote; navis quidem, sed nemo
 nostrum interibit. Hac nocte Angelus
 Domini, sub cuius tutela sum, & cui ser-
 vicio, apparens mibi, dixit: Ne timeas Pau-
 le! certissime Imperatori sis teris. Deus
 tibi omnes, qui tecum sunt, donavit. Con-
 fido in Deum, ita futurum esse. Sed in
 insulam quamdam pervenire necesse est.*

Decimam quartam noctem numera-
 bant, in mari Adriatico jactati, cum nau-
 tis haud procul abesse littus videretur.
 Demisso igitur perpendiculo maris alti-
 tudinem explorant, eamque ulnarum
 viginti, & paululum proiecti, tantum
 quindecim esse deprehendunt. Ne igi-
 tur scopolis alliderentur, nautæ jactis ex-
 puppe quatuor anchoris, diluculum ex-

Hist. Eccles. Tom. I. M specta-

Sæculum I.
A. C. 54.

spectabant; scapham deinde in mare demittunt, quasi etiam a prora anchoras jacere pararent, revera autem fugam meditabantur; sed non sefellerunt sagacitatem Pauli, qui ad Centurionem, & milites: *Si fuga istorum deserimur, non poteritis salvare.* Illoco milites, præcisis, quibus navi hærebat, funibus, scapham fluctibus permittunt. Cum ilucesceret, S. Paulus omnes orabat, ut cibum sumerent, quartum enim, & decimum diem esse, ex quo nihil ceperissent; cæterum certi essent, nullius capillum interiturum. Tum assumptum panem, gratiis Deo actis, coram omnibus frangens, & manducans, animos revocavit, & omnes comederunt. Satiati, ut magis adhuc levaretur navis, reliquum annonæ in mare projiciunt. Erant autem in navi ducentæ septuaginta sex animæ. Cum lux diei rebus omnibus colorem reddidisset, apparuit ora vicina, sed nemini eorum cognita. Nautæ vero postquam omni conatu in vadum maris sinum contenderunt, relicta ventis nave, fortis arbitrium operiebantur, donec brevibus prora ita impacta est, ut ea quidem hæreret immobilis, dum interea fluctuum vi soluta puppis, aufferebatur in altum. Tunc militibus visum, captivos interficiendos, ne quis eorum natando auffugeret; sed Centurio,

rio, servare Paulum volens, eos cohibuit, jussitque, ut qui natandi essent periti, in undas primi insilirent, aliis asperges, & collisæ navis fragmenta pro cymba fuere. Omnes tandem emmersere in littus.

Sæculum I.
A. C. 54.

§. LX.

*S. Paulus Melitæ, &
Romæ.*

Terra, quam attigerant, erat Melita in-

Act. 28.

sula, ubi eos Barbari, id est, nativi incolæ, humaniter exceptos, siccandis vestibus, & caletaciendis corporibus excitato igne, foverunt. S. Paulus sarmenta collegit in ignis alimentum, & ecce! calore excita vipera manum ejus invasit, quod ubi Barbari viderunt, illud animal nempe in Pauli dextera pendens, ajebant ad invicem: *Certe hominem hunc bomicidam esse necesse est, quem naufragio ereptum, Deorum vindicta vivere non finit.* Paulus vero manu serpentem excusit, ita ut, nullo ei illato malo, in ignem recideret. Barbari eum diu observabant, non dubitantes, fore, ut manus icta repente intumesceret, & ipse moriens corrueret, cum autem vidissent, ei nihil mali accidere, mutata mente,

M 2

Deum

Sæculum I.
A. C. 54.

Deum dixerunt. Romanus quidam Pöblius insulæ Princeps S. Paulo, & socius ejus in prædio suo exceptis, per dies tres omnia hospitalitatis officia exhibuit; hunc S. Paulus febricitantem, & dysentericum sanavit; qua re in insulam divulgata, omnes infirmi ad eum venere, & ipse curabat omnium morbos; inde sibi hujus populi magnam venerationem conciliavit. Ex insula deinde soluturis ultro necessariam navigantibus annonam comportarunt.

Act. 28. II.

Post tres menses Melitæ exactos, S. Paulum cum suo comitatu navis Alexandrina, Castoris & Pollucis nomine dicta, quæ ibi hiemaverat, vehendum exceptit. Anchoris primum ad Syracusas jactis, tres dies ibi manserunt. Inde Siciliæ littora legentes, Regium appellant; consumpto ibi die uno, altero secundis ventis Puteolis exponuntur. In hac civitate cum Christianos invenissent, eorum hospitio septem diebus usi sunt. Inde digressi terrestri itinere Romam pergebant; sed cum fama prævolans eorum adventum Romanis Fidelibus diu ante nuntiasset, multi Christiani usque ad forum Appii quinquaginta milliaribus, alii ad tres tabernas, hodie cisternam, dictas, triginta tribus ab urbe dissitas, ob viam procefferunt. S. Paulus videns hos Christia-

Christianos, egit Deo gratias, & animo Sæculum I. confortatus est. Urbem ingressus est A. C. 54. S. Luca, & Aristarco comitantibus; ibi — que in domo privata cum milite suo cu- *Jos. XVIII* stode habitare licuit, qui eum semper ion- *ant. p. 634.* ga catena vincum comitabatur. Is e- *Seneca ep. 5.* nim Romanis custodiendi captivos, mos v. *Grot. hic.* erat, qui carcere non erant inclusi.

Tertia post S. Pauli adventum die, *17.* convocatis Judæorum Principibus decla-
rat; se non venisse, ut Nationem suam accusaret, sed ad Imperatorem appellasse, ut Judæorum Jerosolymitarum crudeli-
tatem effugeret. Et propter spem Israel, inquit: hac catena oneror. Judæi re-
sponderunt; nihil sibi contra eum ex Ju-
dæa perscriptum. Orabant vero in hunc modum: *Fidei tuæ rationem nobis expli- ca.* *Hæc enim Secta ubique invidiæ pa- tet.* Constituto die magno numero in ejus domum convenerunt, & Paulus a mane usque ad vesperum locutus est, eis Evangelium exponens, & ex Moysè, & Prophetis veritatem Mysterii JESU Chri- sti demonstrans. Pars eorum credidit; alii autem opinionibus divisi, cum do-
mum redirent, multis disputationibus exardebant. Non credentibus S. Paulus duritiem cordis eorum verbis Isaiæ Prophetæ exprobravit; Gentiles, ipsis rejicientibus, gratiam Dei recepturos.

*23.**II. 6. 9.*

M 3

Duo-

Sæculum I. Duobus integris annis Romæ mansit, in
 A.C. 54. domo, quam conduxerat, ubi omnes,
 qui ad eum accedebant, recipiens JE-
 Hier. Script. su Christi Doctrinam, libere, & nemine
 Epiph. hær. 51. n. 11. obstante docebat. Hic Historia Actuum
 haud. de De- Apostolorum a S. Luca S. Pauli Disci-
 dic. Serm. 17 pulo, & itinerum socio conscripta ter-
 minatur. S. Lucas in Dalmatia, Gallia,
 Italia, Macedonia verbum Dei prædi-
 cavit. Cœlebs vixit ad annum ætatis
 octuagesimum quartum, Patræ
 in Achaja fatis de-
 functus.

HISTO-